

ခုက္ကူခပ်သိမ်း၊ ချုပ်ပြတ်ငြိမ်း၊ ဇာတ်သိမ်း
ပြည်နိဗ္ဗာန်။

လောကီ ချမ်းသာ၊ လောကုတ္တရာ ချမ်းသာ၊ စွယ်စုံ ခံစားရသော
ကျေးဇူးတော်ရှင်

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး

လယ်တီနိဗ္ဗာန်

ဆရာပု-ဆရာကိုကျော်ညွန့်တို့၊ ကြီးကြပ်ပြင်ဆင်သည်။

(မူပိုင်ရှင်-မောင်ညွန့်ထွန်း)

(တအုပ် ၁-ကျပ် နှင့် အပြား-၅၀။)

ရန်ကုန်မြို့၊ ဓမ္မ၊ မိတ်ဆွေပိဋကတ်ပုံနှိပ်တိုက်။

ကိုချုပ်ကြွယ်(နှင့်)သားသွီးများ

ဓမ္မ၊ မိတ်ဆွေပိဋကတ်ပုံနှိပ်တိုက်

နှံပိတ်=၃၀=၃၉=စီရုံဓမ္မကြီးတော်

မန္တလေးမြို့။

ဗုဒ္ဓခပ်သိမ်း၊ ချုပ်ပြတ်ငြိမ်း၊ ဇာတ်သိမ်း
ပြည်နိဗ္ဗာန်။

လောကီ ချမ်းသာ၊ လောကုတ္တရာ ချမ်းသာ၊ စွယ်စုံ ခံစားရသော
ကျေးဇူးတော်ရှင်

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး

လယ်တီနိဗ္ဗာန်

ဆရာပု-ဆရာကိုကျော်ညွန့်တို့၊ ကြီးကြပ်ပြင်ဆင်သည်။

(မူပိုင်ရှင်-မောင်ညွှတ်ထွန်း)

(တအုပ် ၁-ကျပ် နှင့် အပြား-၅၀။)

ရန်ကုန်မြို့၊ ဇမ္ဗူမိတ်ဆွေပိဋကတ်ပုံနှိပ်တိုက်။

ကိုချစ်ကြွယ် (နှင်း) သားသွီးများ

ဇမ္ဗူမိတ်ဆွေပိဋကတ်ပုံနှိပ်တိုက်လှယ်

နံပါတ်=၃၀=၃၉=စီရံဈေးကြိုထေ့

မန္တလေးမြို့။

ကျေးဇူးတင်စွာ

(လယ်တီဆရာတော်ကြီး၏ ပုံတော်)

ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော် မဟာထေရ်မြတ်ကြီးသည် မြန်မာသက္ကရာဇ်
၁၂၆၅-ခုနှစ်၊ ဗျင်းမနားမြို့အင်ကြင်းမြို့ စမ်းကျတောရကျောင်း၌
ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်နေတော်မူစဉ် တိတ်တဆိတ် ဓါတ်ပုံဆရာများ
ရိုက်ကူးသော ပုံတော်ဖြစ်ပါသည်။

မာတိကာ။

စဉ်ရေ။	အကြောင်းတရား။	မျက်နှာစုံ ပေါက်။
၁-	လျှောက်လွှာ	၁
၂-	မိန့်ခွန်းတော်	၁
၃-	ပထမမဟာနိဗ္ဗာန်	၁
၄-	ဒုတိယမဟာနိဗ္ဗာန်	၂
၅-	တတိယမဟာနိဗ္ဗာန်	၃
၆-	ဘုရား ရွှေလက်ထက်တော်၌၊ ပထမ မဟာ နိဗ္ဗာန်သို့ ဆိုက်ရောက်ကြသောနတ်လူတို့သာ များပြားကြောင်း	၅
၇-	ဒုတိယ နိဗ္ဗာန်နှင့် တတိယ နိဗ္ဗာန်သို့ ဆိုက် ရောက် ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အလားကို ပြဆိုချက်	၇
၈-	သံသရာ သုံးကြောင်းသုံးသွယ်ကို ပြဆိုချက်	၈
၉-	သံသရာဝန်သုံးပါးကိုပြဆိုချက်	၉
၁၀-	ဗုဒ္ဓဘာသာနိဗ္ဗာန် ၃-မျိုး	၁၂
၁၁-	ပထမနိဗ္ဗာန်ရှင်းချက်	၁၃
၁၂-	ဒုတိယနိဗ္ဗာန်ရှင်းချက်	၁၆
၁၃-	မစင်သေတ္တာဥပမာ	၁၇
၁၄-	တတိယနိဗ္ဗာန်ရှင်းချက်	၁၇
၁၅-	ဖွဲ့သေတ္တာဥပမာ	၁၈
၁၆-	ကြေကြေ မွမ့် နှုတ်တက်ရအောင် ကျက်မှတ် ကြရန် ဓာတ်ကြီးလေးပါးပါဌ်အနက်	၂၀
၁၇-	ပရမတ်နှစ်မြေအစစ်	၂၀
၁၈-	ဖြင့်မိရတောင်နှင့် မဟာပထဝီမြေကြီး	၂၂
၁၉-	ဦးခေါင်းကိုပိုင်း၍ကြည့်ပုံ	၂၃
၂၀-	ပရမတ်နှစ် ရေဓာတ်စစ်	၂၄
၂၁-	ပရမတ်နှစ်မီးဓာတ်စစ်	၂၇
၂၂-	ပရမတ်နှစ်လေဓာတ်စစ်	၂၈

မာတိကာ

ဦးစချ်	စာကြောင်းအရာ	မျက်နှာနံပါတ်
၂၃-	မြေ,ရေ,မီး,လေ ဟူသော ဓာတ်ကြီးထေးပါး တို့၏ အချင်းချင်း မှီတွယ်ကြပုံ၊ တပါးပျက် လျှင် အကုန်လုံးပျက်ကြပုံ ၃၀	၃၀
၂၄-	ခြောက်မျိုးသော ဓာတ်ကြည် ဓာတ်လင်း မှန်ကြည် မှန်လင်း ကိုယ်တွင်းအပြည့် ချယ် လယ်ပုံ ၃၁	၃၁
၂၅-	နန်းအိမ်ဥပမာ ၃၄	၃၄
၂၆-	နန်းအိမ်ကြီးနှင့် ခန္ဓာအိမ်တူပုံ ၃၅	၃၅
၂၇-	စက္ခုအကြည်၊ ရူပါရုံ၊ စက္ခုဝိညာဏ်၊ ဓာတ် သုံးပါး တချက်တည်း ဓာတ်ဉာဏ် ပေါက် အောင်ရှုနည်း ၃၈	၃၈
၂၈-	သောတအကြည်၊ သဒ္ဓါရုံ၊ သောတဝိညာဏ် စိတ်၊ ဓာတ်သုံးပါးတချက်တည်း ဓာတ်ဉာဏ် ပေါက်အောင်ရှုနည်း ၃၉	၃၉
၂၉-	ဃာနအကြည်၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ဃာနဝိညာဏ်စိတ်၊ ဓာတ်သုံးပါးတချက်တည်း ဓာတ်ဉာဏ်ပေါက် အောင်ရှုနည်း ၄၀	၄၀
၃၀-	လျှာအကြည်၊ ရသာရုံ၊ ဇိဝှါ ဝိညာဏ်စိတ်၊ ဓာတ်သုံးပါးတချက်တည်း ဓာတ်ဉာဏ်ပေါက် အောင်ရှုနည်း ၄၁	၄၁
၃၁-	ကာယအကြည်၊ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၊ ကာယဝိညာဏ် စိတ်၊ ဓာတ်သုံးပါးတချက်တည်း ဓာတ်ဉာဏ် ပေါက်အောင်ရှုနည်း ၄၂	၄၂
၃၂-	မနောအကြည်၊ မ္ဗောရုံ၊ မနောဝိညာဏ်၊ ဓာတ်သုံးပါးတချက်တည်း ဓာတ်ဉာဏ်ပေါက် အောင်ရှုနည်း ၄၃	၄၃
၃၃-	အနိစ္စ,နက္ခ,အနတ္တ, လက္ခဏာရေး သုံးပါးကို	

မာတိကာ

ဦးစုး	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာနံပါတ်
	မြင်လုံးထွားအောင် ပြဆိုချက်	၄၄
၃၄-	သန္တတိခွါပုံ	၄၆
၃၅-	အာဟာရနှင့်စပ်၍ခွါပုံ	၄၇
၃၆-	ရေမြှုပ်ဆိုင်ဥပမာ၊မီးအိမ်ယုံဥပမာ	၄၇
၃၇-	မှန်တုံး၊ဖန်တုံး၊ဥပမာ	၄၈
၃၈-	တောချုံငိတ်ပေါင်းနှင့် မြစ်ချောင်းဥပမာ	၅၁
၃၉-	ကြာရုံကြီးဥပမာ	၅၂
၄၀-	မျက်လုံးတွင်းရှိ ဓာတ်ဆီ-ဓာတ်မီး-ဓာတ်ကြီး ဓာတ်ကြည်ဘို့ချင်ယုတ်ကွယ်ပျောက်ပုံ	၅၄
၄၁-	အသက်ဟူသော ဇီဝိတရုပ်သည် အပိုင်း အပိုင်းပြတ်ပုံ	၅၄
၄၂-	သတ္တဝါသေဆုံးပုံနှင့် ဇရဏဓာတ်မီး၏သတ္တိ	၅၅
၄၃-	ဥပယသဘောနှင့် ဝယသဘော ဉာဏ်ထင် လင်းရခြင်း၏အကျိုး	၅၇
၄၄-	သန္တတိပညတ်အတတ်မြင်ရန်	၅၇
၄၅-	စပါးဆန်ထဲမှာအသက်နေပုံ	၅၉
၄၆-	သန္တတိပညတ်ကို ဣရိယာပထနှင့်စပ်၍ခွါပုံ	၆၀
၄၇-	သဥပါဒိသေသပထမနိဗ္ဗာန်ကို ဆက်၍ပြခြင်း	၆၃
၄၈-	တိဏ္ဍိသံယောဇနာနံ ပါဠိတော်ကြီးကို ပြ ဆိုချက်	၆၄
၄၉-	သဥပါဒိသေသခေါ်ပုံ	၆၅
၅၀-	ထန်းသီးခိုင်ဥပမာ	၆၇

ကျေးဇူးတော်ရှင်-လယ်တီဆရာတော် မဟာထေရ်
မြတ်ကြီးထံလျှောက်သွားဘုရား။

သက္ကရာဇ် ၁၂၈၃-ခု တန်ခူးလဆန်း ၁၅-ရက်နေ့ တပည့်
တော်-ဝဏ္ဏိတ ရှိသေတ္တာရှိခိုးလျှောက်ပါသည် ကျေးဇူးတော်ရှင်
မဟာထေရ်မြတ်ကြီးဘုရား။ လျှောက်ထားရန်မှာ- မဟာထေရ်
မြတ်ကြီး သင်ကြားပြသ ဆုံးမဩဝါဒ ပေးသနားတော်မူချက်
အရ၊

ခန္ဓာငါးပါး၊ ၅-ညဟောကိန်းကြီး။
အာယတနတဆွဲနှစ်ပါး၊ ၁၂-ညဟောကိန်းကြီး။
ဓာတ်တဆွဲရှစ်ပါး၊ ၁၈-ညဟောကိန်းကြီး။
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တဆွဲနှစ်ရပ်၊ ၁၂-ညဟောကိန်းကြီး။

ဤဟောကိန်းကြီးတို့ကို မိုင်နှင်စွာ ညတရားပွဲကြီးတို့၌ ဟော
ပြောနိုင်ပါသော်လည်း နိဗ္ဗာန်တရား ဟောကိန်းကြီးတခု ကြွင်း
ကျန် နေပါသေးသည်။ ယခု ဟောပြောလျက် ရှိသော နိဗ္ဗာန်
တရားမှာ-

“ဇာတိအစရှိသော မီးဆွဲတတန်၊ ငြိမ်းရာမှန်သည့်၊ ပြည်နိဗ္ဗာန်
သို့၊ အမြန်ရောက်ရပါလိမ့်”ဟု ဆုတောင်းရိုးအစဉ်ရှိသည့်အ
တိုင်းသာ ဟောပြောနေရာ ပိုမို ရှားရှား မြိန်မြိန်ယှက်ယှက် မရှိလှပါ။
တရားနာ ပရိသတ်များကလည်း လိုလိုချင်ချင် ရှိမည်မထင်ပါ။
ပျင်း၊ မုန်း၊ ငြီးတောက်ကြီးဖြစ်နေပုံ လက္ခဏာတွေ့ရှိပါသည်။ ငြီး
တောက်ခြင်း၏ အကြောင်းကား၊ ဆုတောင်းချက် အရိုးအစဉ်၌
ဇာတိပဋိသန္ဓေနေရန် ဘဝသစ်မရှိ၊ ဘဝသစ်မရှိလျှင် ခန္ဓာငါးပါး
မရှိ၊ ခန္ဓာငါးပါးမရှိလျှင် ခံစားစံစားတတ်သော ဝေဒနာက္ခန္ဓာမှ
ဆိတ်ကင်း၏။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာမရှိလျှင် ထိုနိဗ္ဗာန်၌ ခံစားခြင်း
သဘောလည်းမရှိ၊ ခံစားအပ်သော အာရုံလည်းမရှိနိုင်၊ ထို့ပြင်

လျှောက်ထား။

တရပ်၊ ကိလေသာကြွင်း၊ ခန္ဓာကြွင်းမရှိသော အနုပါဒီသော နိဗ္ဗာန်ကို ဆုတောင်းရိုးအစဉ်ရှိသော်လည်း တကယ်ရောက်လို့၊ ပေါက်လို့၊ ယူလို့၊ ရလို့ကြသော လက္ခဏာမတွေ့ရပါ။ နိဗ္ဗာန်ကို အမြန် ရောက်ရပါလိမ့် ဆိုသော်လည်း အမြန် ရောက်လိုသော လက္ခဏာမမြင်ပါ။

အထောင်အသောင်းရှိသော တရားနာပရိသတ်တို့အား နိဗ္ဗာန်ကို အမြန်ရောက်လိုသူရှိက ထွက်ခဲ့ကြစမ်းပါဟုခေါ်သော်လည်း တယောက်တလေမျှ ထွက်ပေါ်ဝံ့သူ လူစွမ်းကောင်း မတွေ့ခဲ့ရသေးပါ။ တရားနာ ပရိသတ်အများကို ထားဘိဦး၊ တရားဟော ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်အား အရှင်ဘုရားကော နိဗ္ဗာန်ကိုမြန်မြန် ရောက်လိုပါသလားဟု တရားနာပရိသတ်အများက မေးလျှင် ဤပြဿနာကို ဖြေရှင်းရန်အခက်အခဲနှင့် တွေ့နေပါသည်။

သို့ပါ၍ ယခုခေတ်ကာလ ပရိသတ်တို့နှင့် သင့်လျော်သော နိဗ္ဗာန် ဟောကိန်းကြီးတချို့ ထုတ်ဆင့်ရေးသား ပေးသနားတော် မူပါရန် ရှိသေစွာလျှောက်ပါသည်ဘုရား။

ဓမ္မဒိတ

နယ်လှည့်တရားဟောကိုယ်စားလှည်

ရတနာပုံ-လယ်တီစံကျောင်း

စဉ်ရှင်တံခါးအနီးအနောက်ပြင်

မန္တလေးမြို့။

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
မိန့်ခွန်းတော်။

သက္ကရာဇ် ၁၂၈၃-ခုနှစ်၊ ဘဆန်း ၁၅-ရက်နေ့ ဆရာတော်
၏ကိုယ်စားလှယ် နယ်လှည့်မ္ဗေကာထိက မောင်ဝဏ္ဏိတ လျှောက်
ထားချက်အရ၊ နိဗ္ဗာန်ဟောကြားတရားကြီးကို နောင်သာသနာ
တခွင်တွင် အစဉ်တည်ထွန်းရစ်အောင် ပျံ့ပျံ့ပျူးပျူး အထူး
ပေါ်လွင်ထင်ရှားစွာ ရေးသားပေအံ့။

လယ်တီ-ဆရာတော်
ရွှေဥဒေါင်းတောင်
ရွှေမြို့။

သောတာပတ္တိဖိုလ်သို့ ရောက်ရခြင်း
အကျိုးဆူး။

ပထမနိဗ္ဗာန်ဟူသော နိဗ္ဗာန်ဘုံသားတို့၏ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာဟူသော
သံသြောင့်ကြီးနှစ်စင်း ကျွတ်ငြိမ်းခြင်း သန္တိသုခကို အာရုံပြု၍
အတုမရှိသော ဝီတိသောမနဿဖြစ်ပွားမှုကို ပြဆိုသောပါဠိ
တော်ကြီး။

ပထဗျာ ဧကရဇ္ဇေန၊

သဂ္ဂဿ ဂမနေနဝါ။

သဗ္ဗသောကာ မိပဇ္ဈေန၊

သောတာပတ္တိဖလံ ဝရံ။ ၊

ပထဗျာ၊ လေးကျွန်းတစ်ခုစီ ပြောပြသော ဧကရဇ္ဇေနဝါ၊
တသောက်တည်းသော စကြာမင်းစည်းစိမ်ထက်၎င်း။ သဂ္ဂဿ၊
နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်သို့။ ဂမနေနဝါ၊ ရောက်၍ရရှိသော နတ်စည်း
စိမ်ထက်၎င်း။ သဗ္ဗသောကာမိပဇ္ဈေနဝါ၊ အလုံးစုံသော လူ့ပြည်
နတ်ပြည် ဗြဟ္မာ့ပြည်သောကကို လွှမ်းမိုးပိုင်သအစိုးရသော
ဗြဟ္မာ့စည်းစိမ်ထက်၎င်း။ သောတာပတ္တိဖလံ၊ သောတာပတ္တိ
ဖိုလ်သည်။ ဝရံ၊ လွန်မြတ်၏။

တိုက်တွန်းချက်။

နိရယော ဘယသန္တာပံ၊
နိဗ္ဗာနေ ဝိပုလံ သုခံ။
ယထာဘူတံ ဝိညာပေတုံ၊
ဒေသေတဗ္ဗဟိ ယောဂိနာ။ ။

နိရယော၊ ငရဲအစရှိသော သံသရာဝဋ်ထဲ၌၊ ဘယသန္တာပံ၊
ကြောက်ရွံ့သံသရဲ ပူပန်ဆင်းရဲခြင်းတေးကို၎င်း၊ နိဗ္ဗာနေ၊ နိဗ္ဗာန်၌၊
ဝိပုလံ၊ ပြန့်ပြောကြီးကျယ်သော။ သုခံ၊ ချမ်းသာခြင်းကို၎င်း။ ယထာ
ဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ ဝိညာပေတုံ၊ တရားနာပရိသတ်အ
များမြင်လုံးသွားအောင် ထင်ရှားစေခြင်းငှါ။ ယောဂိနာ၊ ယောဂီ
ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒေသေတဗ္ဗဟိ-ဒေသေတဗ္ဗဇေဝ၊ သဘောကျအောင်
ဟောပြောသလျှင်ကတည်း။

လယ်တီ-နိဗ္ဗာန် ။

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပထမ မဟာနိဗ္ဗာန်

တတ္ထ ယဒါ အတ္တဒိဋ္ဌိသဟဂတာ တဏှာ သမုတ္တိန္နာ
ဟောတိ၊ တဒါ သဗ္ဗေ ဒုစ္စရိတဓမ္မာစ အပါယဘဝါစ သ
မုတ္တိန္နာ ဟောန္တိ၊ တဿိဏတော ပဋ္ဌာယ တဿပုဂ္ဂလဿ
ဘဝါဘဝေသု ဒုစ္စရိတဘယေဟိစ အပါယဒုက္ခေဟိစ
ဝိမောက္ခော ဟောတိ၊ ဣဒံ ဗုဒ္ဓဿသနေ သဉ္ဇပါဒိသေသံ
နာမ အသင်္ခတံ ပထမ မဟာနိဗ္ဗာနံ ဟောတိ။ ။

တတ္ထ၊ ထိုသစ္စာလေးပါးတို့တွင်။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ အတ္တဒိဋ္ဌိ
သဟဂတာ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော။ တဏှာ၊ တဏှာဟူသော
သမုဒယ သစ္စာကို။ သမုတ္တိန္နာ၊ အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်အပ်ပြီးသည်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။
ဒုစ္စရိတဓမ္မာစ၊ ဒုစ္စရိတ်တရားတို့သည်လည်းကောင်း။ အပါယ
ဘဝါစ၊ အပါယ်ဘုံ ဘဝတို့သည်လည်းကောင်း။ သမုတ္တိန္နာ၊
အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ငြိမ်းကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တဿိဏတော၊
ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော တဏှာချုပ်ငြိမ်းရာဓဏှာ၊ ပဋ္ဌာယ၊
စ၍။ တဿပုဂ္ဂလဿ၊ ထိုသက္ကာယဒိဋ္ဌိ ချုပ်ငြိမ်းပြီးသော
ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဘဝါဘဝေသု၊ ဘဝကြီးငယ် အသွယ်သွယ်တို့၌။
ဒုစ္စရိတဘယေဟိစ၊ ဒုစ္စရိတ်ဘေးကြီးတို့မှလည်းကောင်း။ အပါယ
ဒုက္ခေဟိစ၊ အပါယ်ဆင်းရဲတို့မှလည်းကောင်း။ ဝိမောက္ခော၊
ကျွတ်လွတ်ကင်းရှင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣဒံ၊ ဤဒုစ္စရိတ်ဘေး၊
အပါယ်ဘေးတို့မှ ကင်းဝေးလွတ်ငြိမ်းခြင်းသည်။ ဗုဒ္ဓဿသနေ၊

မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်ကြီး၌။ သဥပါဒိသေသံနာမ၊ သဥပါ
ဒိသေသအမည်ရှိသော။ ဝါ၊ ကိသေသာနှင့် ခန္ဓာအကြွင်းရှိသေး
သော။ အသင်္ခတံ၊ ပြုပြင်စီရင်ရခြင်းကင်းဝေးသော။ ပထမ မဟာ
နိဗ္ဗာနံ၊ ပထမ မဟာနိဗ္ဗာန်ကြီးမည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပထမ မဟာနိဗ္ဗာန်ပြီး၏

ဒုတိယ မဟာနိဗ္ဗာန်။

ယဒါ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ္တာ ကာမတဏှာ သမုတ္တိန္နာဟောတိ၊
တဒါသဓဇ္ဇေ ကာမပုညာဘိသင်္ခါရာစ ကာမသုဂတိဘဝါစ
သမုတ္တိန္နာ ဟောန္တိ။ တစ်ဏတော ပဋ္ဌာယ တဿ
ပုဂ္ဂလဿ အနာဂတေ ဘဝါဘဝေသု ကာမပုညာဘိ
သင်္ခါရေဟိစ ကာမကိလေသဝိပိတရိသင်္ခါဘိတေဟိ
ဒုမ္ဘရိတဒုရာစာရ ဒုရာဇိဇဗဟုလေဟိ အစ္စာသန္ဓအပါယဒုဂ္ဂ
တိဝိနိပာနဓမ္မေဟိ ကာမသုဂတိဘဝေဟိစ ဝိမောက္ခော
ဟောတိ။ ဣဒံ ဗုဒ္ဓသာသနေန သဥပါဒိသေသံနာမ အသင်္ခ
တံ ဒုတိယမဟာနိဗ္ဗာနံ ဟောတိ။ ။

ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ခိတ္တဒိဋ္ဌိနှင့်မဟဉ်သော။
ကာမတဏှာ၊ ကာမတဏှာသည်။ ဝါ၊ ကာမတဏှာကို။ သမုတ္တိန္နာ၊
အကြွင်းမဲ့ဖြစ်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တဒါ၊ ထိုကာမတဏှာ
ပြတ်ငြိမ်းရာကာလ၌။ သဓဇ္ဇေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ကာမပုညာဘိ
သင်္ခါရာစ၊ ကာမကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သော ပုညာဘိသင်္ခါရတို့
သည်လည်းကောင်း။ ကာမသုဂတိဘဝါစ၊ ကာမသုဂတိတို့
သည်လည်းကောင်း။ သမုတ္တိန္နာ၊ အကြွင်းမဲ့ပြတ်ငြိမ်းကုန်သည်။
ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တစ်ဏတော၊ ထိုဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ္တတဏှာ ချုပ်
ငြိမ်းရာခဏမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ တဿပုဂ္ဂလဿ၊ ထိုကာမတဏှာ
ကင်းကွာပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ အနာဂတေ၊ နောင် အနာဂတ်
ကာလ၌။ ဘဝါဘဝေသု၊ ဘဝကြီးငယ်အသွယ်သွယ်၌။ ကာမ

ပုညဘိသင်္ခါရေဟိစ၊ ကာမကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သော ပုညဘိသင်္ခါရတို့မှလည်းကောင်း။ ကာမကိလေသ ဝိစိတရက် သင်္ခါဘိတေဟိ၊ ကာမဂုဏ်ကိလေသာအဖြာဖြာသော လှိုင်းဂသက်တို့ဖြင့် သွက်သွက်ချန်အောင် တုန်လှုပ်ချောက်ချားကုန်သော။ ဒုစ္စရိတဒုရာစာရ ဒုရာဇိဝ ဗဟုလေဟိ၊ မကောင်းသော လေ့လာမှု၊ မကောင်းသောကျင့်ကြံမှု၊ မကောင်းသော အသက်မွေးမှု၊ များပြားကုန်သော။ ဝါ၊ များပြားသော ဒုစ္စရိတ်မျိုး၊ ဒုရာစာရမျိုး၊ ဒုရာဇိဝမျိုး ရှိကုန်သော။ အစ္စာသန္တအပါယ ဒုဂ္ဂတိဝိနိပတာနမ္မေဟိ၊ အလွန်နီးသော အပါယ်ဘေး၊ ဒုဂ္ဂတိဘေး၊ ဝိနိပတာနဘေးရှိကုန်သော။ ဝါ၊ အဘယ်ဘေး၊ ဒုဂ္ဂတိဘေး၊ ဝိနိပတာနဘေးတို့နှင့်အလွန်ပင်နီးကုန်သော။ ကာမသုဂတိဘဝေဟိစ၊ ကာမသုဂတိဘဝတို့မှလည်းကောင်း။ ဝိမောက္ခော၊ ကျွတ်လွတ် ငြိမ်းဝေတော့သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣဒံ၊ ဤကာမသုဂတိဘဝတို့မှ ကျွတ်လွတ်ငြိမ်းဝေခြင်းသည်။ ဗုဒ္ဓသာသနော၊ မြတ်စွာဘုရားကြီး သာသနာတော်၌။ သဥပါဒိသေသံနာမ၊ ကိလေသာနှင့် ခန္ဓာအကြွင်းရှိသေးသည် အဖြစ်ကြောင့် သဥပါဒိသေသအမည်ရှိသော။ အသင်္ခတံ၊ ပြုပြင်မှုမရှိသော။ ဒုတိယ မဟာနိဗ္ဗာန်၊ ဒုတိယ နိဗ္ဗာန်ကြီး မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဒုတိယမဟာနိဗ္ဗာန်ပြီး၏။

တတိယ မဟာနိဗ္ဗာန်။

ယဒါ ရူပရာဂ အရူပရာဂ သင်္ခါတာ ဘဝတဏှာ သမုတ္တိန္နာ ဟောတိ။ တဒါ သဗ္ဗေ မဟဂ္ဂတပုညဘိ သင်္ခါရာစရူပါရူပဗြဟ္မဘဝါစ သမုတ္တိန္နာ ဟောန္တိ။ တင်္ခဏတောပဋ္ဌာယ တဿပုဂ္ဂလဿ ရူပါရူပပုညဘိသင်္ခါရေဟိစ သဿတုဇ္ဈေဒ ဂါဟမာနာတိမာန ဗဟုလေဟိ အနိစ္စ အရူဝဝိပရိဏာမမ္မေဟိ ရူပါရူပဘဝေဟိစ ဝိမောက္ခေ

ဟောတိ။ ဣဒံ ဗုဒ္ဓသာသနော အနုပါဒိသေသံနာမ အသင်္ခတံ
တတိယမဟာနိဗ္ဗာနံ ဟောတိ။ ။

ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ ရူပရာဂအရူပရာဂသင်္ခါတာ၊ ရူပရာဂ
အရူပရာဂဟု ဆိုအပ်သော။ ဘဝတဏှာ၊ ဘဝတဏှာကို။
သမုန္တိန္နာ၊ အကြွင်းမဲ့ဖြတ်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တဒါ၊
ထိုအခါ၌။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ မဟဂ္ဂတပုညာဘိသင်္ခါရာစ၊
မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သော ပုညာဘိသင်္ခါရတို့သည်လည်း
ကောင်း။ ရူပါရူပဗြဟ္မဘဝါစ၊ ရူပဗြဟ္မာ၊ အရူပဗြဟ္မဘဝတို့
သည်လည်းကောင်း။ သမုန္တိန္နာ၊ အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ငြိမ်းကုန်သည်။
ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တင်္ခါဏတော၊ ထိုရူပရာဂ အရူပရာဂ
ချုပ်ငြိမ်းရာဇာဏမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ တဿပုဂ္ဂလဿ၊ ထိုဘဝတဏှာ
ချုပ်ငြိမ်းပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ရူပါရူပ ပုညာဘိသင်္ခါရေဟိစ၊
ရူပကုသိုလ် အရူပကုသိုလ်ဟု ဆိုအပ်သော ပုညာဘိသင်္ခါရ
တို့မှ၎င်း။ သဿတုစ္ဆေဒဂါဟ မာနာတိမာန ဗဟုလေဟိ၊
သဿတအယူ၊ ဥစ္ဆေဒအယူ၊ မာန်မူခြင်း၊ အလွန်မာန်မူခြင်း များ
ပြားကုန်သော။ ဝါ၊ များပြားသော သဿတအယူ၊ ဥစ္ဆေဒအယူ
မာန်မူခြင်း၊ အလွန်မာန်မူခြင်းရှိကုန်သော။ အနိစ္စအရူပဝိပရိယာမ
ဓမ္မေဟိ၊ မမြဲခြင်းသဘော၊ မတည်တံ့ခြင်းသဘော၊ ဖေါက်ပြန်ခြင်း
သဘောရှိကုန်သော။ ရူပါရူပဘဝေဟိစ၊ ရူပဘဝ အရူပဘဝတို့
မှလည်းကောင်း။ ဝိမောက္ခော၊ ကျွတ်လွတ် ငြိမ်းတော့သည်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣဒံ၊ ဤရူပဘဝ အရူပဘဝတို့မှ ကျွတ်လွတ်
ခြင်းသည်။ ဗုဒ္ဓသာသနော၊ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကြီး၌။
အနုပါဒိသေသံနာမ၊ ကိလေသာခန္ဓာ အကြွင်းမရှိသည် ၏အဖြစ်
ကြောင့်။ တတိယမဟာနိဗ္ဗာနံ၊ တတိယ နိဗ္ဗာန်ကြီး မည်သည်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တတိယမဟာနိဗ္ဗာန်ပြီး၏။

ဘုရားရွှေလက်ထက်တော်၌၊ ပထမ မဟာနိဗ္ဗာန်သို့
ဆိုက်ရောက်ကြသော နတ်လူတို့သာ
များပြားကြောင်းကိုပြဆိုချက်။

ဧတ္ထ စ အသင်္ခတန္တိ တဿနိဗ္ဗာနဿ ဇရာမရဏာ
ဘာဝေန နိစ္စရဝါရိပရိဏာမဓမ္မတ္တာ တဒတ္ထာယ ပုနမဂ္ဂ
ဘာဝနာကိစ္စာ ဘာဝတော သင်္ခါရဒုက္ခရဟိတံ။ တတ္ထ
ဗုဒ္ဓကာလေပိ ဒေဝမနုဿာ ပထမ မဟာနိဗ္ဗာနပတ္တာဇေ
ဗဟုတရာ ဟောန္တိ။ ။ဒုတိယ မဟာနိဗ္ဗာနပတ္တာ
အပ္ပကာဝ ဟောန္တိ။ ။တတိယ မဟာနိဗ္ဗာနပတ္တာပန
အပ္ပကတရာဇေ။ ကသ္မိာ ဣန္ဒြိယဓမ္မာနံ ရဒုတရဗဟု
လတ္တာတိ၊ တတ္ထ သဉ္ဇပါဒိသေသံ ပထမ မဟာနိဗ္ဗာနံ
ပတ္တဿ တတောပဋ္ဌာယ ဘဝါဘဝေသု သံသရန္တဿ
သဗ္ဗမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယောစ သဗ္ဗာနိဒ္ဓရိတာနိစ သဗ္ဗာနိအပါယ
ဒုက္ခာနိစ နတ္ထိ၊ ဒေဝမနုဿေသု သံသရန္တဿပိ ဟိန
ဘဝါနာမ နတ္ထိ၊ ပဏိတဘာဝါဇေအတ္ထိ။ ။

စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤနိဗ္ဗာန်ဆိုရာစကားရပ်၌။ အသင်္ခ
တန္တိ၊ အသင်္ခတံဟူသည်ကား။ တဿနိဗ္ဗာနဿ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကြီး၏။
ဇရာမရဏာဘာဝေန၊ အိုရခြင်း သေရခြင်း အလျင်းမရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ နိစ္စရဝါရိပရိဏာမဓမ္မတ္တာ၊ မြဲခြင်းသဘော၊ တည်
တံ့ခြင်းသဘော၊ မဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသည်အဖြစ်ကြောင့်။
တဒတ္ထာယ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်အကျိုး၌။ ပုနမဂ္ဂဘာဝနာကိစ္စဘာဝတော၊
တဘန် မင်္ဂလေးစားကို ပွားများရန်ကိစ္စ မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
သင်္ခါရဒုက္ခ ရဟိတံ၊ မြဲပြင်ရခြင်းဟူသော သင်္ခါရ ဒုက္ခမှ
ကင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသုံးမျိုးသောနိဗ္ဗာန်၌။ ဗုဒ္ဓ
ကာလေပိ၊ မြတ်စွာဘုရားရွှေလက်ထက်တော်အခါ၌လည်း။ ပထမ
မဟာနိဗ္ဗာနပတ္တာဇေ၊ ပထမနိဗ္ဗာန်ကြီးသို့သာ ရောက်ကုန်သော။

ဒေဝမနုဿာ၊ နတ်လူတို့သည်။ ဗဟုတရား၊ အထူးသဖြင့်များ
ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဒုတိယမဟာနိဗ္ဗာနပတ္တာ၊ ဒုတိယ
နိဗ္ဗာန်ကြီးသို့ရောက်ကုန်သော။ ဒေဝမနုဿာ၊ နတ်လူတို့သည်။
အပ္ပကာ၊ နည်းကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တတိယမဟာ
နိဗ္ဗာနပတ္တာ၊ တတိယနိဗ္ဗာန်ကြီးသို့ ရောက်ကုန်သော။ ဒေဝ
မနုဿာ၊ နတ်လူတို့သည်။ အပ္ပကာတရား၊ အလွန်နည်းကုန်သည်။
ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ကယျာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား။
ဣန္ဒြိယဓမ္မာနံ၊ ဣန္ဒြေတရားတို့၏။ မုဒုတရဗဟုလတ္တာ၊ နှုတ်သို့
တို့က အလွန်ပေါများသည် အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိအယံ၊
ဤသည်ကား။ ပရိဟာရော၊ အဖြေတည်း။

(သုံးပါးသောနိဗ္ဗာန်တို့တွင် ကိလေသာနှင့် ခန္ဓာကြွင်းရှိ
သေးသောကြောင့် သဥပါဒိသေသံ ပထမမဟာနိဗ္ဗာန်
ကြီးသို့ ဆိုက်ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်အား ထိုနိဗ္ဗာန်ကြီးသို့
ဆိုက်ရောက်သောဘဝမှစ၍ ဘဝကြီးငယ်တို့၌ကျင်လည်
ရသည်ရှိသော် အလုံးစုံသော ဝိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့သည်လည်း
ကောင်း၊ အလုံးစုံသော ဒုက္ခရိတ်မျိုး အရိက်မျိုးတို့သည်
လည်းကောင်း၊ အလုံးစုံသော အပါယ်ဆင်းရဲတို့သည်
လည်းကောင်း၊ မရှိကြတော့ပြီ။ နတ်ပြည်လူ့ပြည်တို့၌
ကျင်လည်ရသည် ရှိသော်လည်း ယုတ်နိမ့်သော ဘဝတို့
မရှိကြတော့ပြီ၊ မြင့်မြတ်သောဘဝတို့သည်သာလျှင် ရှိကြ
ကုန်တော့သည်။)

တတ္ထ သဥပါဒိသေသံ ပထမ မဟာနိဗ္ဗာန် ပတ္တဿ
တတော ပဋ္ဌာယံ ဘဝါဘဝေသု သံသရန္တဿ သဗ္ဗာ
ဝိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယောစ သဗ္ဗာနိ ဒုက္ခရိတာနိစ သဗ္ဗာနိ အပါယ
ဒုက္ခာနိစ နတ္ထိ။ ဒေဝမနုဿေသု သံသရန္တဿပိ ဟိန
ဘဝါနာမ နတ္ထိ၊ ပဏိတဘဝါဇေ အတ္ထိ။ ။

တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးသောနိဗ္ဗာန်တို့တွင်။ သဥပါဒိသေသံ၊ ကိလေ
 သာနှင့်ခန္ဓာ အကြွင်းရှိသေးသောကြောင့် သဥပါဒိသေသအမည်
 ရှိသော။ ပထမ မဟာနိဗ္ဗာန်၊ ပထမနိဗ္ဗာန်ကြီးသို့။ ပတ္တဿ၊ ရောက်
 သောပုဂ္ဂိုလ်အား။ တတော၊ သို့ပထမနိဗ္ဗာန်ကြီးသို့ ရောက်သော
 ဘဝမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ဘဝါဘဝေသု၊ ဘဝကြီးငယ်အသွယ်သွယ်
 တို့၌။ သံသရန္တဿ၊ ကျင်လည်ရသည်ရှိသော်။ သဗ္ဗာ၊ အလုံးစုံ
 ကုန်သော။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယောစ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့သည်လည်းကောင်း။
 သဗ္ဗာနိ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဒုစ္စရိတာနိစ၊ ဒုစ္စရိတ်မျိုး အဓိကမျိုးတို့
 သည်လည်းကောင်း။ သဗ္ဗာနိ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ အပါယဒုက္ခာနိစ၊
 အပါယ်ဆင်းရဲတို့သည်လည်းကောင်း။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်တော့ပြီ။ ဒေဝ
 မနုဿေသု၊ နတ်ပြည်လူ့ပြည်တို့၌။ သံသရန္တဿပိ၊ ကျင်လည်
 ရသည်ရှိသော်လည်း။ ဟိနဘဝါနာမ၊ ယုတ်နိမ့်သော ဘဝတို့မည်
 သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ပဏိတဘဝါဇေဝ၊ မြင့်မြတ်သောဘဝတို့သည်
 သာလျှင်။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။

ဒုတိယနိဗ္ဗာန်နှင့် တတိယနိဗ္ဗာန်သို့ ဆိုက်ရောက်
 ကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အလားကိုပြဆိုချက်။

သဥပါဒိသေသံ ဒုတိယမဟာနိဗ္ဗာန် ပတ္တဿ တတော
 ပဋ္ဌာယ ကာမဘဝေသု ပဋိသန္ဓိဇေဝ နတ္ထိ။ ဥပရိမဂ္ဂံ
 လဘိတွာ တသ္မိံဘဝေဝိ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ဈာန် ဘာဝေတွာ
 ဥပရိဗြဟ္မလောကံဝိ ဂစ္ဆတိ၊ အနုပါဒိသေသံ တတိယ
 မဟာနိဗ္ဗာန် ပတ္တဿ ပန ပုနတ္တဝေါနာမ နတ္ထိ။ တသ္မိံ
 ဘဝေဇေဝ ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ ။

သဥပါဒိသေသံ၊ သဥပါဒိသေသအမည်ရှိသော။ ဒုတိယမဟာ
 နိဗ္ဗာန်၊ ဒုတိယနိဗ္ဗာန်ကြီးသို့။ ပတ္တဿ၊ ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။
 တတော၊ ထိုဒုတိယနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သောဘဝမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။
 ကာမဘဝေသု၊ ကာမဘဝတို့၌။ ပဋိသန္ဓိဇေဝ၊ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း
 သည်သာလျှင်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့ပြီ။ ဥပရိမဂ္ဂံ၊ အထက်မဂ်တရားကို။

လဘိတွာ၊ရ၍။ တသ္မိံ ဘဝေဝါ၊ ထိုဘဝ၌မူလည်း။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊
 ပရိနိဗ္ဗာန်စံရ၏။ ဈာန်၊ဈာန်ကို။ ဘာဝေတွာ၊ပွားများ၍။ ဥပရိဗြဟ္မ
 လောကံဝါ၊ အထက်ဗြဟ္မာဘုံသို့မူလည်း။ ဂစ္ဆတိ၊ သွားရလေ၏။
 ပန၊တတိယနိဗ္ဗာန်စံပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုဆိုခြင်းအံ့။ အနုပါဒိသေသံ၊ အနုပါ
 ဒိသေသအမည်ရှိသော။ တတိယမဟာနိဗ္ဗာနံ၊ တတိယ နိဗ္ဗာန်
 ကြီးသို့။ ပတ္တဿ၊ ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပုနတ္တဝေါနာမ၊
 တဘန်ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊မရှိတော့ပြီ။ တသ္မိံ
 ဘဝေဝေ၊ထိုဘဝ၌သာလျှင်။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ပရိနိဗ္ဗာန်စံရ၏။

သံသရာ သုံးကြောင်း သုံးသွယ်ကို
 ပြဆိုချက်။

- ၁။ သံသရာသည်ရှိ၏။
- ၂။ သံသရာဝဋ်သည်ရှိ၏။
- ၃။ သံသရာဝဋ်ဒုက္ခသည်ရှိ၏။
- ၄။ သံသရာဝဋ်ဒုက္ခမှ ကျွတ်ခြင်းသည်ရှိ၏။

ထိုတွင်—

၁။ သံသရာ ဆိုသည်ကား၊ တယောက် တယောက်သော
 သတ္တဝါဟုခေါ်ဝေါ် အပ်သော ခန္ဓာ၊အာယတန၊ဓာတ်တို့၏ အနံမ
 တဂ္ဂသံသရာကာလ၌ ဘဝအဆက်ဆက် ကမ္ဘာအဆက်ဆက်
 အားဖြင့် မပြတ်မလပ် ဆက်လက်ဖြစ်ပွားလျက်နေသော အစဉ်
 သည် သံသရာမည်၏။ ထိုသံသရာသည်—

အောက်သံသရာ၊
 အလယ်သံသရာ၊
 အထက်သံသရာ၊

ဟူ၍သုံးကြောင်းသုံးသွယ်ရှိ၏။ ထိုတွင်—

အောက်သံသရာ။ အပါယ် လေးဘုံ နယ်ပယ် ကြီးသည်
 အောက်သံသရာမည်၏။

အလယ်သံသရာ။ ။လူ့ပြည်နှင့် နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်သည်
အလယ်သံသရာမည်၏။

အထက်သံသရာ။ ။ဗြဟ္မာပြည် နှစ်ဆယ်သည် အထက်
သံသရာမည်၏။

သံသရာဝဋ် ၃-ပါး။

၁။ ကိလေသဝဋ်၊

၂။ ကမ္မဝဋ်၊

၃။ ဝိပါကဝဋ်၊

အောက်သံသရာ၏ဆိုင်ရာ ဝဋ် ၃-ပါး။

အလယ်သံသရာ၏ဆိုင်ရာ ဝဋ် ၃-ပါး။

အထက်သံသရာ၏ဆိုင်ရာ ဝဋ် ၃-ပါး။

အောက်သံသရာ၏ဆိုင်ရာဝဋ် ၃-ပါး။

၁။ ကိလေသဝဋ်ဆိုသည်ကား။ ။အတ္တဒိဋ္ဌိကြီးကိုဆိုသည်။

၂။ ကမ္မဝဋ် ဆိုသည်ကား။ ။အကုသိုလ်ကံဟောင်း၊ကံသစ်
အနန္တကိုဆိုသည်။

၃။ ဝိပါကဝဋ်ဆိုသည်ကား။ ။ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊အသု
ရကာယ်ဟု ဆိုအပ်သော အ
ပါယ်လေး ဘုံသားတို့၏ ခန္ဓာ
ကိုယ်တွေကို ဆိုသည်။

အဘယ့်ကြောင့် အတ္တဒိဋ္ဌိကို အပါယ် သံသရာ၏ ဆိုင်ရာ
ကိလေသဝဋ်ဟူ၍ ဆိုသနည်းဟူမူကား။ ။ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိ ရှိနေ
သောသူသည် လူ့ဘုံလူ့ဘဝမှာ ဖြစ်နေသော်လည်း အပါယ်
ဘုံသို့ တလဲလဲသာကျရောက်ရ၏။ ထိုအတူ နတ်ဘုံနတ်ဘဝ၊
ဗြဟ္မာဘုံဗြဟ္မာဘဝမှာ ဖြစ်နေသော်လည်း အပါယ်ဘုံသို့ တလဲလဲ

သာကျရောက်ရ၏။ ထို့ကြောင့် အတ္တဒိဋ္ဌိကို အပါယ်သံသရာ၏ ဆိုင်ရာ ကိလေသဝဋ်ဆိုသတည်း။

အဘယ့်ကြောင့် အကုသိုလ် ကံဟောင်း၊ ကံသစ် အနန္တကို အပါယ်သံသရာ၏ဆိုင်ရာ ကမ္မဝဋ်ဟူ၍ဆိုသနည်း ဟူမူကား။ ။ တယောက်သော သတ္တဝါ၏သန္တာန်မှာ ရှေးရှေးသော ဘဝအနန္တ တို့၌၎င်း၊ ယခုဘဝ၌၎င်း၊ အဓိကအမှူးဖြစ်ပွားခဲ့၍ အတ္တဒိဋ္ဌိ၏ သိမ်းပိုက်ချက်ဖြင့် အတ္တဒိဋ္ဌိ၏လက်ဆုပ်ထဲတွင် ယနေ့ထက်တိုင် ပါရှိ၍နေကြကုန်သော အပါယ်လားကြောင်း အကုသိုလ်ကံဟောင်း အနန္တတို့သည်သည်း ရှိကုန်၏။ နောင် အတ္တဒိဋ္ဌိရှိနေသမျှ ကာလပတ် လုံး ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိမှ ဖြစ်ပွားလတ္တံ့ ကုန်သော အပါယ်လားကြောင်း အကုသိုလ်ကံသစ်ပေါင်းအနန္တသည် ကမ္မဝဋ်ဆိုသတည်း။

အလယ်သံသရာ၏ဆိုင်ရာဝဋ် ၃-ပါး။

- ၁။ ကိလေသဝဋ်ဆိုသည်ကား။ ။ ကာမတဏှာကြီးကို ဆိုသည်။
- ၂။ ကမ္မဝဋ် ဆိုသည်ကား။ ။ လူ့ချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာကို တောင့်တ၍ပြုအပ်သော ဒါနမှု၊ သီလမှု၊ ဘာဝနာမှုတို့ကို ဆိုသည်။
- ၃။ ဝိပါကဝဋ်ဆိုသည်ကား။ ။ လူ့ဘုံသား၊ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ် နတ်ဘုံသားတို့၏ ခန္ဓာတို့ကိုဆိုသည်။

အဘယ့်ကြောင့် ကာမတဏှာကြီးကို ကိလေသဝဋ်ဟူ၍ ဆိုသနည်းဟူမူကား။ ။ ထိုကာမတဏှာနွယ်ယကြီး ရှိနေသော သူသည် အထက်ဘဝကဘုံမှာဖြစ်နေသော်လည်း အောက်လူ့ဘုံ နတ်ဘုံသို့ တလဲလဲသာကျရောက်ရ၏။ ထို့ကြောင့် ကာမတဏှာ

နုသယကြီးကို အထယ်သံသရာ၏ဆိုင်ရာ ကိလေသဝဋ် ဆိုသတည်း။

ကမတဏှာကြီးဆိုသည်ကား။

မျက်စိအရသာ အကောင်းကြိုက်၊

နားအရသာ အကောင်းကြိုက်။

နှာခေါင်းအရသာ အကောင်းကြိုက်။

လျှာအရသာ အကောင်းကြိုက်၊

ကိုယ်အင်္ဂါအရသာ အကောင်းကြိုက်။

ဤအကောင်းကြိုက်မှုကြီးငါးပါးကို ကမတဏှာဟုဆိုသည်။ ကမဂုဏ်ငါးပါးတို့၌ သာယာသော မက်မောမှုကြီးငါးပါးတို့ ပေတည်း။

အထက်သံသရာ၏ဆိုင်ရာဝဋ် ၃ ပါး။

၁။ ကိလေသဝဋ်ဆိုသည်ကား။ ။ဘဝတဏှာကြီးကို ဆိုသည်။

၂။ ကမ္မဝဋ် ဆိုသည်ကား။ ။မဟဂ္ဂုတ် ကုသိုလ်ကိုးပါးကို ဆိုသည်။

၃။ ဝိပါကဝဋ်ဆိုသည်ကား။ ။ရူပဗြဟ္မာ၊ အရူပဗြဟ္မာတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်ကိုဆိုသည်။

ဘဝတဏှာဆိုသည်ကား။ ။ဗြဟ္မာတို့၏ သန္တာန်၌ရှိသော ဈာန်-အဘိညာဏ် သမာပတ်ဟုဆိုအပ်သော ကမ္မဘဝ၌ သာယာသော တဏှာတပါး၊ ထိုကမ္မဘဝ၏အကျိုး တန်ခိုးဣဒ္ဓိပါဒ်တို့၌သာယာသော တဏှာတပါး၊ ဤတဏှာနှစ်ပါးကို အထက်သံသရာ၏ဆိုင်ရာ ကိလေသဝဋ်ဆို၏။

ကမ္မဝဋ်ဆိုသည်ကား။ ။ပထမဈာန်ကုသိုလ်၊ ဒုတိယ ဈာန်ကုသိုလ်အစရှိသော ရူပကုသိုလ်ငါးပါး၊ အရူပကုသိုလ်လေးပါး၊ ဤမဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ကိုးပါးကို ကမ္မဝဋ်ဆို၏။

သံသာရဝဋ္ဋဒုက္ခတော၊ သံသာရဝဋ္ဋ
ဒုက္ခဆိုသည်ကား—

၁။ ဇာတိဒုက္ခ။

၂။ ဇရာဒုက္ခ။

၃။ မရဏဒုက္ခ။

၄။ သောကာဒုက္ခ။

၅။ ပရိဒေဝဒုက္ခ။

၆။ ဒုက္ခ-ဒုက္ခ။

၇။ ဒေါမနဿဒုက္ခ။

၈။ ဥပါယာသဒုက္ခ။

၉။ အဝိယာသမ္ပယောဂဒုက္ခ။

၁၀။ ဝိယဝိပ္ပယောဂဒုက္ခ။

၁၁။ ဣစ္ဆာဝိဗာတဒုက္ခ။

ထိုဒုက္ခ၏အကျယ်ကိုမူကား။ ။ ဒုက္ခသစ္စာ မူလနိဒ္ဒေသတို့၌
ကြည့်လေ။ ထိုသံသာရဝဋ္ဋဒုက္ခသည်လည်း။—

အောက်သံသာရ၏ဆိုင်ရာ သံသာရဝဋ္ဋဒုက္ခတမျိုး။

အလယ်သံသာရ၏ဆိုင်ရာ သံသာရဝဋ္ဋဒုက္ခတမျိုး။

အထက်သံသာရ၏ဆိုင်ရာ သံသာရဝဋ္ဋဒုက္ခတမျိုး။

ဟူ၍ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ သုံးမျိုးစီရှိကြ၏။

ဓုဒ္ဓဘာသနိဗ္ဗာန်။

သံသာရဝဋ္ဋဒုက္ခမှ ကျွတ်လွတ်ခြင်းဆိုသည်ကား၊ နိဗ္ဗာန်ကို
ဆိုသတည်း။

နိဗ္ဗာန် ၃-မျိုး။

ထိုနိဗ္ဗာန်သည်လည်း—

၁-ပထမနိဗ္ဗာန်၊

၂-ဒုတိယနိဗ္ဗာန်၊

၃-တတိယနိဗ္ဗာန်၊

ဟူ၍ ၃-မျိုးရှိ၏။ ထိုတွင် ပထမနိဗ္ဗာန်ဆိုသည်ကား။ ။ အပါယ်သံသရာ၏ဆိုင်ရာ ဝဋ်ဒုက္ခတို့၏ နောင်ဖြစ်ပေါ်ရန် အကြွင်းအကျန်မရှိ၊ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကို ပထမနိဗ္ဗာန်ဆို၏။

ဒုတိယနိဗ္ဗာန်ဆိုသည်ကား။ ။ လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ အဆက်ဆက်ဟုဆိုအပ်သော အလယ်သံသရာ၏ဆိုင်ရာ ဝဋ်ဒုက္ခတို့၏ နောင်ဖြစ်ပေါ်ရန် အကြွင်းအကျန်မရှိ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကို ဒုတိယနိဗ္ဗာန်ဆို၏။

တတိယနိဗ္ဗာန်ဆိုသည်ကား။ ။ ရူပ၊ အရူပဗြဟ္မာဘဝ အဆက်ဆက်ဟုဆိုအပ်သော အထက်သံသရာ၏ဆိုင်ရာ ဝဋ်ဒုက္ခတို့၏ နောင်ဖြစ်ပေါ်ရန် အကြွင်းအကျန်မရှိ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကို တတိယနိဗ္ဗာန်ဆို၏။

ပထမနိဗ္ဗာန်။

အတ္တဒိဋ္ဌိနှင့်တကွသောတဏှာကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်သတ်အပ်သည်ရှိသော်၊ အလုံးစုံသော ဒုက္ခရိတ်တို့နှင့်တကွ အပါယ်ဘဝတွေကို ပယ်သတ်ခြင်းကိစ္စ ပြီးစီးလေ၏။ ထိုဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ်တဏှာကို ပယ်သတ်သည်ကအစပြု၍ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒုက္ခရိတ်ဘေး၊ အပါယ်ဘေးတို့မှ ကျွတ်လွတ်လေ၏။ ဤဘေးကြီးနှစ်ပါးမှ ကျွတ်လွတ် ငြိမ်းအေးမှုကြီး ကိုပင် ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာတော်၌ သဉ္ဇပါဒ်သော အသင်္ခတပထမ မဟာနိဗ္ဗာန်ကြီးဟူ၍ ဆိုအပ်ပေသည်။ ဤပထမနိဗ္ဗာန်ကြီးသည် ပထမအရိယာ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဒုတိယ အရိယာ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ် ခံစားအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကြီးပေတည်း။

မိမိခန္ဓာ၌ အနတ္တဉာဏ်အမြင် ပေါက်ရောက်၍ အတ္တဒိဋ္ဌိ အကြွင်းအကျန်မရှိ ချုပ်ငြိမ်းပြီးသောသူသည် ခပ်သိမ်းသော ဒိဋ္ဌိအမှောက်အမှားတို့မှလည်း ကျွတ်လွတ်ကြလေ၏။ ခပ်သိမ်းသော အပါယ်သားကြောင်း မကောင်းမှု ကံဟောင်း၊ မကောင်းမှု

ကံသစ်တို့မှလည်း ကျွတ်လွတ်ကြလေ၏။ နောင်အပါယ်သံသရာ၌ ဖြစ်လတ္တံ့သော အပါယ်ခန္ဓာ၊ အပါယ်ဘဝ အနန္တတို့မှလည်း အတ္တဒိဋ္ဌိ ကျွတ်လွတ်သည်နှင့် တပြိုင်နက် အကြွင်းအကျန်မရှိ ကျွတ်လွတ်ကြလေ၏။ ထိုသူများ၏ ခန္ဓာအစဉ်မှာ အပါယ်ဘုံ အပါယ်ဘဝ၊ အောက်ဘုံ အောက်ဘဝသို့ လျှောက်မြေ့စွာ လမ်းကြီးသည်လည်း ပျောက်ကွယ်လေ၏။ မိမိအလိုရှိရာ သုဂတိ ဘုံဘဝ၊ မြင့်သည်ထက်မြင့်ရာ ဘဝအဆက်ဆက်သို့ ဆန်တက် ခြင်းဟူသော ဓမ္မတာလမ်းသစ်ကြီးတခုသည်သာ တည်ရှိလေ၏။

လူ့ဘုံလူ့ဘဝတွင်လည်း သီလသိက္ခာ အလိမ္မာယုတ်ညံ့ သော လူ့ဘဝ၊ စည်းစိမ်ချမ်းသာ ကိုယ်အင်္ဂါယုတ်ညံ့သော လူ့ဘဝတို့မှလည်း ကျွတ်လွတ်လေ၏။ သီလသိက္ခာ အလိမ္မာ ကြီးမြတ်သော လူ့ဘဝ၊ စည်းစိမ်ချမ်းသာ ကိုယ်အင်္ဂါမြင့်မြတ် သောလူ့ဘဝ၌သာ ဖြစ်ရလေ၏။ နတ်ဘုံနတ်ဘဝတို့၌လည်း၊ ထိုအတူပင်တည်း။

ထိုပထမ နိဗ္ဗာန်၌ တည်သော သူသည် ပုထုဇ္ဇန်အဖြစ်မှ ကျွတ်သွတ်၍ အရိယာ အဖြစ်၌တည်လေ၏။ လောကီဘုံသား အဖြစ်မှကျွတ်လွတ်၌ လောကုတ္တရာဘုံသားအဖြစ်၌ တည်လေ၏။ ပထမနိဗ္ဗာန်ဘုံသားအဖြစ်၌ တည်လေ၏။ ထိုသူသည် လူ့ဘုံ၊ နတ်ဘုံ၊ ဗြဟ္မာဘုံတို့၌ ဘဝများစွာ၊ ကမ္ဘာများစွာသံသရာ၌ ကျင် လည်ရငြားသော်လည်း သံသရာအလျဉ်း၌ မြှင်သောသွားခြင်း၊ မျောသောသွားခြင်းဟူ၍ မရှိလေပြီ။ အတ္တဒိဋ္ဌိ ရှိနေကြသောသူ တို့၏ သံသရာ၌ ကျင်လည်ခြင်းသည် မြစ်ရေအယဉ်၌ ကျရောက် ခြောက်သွေ့သော သစ်တုံးကဲ့သို့ မြုပ်သော ကျင်လည်ခြင်း၊ မျောသောကျင်လည်ခြင်း ဖြစ်လေ၏။ အတ္တဒိဋ္ဌိအကြွင်းအကျန် မရှိ၊ ကျွတ်လွတ်ကြကုန်သောသူတို့၏ ကျင်လည်ခြင်းမှာမူကား၊ မြှင်သောကျင်လည်ခြင်း၊ မျောသောကျင်လည်ခြင်းလည်းမဟုတ်၊ မြစ်ရိုးမြစ်စဉ်တလျှောက်၌ သင်္ဘောကြီးငယ်တို့သည် အလိုရှိရာ

မြစ်စဉ်တလျှောက်သွားလာ၍ နေကြဘိသကဲ့သို့ မိမိတို့အလိုရှိရာ သုဂတိ ဘုံဘဝ တလျှောက်သို့ သွားလာ၍သာ နေကြကုန်၏။ ဖြစ်လေရာ ဘုံဘဝ၌လည်း လောကီချမ်းသာ၊ လောကုတ္တရာ ချမ်းသာနှစ်ပါးကို အစုံခံစားရလေ၏။ လူဖြစ်သောဘဝ၌ လူချမ်းသာ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာဟုဆိုအပ်သော ချမ်းသာနှစ်ပါးကို စွယ်စုံခံစားရလေ၏။ ထိုတွင် လူ့ချမ်းသာကိုခံစားမှုကား၊ ထင်ရှားသိသာပြီ။ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို အဘယ်သို့ခံစားသနည်းဟူမူကား။

နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာခံစားပုံ။

ဒုစ္စရိတ်မှုကို ပြုကျင့်၍နေသောသူများကို မြင်ရကြားရသည် ရှိသော်-ဤသူများသည် ဒုစ္စရိတ်အမှုကိုပြုကြပေ၏။ အပါယ်သို့ ကျရှာကြရလိမ့်မည်။ ငါ့မှာဤကဲ့သို့သော ဒုစ္စရိတ်မှ ဘဝအဆက်ဆက် လွတ်ငြိမ်းပေပြီဟု ဝမ်းမြောက်ခြင်းကြီးစွာ ဖြစ်ရလေ၏။ ခွေး၊ ဝက်၊ ကြွက်၊ ဌက်၊ အစရှိသော အပါယ်ဘုံသား သတ္တဝါများကို တွေ့မြင်ရာ၌ ဤသတ္တဝါများသည် ဆင်းရဲတွင်းကြီးနက်နဲလေစွ၊ ငါ့မှာ-ဤကဲ့သို့သော အပါယ်ဆင်းရဲဒုက္ခမှ လွတ်ငြိမ်းပေပြီဟု ဝမ်းမြောက်ခြင်းကြီးစွာဖြစ်ရလေ၏။ ။ဤကားနိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ခံစားရပုံတည်း။

ဤ၌ လောကီချမ်းသာမှာ မျက်မြင်ဒိဋ္ဌဖြစ်ကြ၍ အလွန်ကြီးကျယ်ကောင်းမြတ်သည်ဟု ထင်ကြတတ်၏။ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာမှာ လွတ်ငြိမ်းမှုဖြစ်၍ အထည်ဝတ္ထုကိုမမြင်ရသောကြောင့် ကြီးမြတ်သည်ဟု မထင်တတ်ကြ။ ထိုသို့ကားမဟုတ်၊ လောကီချမ်းသာတို့ထက် လွတ်ငြိမ်းမှုဟူသော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသည် ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်၏။ လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရသော စကြာမန္ဒာတ်မင်းတို့၏ စည်းစိမ်ချမ်းသာထက် ငရဲဘဝမှအစဉ်ထာဝရ လွတ်ငြိမ်းမှုသည် အဆသိန်းသန်းကုဋေ မရေတွက်နိုင်အောင်ကြီးမြတ်၏။ ထို့အတူ နတ်မင်းကြီး၊ သိကြားမင်းကြီး၊ ဗြဟ္မာမင်းကြီးတို့၏ လောကီစည်းစိမ်ချမ်းသာထက် အဆသိန်းသန်းကုဋေ မရေတွက်နိုင်အောင်

ကြီးမြတ်၏။ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကြီးကို ဝေ့ကြို့လို သည်ဟု လွန်မင်းစွာတောင့်တကြရာ၌ လောကီချမ်းသာအတွက် နှင့် တောင့်တကြရသည်မဟုတ်၊ ဤလွတ်ငြိမ်းမှုဟူသော နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာအတွက်နှင့်သာ တောင့်တကြရကုန်၏။

ဤကား၊ ပထမနိဗ္ဗာန်ဘုံသူ၊ ပထမနိဗ္ဗာန်ဘုံသားတို့၏ ပထမ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ခံစာရပုံတည်း။

ပထမနိဗ္ဗာန်ပြီး၏။

—
 ဒုတိယနိဗ္ဗာန်။

အကြင်အခါ၌ ဒိဋ္ဌိနှင့်မယှဉ်သော ကာမတဏှာကိုအကြွင်းမဲ့ ပယ်သတ်အပ်၏။ ထိုအခါ ကာမသုဂတိဘုံတို့၌ အသစ်ဖြစ်ပေါ် လတ္တံ့သောဘဝတို့ကို ပယ်သတ်ခြင်းကိစ္စ ပြီးစီးလေတော့၏။ ကာမတဏှာဟူသမျှတို့ကိုလည်း ပယ်သတ်ခြင်းကိစ္စ ပြီးစီးလေ တော့၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် နောင်အနာဂတ်အခါ ကာမဂုဏ်နှင့် စပ်သော ကိလေသာလှိုင်းတံဖိုးတို့ဖြင့် ပြူးပြွမ်းသော ဒုက္ခရိတ် ဒုရာဇိဝဘေး၊ အပါယ်လေးပါးဘေး ကာမသုဂတိ ဘဝတို့မှ ကျွတ်လွတ်လေ၏။ ဤကျွတ်လွတ်မှုကြီးကို ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၌ သဥပါဒိသေသဒုတိယနိဗ္ဗာန်ကြီးဟူ၍ ခေါ်ဆိုအပ်သည်။ (တတိယ အရိယာအနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ခံစားအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကြီးပေတည်း။)

ကာမတဏှာကြီးကို ပယ်ဖြတ်ခြင်းငှါ လူ့ခန္ဓာ၊ နတ်ခန္ဓာတို့၏ ဒုက္ခအချက်တို့ကို ထင်လင်းစွာကြည့်ရှုရာ အနာဂါမ်မဂ်ကိုရ သဖြင့် ထိုကာမတဏှာကြီးသည် အကြွင်းအကျန်မရှိ ချုပ်ငြိမ်း လေ၏။ ကာမတဏှာကြီး ချုပ်ငြိမ်းသည်နှင့်တပြိုင်နက် လူ့အဖြစ်၊ နတ်အဖြစ်ကို ပေးနိုင်သော ကုသိုလ်ကမ္မ ဘဝတို့ သည်လည်း ကောင်း၊ လူ့ခန္ဓာ၊ နတ်ခန္ဓာ အဆက်ဆက်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အကြွင်းအကျန်မရှိ ချုပ်ငြိမ်းကြလေကုန်၏။ လူ့ခန္ဓာ၊ နတ်ခန္ဓာတို့၏ ဒုက္ခအချက်ကိုမြင်ရာ၌ ဥပမာကား—

မစင်သေတ္တာ-ဥပမာ။

မစင်ဘင်ပုပ်သေတ္တာကြီးတခုသည် ရှိလေရာ၏။ ထိုသေတ္တာ၏ ပြင်ပ၌ အနီ၊ အဝါစသောဆေးအမျိုးမျိုး၊ ပိုး၊ ဖဲ၊ ကတ္တီပါအစရှိသော အထည်အမျိုးမျိုး ချယ်လယ်လျက်ရှိ၏။ အတွင်း၌မူကား မစင်ဘင်ပုပ်တွေ အပြည့်ရှိ၏။ ဘီလူးကြီး၊ သူရဲကြီး၊ သဘက်ကြီး သုံးကောင်လည်းရှိ၏။ အဆိပ်ထန်သော ဖြွေဆိုး၊ ကင်းဆိုး၊ အမျိုးမျိုးလည်းရှိလေ၏။ မစင်ဘင်ပုပ်ကို စားသောက်၍ နေသော ပိုးလောက်တွေလည်း အပြည့်ရှိသေရာ၏။ ဤဥပမာ၌- ကာမဘုံ သားတို့၏ ခန္ဓာသည် မစင်ဘင်ပုပ်တို့ဖြင့် ပြည့်သော သေတ္တာကြီး ငယ်နှင့်တူ၏။ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိသုံးပါးသည် သေတ္တာတွင်း၌ ရှိသော ဘီလူးကြီး၊ သူရဲကြီး၊ သဘက်ကြီး သုံးကောင်နှင့် တူ၏။ ကျန်ရှိသောကိလေသာအများသည် ထိုသေတ္တာတွင်း၌ရှိနေသော အဆိပ်ထန်သော ဖြွေဆိုး၊ ကင်းဆိုး အမျိုးမျိုးနှင့်တူ၏။ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏ၊ သောက၊ ပရိဒေဝ-စသော ဒုက္ခအချက်များသည် ထိုသေတ္တာတွင်း၌ မစင်ဘင်ပုပ်တို့ကို စားနေကြသော ပိုးလောက် အများနှင့်တူ၏။

ဤကား၊ လူ့ခန္ဓာ၊ နတ်ခန္ဓာတို့၌ ဒုက္ခထင်မြင်ပုံတည်း။
ဒုတိယနိဗ္ဗာန်ပြီး၏။

ဇာတိယ နိဗ္ဗာန်။

အကြင်အခါ ရူပာသုံ၌ တပ်မက်သော ရူပရာဂ၊ အရူပာသုံ၌ တပ်မက်သော အရူပရာဂ၊ ဤတဏှာနှစ်ပါးကို အကြွင်းမဲ့ပယ် သတ်အပ်၏။ ထိုအခါ ရူပဗြဟ္မာဘဝ၊ အရူပဗြဟ္မာဘဝတို့ကို ပယ်ခြင်းကိစ္စပြီးစီးလေ၏။ ထိုအခါမှစ၍ နောင်အနာဂတ်ကာလ၌ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်—

သဿာဒိဋ္ဌိဘေးကြီး၊
ဥစ္ဆေဒိဋ္ဌိဘေးကြီး၊
မာနဘေးကြီး၊
အနိစ္စဘေးကြီး၊

တို့ဖြင့် နှိပ်စက်သော ရူပာဝ, အရူပာဝတို့မှ ကျွတ်လွတ်
လေ၏။ အလုံးစုံသော ကိလေသာဘေးကြီးတို့နှင့်တကွ အလုံး
စုံသောဘုံဘဝဘေးကြီးတွေမှ ကျွတ်လွတ်လေ၏။ ဤကျွတ်လွတ်
မှုကြီးကို ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၌ အနုပါဒိသေသ အသင်္ခတ မဟာ
နိဗ္ဗာန်ကြီးဟူ၍ ဆိုအပ်သည်။ (စတုတ္ထအရိယာ ခဟန္တာအရှင်
မြတ်တို့ခံစားအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကြီးပေတည်း။)

ဘဝတဏှာကြီးကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ ဗြဟ္မာ့ခန္ဓာတို့၏
ဒုက္ခအချက်ကြီးကို ထင်လင်းစွာ ကြည့်ရှုကြလေရာ၏။ အရဟတ္တ
မဂ်ကိုရသဖြင့် ဘဝတဏှာကြီးသည် အကြွင်းအကျန်မရှိ ချုပ်
ငြိမ်းလေ၏။ ဘဝတဏှာကြီး ချုပ်ငြိမ်းသည်နှင့်တပြိုင်နက် ဗြဟ္မာ
အဖြစ်ကိုပေးနိုင်သော ကုသိုလ်ကမ္မဘဝတို့သည်လည်းကောင်း၊
ဗြဟ္မာ့ခန္ဓာအဆက်ဆက်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အကြွင်းအကျန်
မရှိ ချုပ်ငြိမ်းကြလေကုန်၏။ ဗြဟ္မာ့ခန္ဓာတို့၏ ဒုက္ခအချက်ကို
မြင်ရာ၌ ဥပမာကား-

ဖွဲသေတ္တာ-ဥပမာ။

ဖွဲသေတ္တာကြီးတခုသည် ရှိလေရာ၏။ ထိုဖွဲသေတ္တာကြီး၏
အပြင်ပ၌ အနီ, အဝါစသော ဆေးအမျိုးမျိုး၊ ဂိုး, ဖဲ, ကတ္တီပါ, အစ
ရှိသောအထည်အမျိုးမျိုး၊ ချယ်လယ်လျက်ရှိ၏။ အတွင်း၌မူကား
ဖွဲကြမ်းတွေလည်းရှိ၏။ ဘီလူးကြီး, သူရဲကြီး, သဘာက်ကြီး
သုံးကောင်လည်းရှိ၏။ အဆိပ်ထန်သော မြွေဆိုး, ကင်းဆိုး,
အမျိုးမျိုးလည်းရှိ၏။ ဖွဲကြမ်းတွေကို စားသောက်၍နေသော
ဂိုးမျိုးလည်းအပြည့်ရှိ၏။ ဤဥပမာ၌- ဗြဟ္မာတို့၏ ခန္ဓာသည် ဖွဲနဲ့
ဖွဲကြမ်းတို့ဖြင့်ပြည့်သော သေတ္တာကြီးငယ်နှင့်တူ၏။ တဏှာ,

မာန၊ ဒိဋ္ဌိသုံးပါးတို့သည် ထိုသေတ္တာတွင်း၌ရှိသော ဘီလူးကြီး၊ သူရဲကြီး၊ သဘက်ကြီး သုံးကောင်နှင့် တူ၏။ ထိုမှတစ်ပါးသော ကိလေသာဘာရားများသည် သေတ္တာတွင်း၌ရှိနေသော အဆိပ် ထန်သော ဖြွေဆိုး၊ ကင်းဆိုး၊ အမျိုးမျိုးနှင့်တူ၏။ ဇာဘိ၊ ဇရာ၊ မရဏဒုက္ခများသည် ထိုသေတ္တာတွင်း၌ ဖွဲ့နွဲ့ဖွဲ့ကြမ်းတို့ကို စားနေကြသော ဝိုးမျိုးနှင့်တူ၏။ ဗြဟ္မာစန္ဒာသည် ဖွဲ့နွဲ့ဖွဲ့ကြမ်းတို့ဖြင့် ပြည့်သော သေတ္တာကြီးနှင့်တူပုံကား၊ ဖွဲ့ကြမ်းမည်သည် ဘယ်ဟာမှ အသုံးမကျ၊ ပိုးစာ၊ မွှားစာ၊ မီးစာမျှသာဖြစ်လေ၏။

ထိုအတူ ဤသတ္တဝါများသည် အနုမတဂ္ဂသံသရာ၌ ဘဝစန္ဒာကိုရခဲ့ကြသည်မှာ အနုန္တရှိကြလေပြီ၊ သို့သော် အပါယဒုက္ခတစ်ခုကိုမျှသာဖြစ်၍ ကုန်ဆုံးခဲ့လေ၏။ ထို့ကြောင့် ဗြဟ္မာစန္ဒာသည် ဖွဲ့ကြမ်းသေတ္တာကြီးနှင့်တူလှ၏။

ဤကား၊ ဗြဟ္မာစန္ဒာတို့၌ ဒုက္ခထင်ပုံတည်း။

တတိယနိဗ္ဗာန်ပြီး၏။

ဤနိဗ္ဗာန် သုံးရပ်တို့တွင် ယခုအခါ ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာအတွင်း၌ ပထမနိဗ္ဗာန်ကို ရခြင်းငှါ အလွန်အရေးကြီးလှ၏။ ထိုနိဗ္ဗာန်ကိုလည်း ယခုလူ့ဘဝ၌သော်လည်း ရနိုင်သောအခွင့်ကာလရှိနေ၏။ နတ်ပြည်သို့ရောက်၍ နတ်ဘဝ၌သော်လည်း၊ ရနိုင်သောအခွင့်ကာလရှိနေ၏။ ဘုရားသာသနာကြီးနှင့် တွေ့ကြုံပါလျက် ဤပထမနိဗ္ဗာန်ကိုမျှ မရခဲ့သည်ရှိသော် ဗုဒ္ဓ၊ ပြာဒုလ္လဘကို တွေ့ကြုံရပါလျက် လိုရင်းအကျိုးကိုမရဘဲ ရှိရလေ၏။ ယခုကာလ၌ လူအများတို့သည် မိမိတို့ကိုယ်ကို ယခုဘုရားသာသနာတွင်းမှာ နိဗ္ဗာန်ကိုမရနိုင်ကြကုန်ပြီ၊ နောက်အရိမေတ္တေယျ မြတ်စွာဘုရားသာသနာသို့ ရောက်မှ ရနိုင်ကြလိမ့်မည်ဟု မှတ်ထင်လျက်ရှိကြကုန်၏။ ထိုမှတ်ထင်ချက်သည် နိယတ ဗျာဒိတ်ရပြီးသော

ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှသာလျှင်၊ မှတ်ထင်ချက်အတိုင်း ရနိုင်ကြကုန်လတ္တံ့။
 နိဿတဗျာဒိတ်ကို မရဘူးသော အနိဿတ ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာမူကား
 မှတ်ထင်ချက်အတိုင်း ရနိုင်ကြရန် အလွန်ခဲယဉ်းသွ၏။

ခဲယဉ်းပုံကား။

ယခု ဘုရားသာသနာ ကွယ်လွန်ပြီးသည့်နောက် မေတ္တေယျ
 မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူရာကာလသည် အလွန်ဝေးကွာလျက်
 ရှိသေး၏။ လူ့ဘဝပေါင်း၊ နတ်ဘဝပေါင်း သိန်းသောင်းများစွာ
 ကျင်လည်ကြရသော်လည်း ထိုမြတ်စွာဘုရားသာသနာသို့ ရောက်
 နိုင်ကြမည် မဟုတ်သေး၊ စပ်ကြား၌လည်း သာသနာပ အဓိက
 တောကြီးမှာ ကျင်လည်ကြရလိမ့်မည်။ အတ္တဒိဋ္ဌိကြီးတင်းလင်းနှင့်
 ထိုအဓိကတောကြီးအတွင်းမှာ ဘဝပေါင်းများစွာ ကျင်လည်
 ရသည်ရှိသော် အပါယ်ဘုံသို့ ဘဝပေါင်းမည်မျှ ကျရလိမ့်မည်
 မသိ၊ အပါယ်ဘုံသို့ တကြိမ်တခါကျခဲ့ပြန်လျှင်လည်း ပြဆိုခဲ့ပြီး
 သော ခန္ဓာဓမ္မတာလမ်းကြီးအတိုင်း အပါယ်နယ်မှာပင် ဘဝပေါင်း
 သိန်းသောင်းများစွာ ကျင်လည်၍နေရသည်ရှိသော် ထိုမြတ်စွာ
 ဘုရား သာသနာတော်နှင့် တွေ့ကြုံရန် အဝေးကြီးဝေးကွာ၍နေကြ
 ရလိမ့်မည်မသိ၊ ဤကား ပညာရှိတို့အထူးစဉ်းစားကြရန် အချက်
 ကြီးပေတည်း။

ကြေကြေမွမွနုတ်တက်ရအောင် ကျက်မှတ်ကြရန်။

၁။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော၊ မဟာဘူတာ၊ မဟာဘုတ်
 တို့ ဟူသည်ကား။

ပထဝီ၊ မြေလည်းတပါး။

အာပေါ၊ ရေလည်းတပါး။

တေဇော၊ မီးလည်းတပါး။

ဝါယော၊ လေလည်းတပါး။

ဣဓေ၊ ဤလေးပါးတို့ပေတည်း။

တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးတို့တွင်။ ကက္ခဋ္ဌဘာဝေါ၊ ခက်မာသော သဘောသည်လည်းကောင်း။ မုဒုဘာဝေါ၊ နူးညံ့သောသဘော သည်လည်းကောင်း။ ပထဝီ၊ ပရမတ်နှစ် မြေအစစ်ပေတည်း။ အာဗဇ္ဇနံ၊ ဘွဲ့စေးမှုသည်လည်းကောင်း။ ပဋ္ဌရဏံ၊ ယိုစီးမှုသည် လည်းကောင်း။ အာပေါ၊ ပရမတ်နှစ် ရေအစစ်ပေတည်း။ ဥဏှ ဘာဝေါ၊ ပူသောအဖြစ်သည်လည်းကောင်း။ သိတဘာဝေါ၊ အေးသောအဖြစ်သည်လည်းကောင်း။ တောဒော၊ ပရမတ်နှစ် မီး အစစ်ပေတည်း။ ဝိတ္ထန္တနံ၊ ထောက်ကန်တောင့်တင်းမှုသည်လည်း ကောင်း။ သမုဒိဒဏံ၊ လှုပ်ကြွ ရှေးရှား မှုသည်လည်းကောင်း။ ဝါယော၊ ပရမတ်နှစ် လေအစစ်ပေတည်း။

မြေ၊ ရေ၊ သေ၊ မီး ဓာတ်ကြီးလေးပါးကို အသီးအသီး ပရမတ် ဓာတ်ဉာဏ်ပေါက်အောင် လင်းပြပေအံ့။

ပရမတ်နှစ် မြေဝတ်စစ်။

ပရမတ်နှစ်မြေဝတ်စစ်ဆိုသည်ကား။ ခက်မာသော အမူ အရာ အခြင်းအရာကြိယာမျှသာတည်း။ အဏုမြူကို အစိတ် တသိန်းစိတ်၍ တစိတ်စာမျှ အခဲအကျိတ် အဆန်အမာ အထည် ခြစ်ဟူ၍မရှိ။ အလွန်ကြည်လင်ထွဋ်သော မြစ်ရေချောင်းရေ စိမ့်ရေစမ်းရေတို့၌၎င်း၊ နေရောင်လရောင် ကြယ်ရောင်မီးရောင် ပတ္တမြားရောင်တို့၌၎င်း၊ အနီး၊ အဝေး ပြန့်နှံ့၍ သွားသော ခေါင်းလောင်းသံ ကြေးစည်သံသည်တို့၌၎င်း၊ လေပြေလေညှင်း လေပြင်းမုန်တိုင်းတို့၌၎င်း၊ အဝေး၊ အနီး ပြန့်နှံ့လွင့်ပါး၍သွားသော အမွှေးနံ့၊ အပုပ်နံ့တို့၌၎င်း၊ ထိုပရမတ်ဓာတ်မြေသည် အပြည့်ပါ ရှိ၏။ အထည်ဝတ္ထုဟူ၍မရှိ၊ ခက်မာသောအမူအရာ သက်သက် မျှသာဖြစ်သော ထိုမြေဝတ်သည်လည်း လွန်ကဲသောခက်မာမှုကို သောက်၍ နို့သောခက်မာမှုကို နူးညံ့သည်ဟုဆိုရသည်။

ထို့ကြောင့်ဝရဇိန်ကျောက်သွား၌ရှိသောခက်မာမှုကိုအလွန်ဆုံး ထား၍ လရောင်ကြယ်ရောင် ကလောင်၌ရှိသောခက်မာမှုကိုအနိမ့်ဆုံး

ထား၍ စင်ကြား၍ ခက်မာမှုအဆင့်ဆင့်၊ နူးညံ့မှုအဆင့်ဆင့်ဖြစ်၍ နေသော ထိုမြေဓာတ်၏အလားကို သိရမည်။ ဤမြေဓာတ်၌ ခက်မာခြင်း လက္ခဏာဆိုသည်ကို သရမတ်သဘောနှင့် ကြည့်ရမည်။ ပကတိလူတို့၏အမှတ်သညာနှင့် မကြည့်ရ။ ။ပကတိလူတို့၏ အမှတ်သညာနှင့် ကြည့်ခဲ့သော် လရောင်ကြယ်ရောင် စသည်တို့၌ ခက်မာသောအမှုကို မတွေ့နိုင်ရှိလိမ့်မည်။ ထိုခက်မာသော အခြင်းအရာကြိယာသဘော သက်သက်မျှသာဖြစ်သော ပရမတ်မြေဓာတ်သည် အာပေါဟူသော ပရမတ်စေးခွဲစည်းမှုကြောင့် မြေဓာတ်ပေါင်း ကုဋေသိန်းသောင်း ပေါင်းခွဲမိသည်ရှိသော် အဏုမြူတစ်ခုဟူသော ဝတ္ထုအထည်ခြိမ်ဖြစ်၏။ အဏုမြူပေါင်း ကုဋေသိန်းသောင်း ပေါင်းခွဲမိသည်ရှိသော် ကြမ်းပိုးဖြစ်၏။

ထိုမှအဆင့်ဆင့်ပွား၍ သတ္တဝါတွင် ယူဇနာလေးထောင်ရှစ်ရာရှိသော အသုရိန်နတ်ကြီးတိုင်အောင် ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်တွင် ယူဇနာရှစ်သောင်းလေးထောင် နှစ်ပြန်ဆောင်သော မြင့်မိုရ်တောင်ကြီး၊ နှစ်သိန်းလေးသောင်း အထူရှိသော မဟာပထဝီမြေကြီး တိုင်အောင်သိလေ။ သန်းအစရှိသောအဏုမြူအစရှိသော သက်ရှိသက်မဲ့ ရုပ်ရခဲ ဟူသမျှတို့၌ ခက်မာခြင်း ဟူသော ဤမြေဓာတ်သည် အထည်ခံအမာခံဖြစ်သတည်း။ ဤမြေဓာတ်မှတစ်ပါး အထည်ဝတ္ထုရကောင်းသောဓာတ်မရှိ၊ ရေဓာတ်၊ မီးဓာတ်၊ လေဓာတ်၊ တို့သည်လည်း မြေဓာတ်၌ တွယ်ကြရကုန်သည်။ ဤသို့မြေဓာတ်၏ ကိစ္စကြီးကျယ်ဟန်ကိုသိရမည်။

မြင့်မိုရ်တောင်နှင့် မဟာပထဝီမြေ။

မြင့်မိုရ်တောင်ကြီး တစ်ခုလုံး၌၎င်း၊ မဟာပထဝီမြေကြီး တစ်ခုလုံး၌၎င်း၊ ပရမတ်မြေဓာတ်သက်သက်ကို ကြည့်လိုသည်ရှိသော် အဏုမြူမျှအထည်ခြိမ်မရှိ၊ ခက်မာသော အခြင်းအရာ ကြိယာသဘောသက်သက်ကို ကွက်ခြား၍ကြည့်ရသည်။ အဏုမြူမျှ

အထည်ခြိမ်းမရှိဘဲ မှန်ထဲ၌ထင်သောအရိပ်ကြီးကဲ့သို့ ရေထဲ၌ ထင်သော အရိပ်ကြီးကဲ့သို့ မြင်လိမ့်မည်။ အဏုမြူမျှလောက် အရှည်အတို အကြီးအငယ် အခဲအမာ ထင်၍လာလျှင် ပရမတ် မြေအစစ် မဟုတ်ပြီ။ သဏ္ဌာန ပညတ်ခြိမ်း အထည်နှင့်ရောပြီ။ သဏ္ဌာန ပညတ်ခြိမ်း အထည်နှင့် ရောခဲ့လျှင် ဖြစ်မှုပျက်မှုကို ရှုသောအခါ မထင်နိုင်ဘဲနေတတ်သည်။ မြင့်မိုရ်တောင်မဟာ ပထဝီမြေကြီးတို့ကို အကုန်ရှိ၍ ကြည့်သောအခါ၌ပင် အခဲ အကျိတ်အထည်ဝတ္ထုအဏုမြူမျှ မရောမယှက်ဘဲ ပရမတ်အစစ် အမှန်ဖြစ်သော ခက်မာမှုဟူသော မြေဓာတ်သက်သက်ကို ထင်မြင် အောင်ရှုနိုင်သူအား ထိုအောက်ငယ်သော သက်ရှိသက်မဲ့တို့၌ ပရမတ်စစ်ဖြစ်သော မြေဓာတ်ကို ထင်မြင်အောင်ရှုမှု အလွန် လွယ်လှတော့သည်။ မှန်၌ထင်သောအရိပ်၊ ရေ၌ထင်သောအရိပ် သစ်ပင်ရိပ်၊ ဘောင်ရိပ် အစရှိသော အရိပ်တို့သည် မြင့်မိုရ်တောင် မျှပင် ကြီးမားစွာထင်မြင်ရငြားသော်လည်း အဏုမြူမျှ အထည်ခြိမ်း မရှိသည့် အတွက်ကြောင့် ပျောက်ခွင့် ပျက်ခွင့် ဆိုက်ခဲ့လျှင် မျက်တောင်တခတ် လျှပ်တပြက်အတွင်းမှာပင် အကြိမ်တရာမက ပျောက်နိုင် ပျက်နိုင် သကဲ့သို့။ ထို့အတူ မြင့်မိုရ်တောင်နှင့်အမျှ ပြန့်နှံ့ကြီးကျယ်၍နေသော ထိုပရမတ်မြေဓာတ်သည်လည်း တခု တည်းသော ပရမတ်ဆန် ပရမတ်ခဲဟူ၍ အဏုမြူမျှ မရှိသည့် အတွက် မျက်တောင်တခတ် လျှပ်တပြက် အတွင်းမှာပင် အကြိမ် တရာမက ပျောက်ပျက်ကွယ်ပနိုင်ရာသော အရိပ်နိမိတ်ထင်မြင် နိုင်လိမ့်မည်။ မိမိကိုယ်၌ ထိုပရမတ်စစ်ဖြစ်သော မြေဓာတ်ကို အလင်းပေါက်အောင် ကြည့်ရှုသောအခါ ဉာဏ်ငုံနိုင်လောက်ရုံ ဉာဏ်ဝါးနိုင်လောက်ရုံ ပိုင်း၍ပိုင်း၍ကြည့်။

ဦးခေါင်းကိုမိုင်း၍ကြည့်ပုံ၊

ဦးခေါင်းကိုပိုင်း၍ ကြည့်သောအခါ အတွင်းပြင် မခြားမနား ထုတ်ခြင်းပေါက်အောင်ကြည့်။ မြေဓာတ်မဟုတ်သော အဆင်း

ဓာတ် ခုခံ၍ နေတတ်သည်။ သဏ္ဌာနပညတ် ခြင်္သေ့သည် ကြီးလည်းခုခံ၍နေတတ်သည်။ ဉာဏ်ကို ကြပ်ကြပ်လှုပ်၍ပေးသေ။ ခြေဘဝါးတိုင်အောင် အောက်အတို့စုကိုလည်း ဉာဏ်နိုင်ရုံနိုင် ရုံပိုင်း၍ကြည့်။ တကိုယ်လုံးစပ်မိသောအခါ ဉာဏ်ကို ဦးထိပ်က နေ၍ ရှုယ်လိုက်လျှင် ခြေဘဝါးတိုင်အောင် ထုတ်ခြင်းပေါက် ထွင်း၍ သွားလိမ့်မည်။ မိမိကိုယ်ခန္ဓာတခု၌ ဓာတ်ပေါက်အောင် မြင်ခဲ့လျှင် စကြဝဠာအနန္တ၊ ကမ္ဘာအနန္တ၌ရှိသမျှသော သတ္တဝါ ခန္ဓာစုအကုန်လုံး ဓာတ်ပေါက်ပြီးဖြစ်တော့သည်။ ဤပရမတ် မြေဓာတ် တခုပေါက်၍သွားလျှင် ကြွင်းသောရေဓာတ်၊ မီးဓာတ်၊ လေဓာတ်၊ စက္ခု၊ သောတ-စသော အဇ္ဈိတ္တိကဓာတ်၊ ရူပ၊ သဒ္ဓ စသော ဗာဟိရဓာတ်စုရှုနည်း၊ ဘောက်နည်း၊ အလွန်လွယ်၍ ကုန်တော့သည်။

ဤတွင်ရှေ့ကား၊ ပထဝီဟူသော မြေဓာတ်ကို ဓာတ်ဉာဏ် ပေါက်အောင် ရှုနည်းအမြွက်ပြီး၏။

ပရမတ်နှစ် ရေဓာတ်စစ်။

ပရမတ်နှစ်ရေဓာတ်အစစ်ကား။ ။ တွယ်မှု၊ ကပ်မှု၊ ဘွဲ့စေး မှုသည်သာလျှင် ပရမတ် ရေဓာတ် အစစ်တည်း။ ထိုတွယ်မှု၊ ကပ်မှု၊ ဘွဲ့စေးမှုဟူသော ပရမတ်ရေဓာတ်သည် ထက်သန်ခြင်းသို့ ရောက်သည်ရှိသော် စိုစွတ်ခြင်း၊ ယိုစီးခြင်းဟူသော ပဋ္ဌရဏ ရေဓာတ်ဖြစ်လေ၏။ ထိုတွယ်မှု၊ ကပ်မှု၊ စေးမှုဟူသော အာဗန္ဓန ကြိယာ သက်သက်မှုသာဖြစ်သော ပရမတ်ရေအစစ်သည်လည်း အဏုမြူကို အစိတ်တသိန်း စိတ်သော်လည်း တစိတ်စာမျှ အခဲ အကျိတ် အဆန်အမာ အထည်ခြစ်ဟူ၍ မရှိ၊ တွယ်ကပ်ဘွဲ့စေး ခြင်း ကြိယာအမူအရာ သက်သက်မှုသာတည်း။ ထိုတွယ်မှု၊ ကပ်မှု၊ ဘွဲ့စေးမှုဟူသော ပရမတ်ရေဓာတ်သည် မြေဓာတ်၊ မီးဓာတ်၊ လေဓာတ်သုံးပါးတို့ကို တချိန် တသားထဲကဲ့သို့

နေအောင် ဘွဲ့နှောင်စည်းကြပ်ပေသည်ဖြစ်၍ ကလောင်တူ မဟာ
ဘုတ်တို့သည် တပါးကိုတပါး အားပြုခွင့်ရကြကုန်သည်။ တပါးကို
တပါး ထောက်ပံ့ခွင့်ရကြကုန်သည်။ ဘွဲ့နှောင်စည်းကြပ် ချုပ်
ထိန်း၍နေသော ရေခတ်ချုပ်ကွယ် ပျောက်ပျက်ခဲ့သည်ရှိသော်
ထိုခတ်ကြီး သုံးပါးတို့သည် အစည်းပြည်ပျက်၍ ခဏခြင်း
ပျောက်ပျက် ကွယ်ဆုံးကြလေကုန်၏။ ဤကား ကလောင်တူ
တည်း၌ ရေခတ်၏ကျေးဇူးကို ဆိုသောစကားရပ်တည်း။

လောက၌ ပရမာဏုဗြူမစ၍ သတ္တဝါ၌ အသူရိန်နတ်ကြီးဟု
ဆိုအပ်သော ရုပ်တုံး ရုပ်ခဲကြီး တိုင်အောင် ဗဟိဒ္ဓ၌ မြင့်မိုရ်
တောင်ကြီး၊ စကြဝဠာတောင်ကြီး၊ မဟာပထဝီမြေကြီးတိုင်အောင်
သဏ္ဌာန်ကြီးငယ် အထည်ခြပ်အနေနှင့် ရုပ်တရားတို့ အကျိတ်
အခဲ အတုံးအခဲ ဖြစ်၍နေကြမှုသည်လည်း ဤရေခတ်၏ကျေးဇူး
ပင်တည်း။ ဤရေခတ်မှတစ်ပါး အကျိတ်အခဲဖြစ်အောင် ဘွဲ့စည်း
သောခတ်ဟူ၍ မရှိပြီ။ ရှစ်သောင်းလေးထောင် နှစ်ပြန်ဆောင်
သော မြင့်မိုရ်တောင်ကြီး၌ရှိသော ဘွဲ့စည်းမှုသည် ယခုခဏခြင်း
ပျက်ဆုံးခဲ့သည်ဖြစ်အံ့။ ထိုမြင့်မိုရ်တောင်ကြီးသည် ယခုခဏခြင်း
ကွယ်ပျောက်ရာ၏။ ရှစ်သောင်းနှစ်ထောင် နှစ်ပြန်ဆောင်သော
စကြဝဠာတောင်ကြီး၌ရှိသော ဘွဲ့စည်းမှုသည် ယခုခဏခြင်း
ပျက်ဆုံးခဲ့သည်ဖြစ်အံ့။ ထိုစကြဝဠာတောင်ကြီးသည် ယခုခဏခြင်း
ကွယ်ပျောက်ရာ၏။ မဟာပထဝီမြေကြီး၌ရှိသော ဘွဲ့စည်းမှုသည်
ယခုခဏခြင်း ပျက်ဆုံးခဲ့သည်ဖြစ်အံ့။ ဤမဟာပထဝီမြေကြီးသည်
ယခုခဏခြင်း ကွယ်ပျောက်၍ ကောင်းကင်အတိသာ ဖြစ်လေ
ရာ၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ ဘွဲ့စည်းမှုဟူသော ချုပ်ထိန်းမှု
မရှိခဲ့သည်ရှိသော် မြင့်မိုရ်တောင် စကြဝဠာတောင် သိလာပထဝီ
ဖြစ်၍နေသော တခဲနက်သော ပရမတ်မြေ၊ ပရမတ်မီး၊ ပရမတ်လေ
တို့သည် တပါးကိုတပါး ထောက်ခံမှု၊ မှီတွယ်မှု အစည်းအရုံး
ခဏခြင်း ကင်းလွတ်ကြလေကုန်၏။ နိဗ္ဗာန်မှတစ်ပါးသော သင်္ခါတ
လက္ခဏာရှိသော ပရမတ္ထဓမ္မတို့မည်သည် ထောက်ခံမှု၊ မှီတွယ်

မှနှင့် ကင်း၍ မျက်တောင်တခတ် လျှပ်တပြက်မျှ အသက်ရှည်၍ တည်နေနိုင်သောမည်သည် မရှိလေကုန်။ မြင့်မိုရ်တောင်ကြီး စကြဝဠာတောင်ကြီး မဟာပထဝီမြေကြီးတို့၌ ပရမတ်ရေဓာတ် သက်သက်ကို ကွက်ခြား၍ ကြည့်ရှုလိုသည်ရှိသော် ခက်မာမှု ဟူသော မြေဓာတ်နှင့်မရောစေမှု၍ ဘွဲ့စည်းမှုဟူသော ရေဓာတ်မှု သက်သက်ကို ကွက်ခြား၍ ကြည့်ရသည်။ အဆင်းသဏ္ဌာန် အထည်ခြိမ့်စုလည်းချခံ၍ နေတတ်သည်။ (ကြည့်ရှုသော ဓမ္မ ဝဝတ္ထာနုညဏ်၌ အဆင်းသဏ္ဌာန် အထည်ခြိမ့်စုချခံ၍ နေခဲ့လျှင် နောက်၌ဖြစ်မှုပျက်မှုကို ရှုသောအခါ မသင်နိုင်ဘဲနေတတ်သည်။) ပရမတ်အစစ်ကို အမြင်စင်ကြယ်လှပါမှ အနိစ္စအစစ်၊ ဒုက္ခအစစ်၊ အနတ္တအစစ်ကိုမြင်နိုင်သည်။

မြေဓာတ်၌ဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း ဤရေဓာတ်၌လည်း ဘွဲ့စည်း မှုသက်သက်ဟုဆိုအပ်သော ရေဓာတ်အမြင်စင်ကြယ်သောအခါ မြင့်မိုရ်မဟာပထဝီတချလုံး၌ အကျိတ်အခဲ အဆန်အမာမရှိသည့် အတွက် မှန်ထဲရေထဲမှာ ထင်မြင်ရသော မိဗန်းရိပ်တိမ်ရိပ် နေဝန်းလဝန်း အရိပ်သစ်ပင်တို့ကဲ့သို့ ဘွဲ့စည်းမှုဟူသော အာပေါ လက္ခဏာကြီး ထင်မြင်လိမ့်မည်။ မြင့်မိုရ်တောင် မဟာပထဝီ တို့၌ ထင်မြင်နိုင်သောအခါ လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါခပ်သိမ်းတို့၌ ထင်မှုမြင်မှု အလွန်လွယ်လှတော့သည်။ သတ္တဝါသဏ္ဌာန်မှာ ထင်မြင်မှုသာ လိုရင်းဖြစ်သည်။ မြင့်မိုရ်မဟာပထဝီတို့က ချို၍ ပြလိုက်သည်မှာ သတ္တဝါသဏ္ဌာန်၌ ထင်လွယ်မြင်လွယ်အောင် ချိုလိုက်သည်။ မိမိသဏ္ဌာန်၌ ဦးခေါင်းခြေဘဝါး ထုတ်ချင်း ပေါက်အောင်ထင်လင်းပြီးမှ သူတပါးသဏ္ဌာန်ကိုလည်း ထိုအတူ ထုတ်ချင်းပေါက်အောင်ရှုလေ။

ဤတွင်ရှေ့ကား၊ အာပေါဟူသော ရေဓာတ်ကို
ဓာတ်ပေါက်အောင် ရှုနည်းအမြွက်ပြီး၏။

ပရမတ်နှစ်-မီးခတ်အခဏ်။

ပုမ္မဒေးမူဟူသော အမူအရာ ကြိယာမူသက်သက်သည် ပရမတ်နှစ်မီးခတ်စစ်မည်၏။ ပုမ္မဒေးမူဟူသည်လည်း ကလာပ်တူမဟာဘုတ် သုံးပါးတို့ကို ရင့်မာ သန်စွမ်းအောင် ပေါင်းနွေးမှုပေတည်း။ အပူ စွမ်းအေးစွမ်း နှစ်ပါးစုံသည်ပင်လျှင် ကလာပ်တူမဟာဘုတ်တို့ကို ရင့်မာအောင် ထက်သန်အောင် အသီးအသီး အစွမ်းသတ္တိနှင့် ပြည့်စုံကြအောင် ပေါင်းနွေးမှုရှိသည်ချည်းဖြစ်သည်။ အမိဝမ်းမှအချွ မြုံ၌တည်ရှိသော ကြက်အုတ်တို့သည် အမိဖြစ်သူကြက်မက မပြတ်ဝပ်၍ အငွေ့ပေးမှ အစဉ်အတိုင်း ရင့်မာသန်စွမ်း၍ ကြက်သူငယ်အဖြစ်သို့ရောက်သဖြင့် ပေါက်သွားနိုင်သည်။ အမိကြက်မက မဝပ်ဘဲ အငွေ့မပေးဘဲနေခဲ့သည်ရှိသော် ကြက်သူငယ်အဖြစ်သို့ မရောက်နိုင်ပြီ။ အမိဝမ်းတွင်းက ထုံခဲ့သော အငွေ့အကုန်တွင် ပုပ်ခြင်းသို့ရောက်လေတော့သည်။

ဤအတူ တေဇောဟူသော ဤမီးခတ်သည် အမိကြက်မနှင့်တူသည်။ အတူတကွဖြစ်သော မြေခတ်၊ ရေခတ်၊ လေခတ်၊ ဤခတ်ကြီးသုံးပါးတို့သည် ကြက်အုတ်တို့နှင့် တူကြကုန်သည်။ မီးခတ်နှင့်အတူတွဲဘက်ရမှ မြေခတ်ဟူသော ခက်မာမှုသည် အောင်မြင်စွာဖြစ်နိုင်သည်။ ရေခတ်ဟူသော ဘွဲ့စည်းမှုသည်လည်း အောင်မြင်စွာဖြစ်နိုင်သည်။ လေခတ်ဟူသောအဋ္ဌန်အဝါမှုသည်လည်း အောင်မြင်စွာဖြစ်နိုင်သည်။ မီးခတ်နှင့်ကင်း၍ အောင်မြင်စွာ မဖြစ်နိုင်ကြကုန်။ မဟာသမုဒ္ဒရာရေ၊ သီတာရေ၊ ကမ္ဘာကိုခံသောရေတို့သည်လည်း သီတာခတ်မီး၏ အစီးအပွားတို့သာတည်း။ သီတာခတ်မီး၏ အုပ်စိုးချက်နှင့် ဆက်လက်ဖြစ်ပွားကာနေကြရကုန်သည်။ မြင့်မိုရ်တောင် စကြဝဠာတောင် သီလာပထဝီမြေကြီးတို့သည်လည်း သီတာခတ်မီး၏ အစီးအပွားတို့သာတည်း။ တပါးသောခတ်တို့နှင့် မရောနှောစေဘဲ မီးခတ်သက်သက်ကိုရှုသောအခါ အေးသောဝတ္ထုတို့၌ အေးမှုသက်သက်ကို

ရှုရမည်။ ပူသောဝတ္ထုတို့၌ ပူမှုသက်သက်ကိုရှုရမည်။ အဆင်း
သဏ္ဌာန် အထည်ခြစ်ပညတ်နှင့် ရော၍မနေစေနှင့်။ ပူမှုအေးမှု
ဟူသော ဤပရမတ်မီးခတ်၌ အဆန်အမာဟူ၍ အဏုမြူမျှ
မရှိသည့်အတွက်ကြောင့် ဤမီးခတ်ကို အမြင်စင်ကြယ်သော
အခါလည်း ရေကြည်မှန်ကြည်စသည်တို့၌ နေဝန်း၊ လဝန်း၊ အရိပ်၊
တိမ်ရိပ် များရိပ်တို့ကဲ့သို့ ဉာဏ်အမြင်မှာသာ ကြီးကျယ်၍
အထည်ခြစ်မရှိကြောင်း ထင်ရှားလိမ့်မည်။ မိမိကိုယ်ကိုရှုသော
အခါ ဉာဏ်နိုင်ရုံပိုင်း၍ပိုင်း၍ရှု၊ မိမိကိုယ်မှာ အလင်းထင်မြင်
နိုင်လျှင် သတ္တဝါအနန္တမှာပင် ထင်တော့သည်။

ဤတွင်ရှုကား၊ တေဇောဟူသောမီးခတ်ကို
ပရမတ်ခတ်ဉာဏ်ပေါက်အောင်
ရှုနည်းအမြွက်မျှပြီး၏။

ပရမတ်နှစ် လေခတ်အခါ။

မီးတောက်မီးခိုး၏ အတွင်း၌ မီးခတ်၏ အာနုဘော်ကြောင့်
မီးခတ်ကိုပင် အစဉ်ဖြစ်ပွား၍ သွားနိုင်အောင် လှုံ့ဆော်ချိုး
ပင့်မှုဟူသော ဝါယောခတ်သည်ပါရှိ၏။ ထိုဝါယောအတွက်
ကြောင့် မီး၏ပြန့်ပွားခြင်း၊ မီးရှိန်၏ပြန့်ပွားခြင်း၊ မီးရောင်၏ပြန့်ပွား
ခြင်း၊ မီးတောက်၏လူလူဘက်ပွားခြင်း၊ အခိုးထွက်ခြင်း၊ အဆင့်
ဆင့်မီးကူးခြင်းအစရှိသော မီးခတ်၏ပြန့်ပွားစည်ကားမှုတို့သည်
ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအတူ ဝါယောမည်သော ဤလေခတ်
သည် ပူမှုအေးမှုဟူသော မီးခတ်အရှိန်အဝှန်ပေဘည်း။ မီးစာ
ရှိရာ၌ အနည်းငယ်ချထားသောမီးသည် ထိုအရှိန်အဝှန်ကြောင့်
မီးစာရှိသမျှ အကုန်ပြန့်ပွားနိုင်သည်။ မီးအတွင်းအရှိန်အဝှန်ညံ့၍
မပွားတဲနှင့် မတောက်တဲနှင့်ရှိလျှင် ယပ်နှံယပ်၍ ပြောင်းနှင့်
မှုတ်၍ အပကအရှိန်အဝှန်ကူရသေးသည်။ ပူမှုရှိလျှင် ပူရှိန်ပူဟုန်

ရှိပြီ။ အေးမှုရှိလျှင် အေးရှိန်အေးဟုန်ရှိပြီ။ ပူမှုအေးမှုကားတခြား၊
အရှိန်အဝှန်ကားတခြား၊ ပူမှုအေးမှုကား ပရမတ်မီးဘတ်တည်း။
အရှိန်အဝှန်ကား ပရမတ်လေဘတ်တည်း။

ထိုအရှိန်အဝှန်ဟူသော လေဘတ်သည် ကလောင်တူဖြစ်သော
မြေဘတ်၊ ရေဘတ်၊ မီးဘတ်တို့၏ အားခွန်ဗလလည်းမည်၏။
ထိုအရှိန်အဝှန်ပွားရာ ကလောင်တူ မဟာဘုတ် ရုပ်ကလောင်
တို့သည် ဖြစ်ပေါ်၍လိုက်ရကုန်၏။ ထိုအဟုန်အဝှန်သည် အလွန်
ထက်သန်သည်ရှိသော် လေပြင်းမုန်တိုင်းဖြစ်လေ၏။ ထိုအဝှန်
အဟုန်သည် ဂေဇ္ဇေရာ၊ လေခေါင်းအုံး စသည်တို့ကဲ့သို့
ထောက်ကန်တောင့်တင်းမှု၊ ချိုးပင့်ထမ်းဆောင်မှုဖြစ်၍ ပိတ္တမိတ
လက္ခဏာဟု ကျမ်းဂန်တို့၌ဆိုပေသည်။ မြင့်မိုရ်တောင် စကြဝဠာ
တောင် သီလာပထဝီစသည်တို့၌ရှိသော သီတဘတ်မီးသည်
ထိုအဟုန်အဝှန်ဟူသော လေဘတ်၏အစွမ်းဖြင့် ခဏတိုင်း
ခဏတိုင်း ပွားများ၍ ကမ္ဘာပျက်သည်တိုင်အောင် ရုပ်ကလောင်
အဆက်ဆက်တို့ကို ပွားများစေနိုင်သည်။ (မြင်အောင်ကြည့်။)

ဝါယောလှုံဆော်မှု။

ဟဒယဝတ္ထု၌ ဖြစ်ပေါ်သော တရုကရသောစိတ်ကြောင့်
ခဏခြင်းခဏခြင်း တကိုယ်လုံး စိတ္တဇရုပ်ကလောင်ပြန့်နှံ့ဖြစ်ပွားမှု၊
ဥတုဇရုပ်ကလောင်တို့ပြန့်နှံ့ဖြစ်ပွားမှု၊ ဝမ်းထဲသို့ရောက်သော အစာ
အာဟာရဘတ်တို့၏ တကိုယ်လုံး အနှံ့အပြား ပြန့်နှံ့ဖြစ်ပွားမှု၊
ကလလရေကြည်မှစ၍ သတ္တဝါတို့၏အစဉ်အတိုင်း တိုးပွားစည်
ကားမှု၊ အညွန့်အညွှောက်ပေါ်ပေါက်သည်မှစ၍ သစ်ပင်ခြုံမြှောက်
တို့အစဉ်အတိုင်း တိုးပွားစည်ကားမှု တို့သည်လည်း ဝါယော
လှုံဆော်မှုနှင့် ဖြစ်ကြကုန်သည်သာတည်း။ မြင့်မိုရ်တောင်
စကြဝဠာတောင် မဟာပထဝီမြေကြီးမှစ၍ သက်ရှိသက်မဲ့အလုံးစုံ
တို့ကို ရွရွ ရွရွ ထင်အောင်ကြည့်လေ။ မိမိကိုယ်မှစ၍ အကုန်လုံး
နှံ့အောင်ကြည့်။ ဦးထိပ်မှစ၍ ခြေဘဝါးတိုင် အလင်းပေါက်

အောင်ကြည့်၊ ဤပရမတ်နှစ် လေဘတ်စစ်သည်လည်း အဆန်
အမာဟူ၍ အဏုမြူမျှမရှိသည့်အတွက်ကြောင့် ရေထဲမှန်ထဲ၌
ထင်သေး လူရိပ်စသည်ကဲ့သို့ ထင်မြင်လိမ့်မည်။ မျက်စိတွင်
မြင်နေကြဖြစ်သော အဆင်းသဏ္ဌာန် အထည်ခြိပ်ညှပ်ကြီး
ခုခံ၍ နေတတ်သည်။ အဟုတ်မရှိသော ထိုပညတ်ကို ဉာဏ်ဖြင့်
မှတ်လွှင့်၍ပစ်လေ။

ဤတွင်ရှေ့ကား၊ ဝါယောဟူသော လေဘတ်ကို
ခတ်ပေါက်အောင် ရှုနည်းပြီး၏။

မြေ၊ ရေ၊ မီး၊ လေ-ဟူသော ခတ်ကြီးလေးပါးတို့၏ အချင်းချင်း
မှီတွယ်ကြပုံ၊ တပါးပျက်လျှင် အကုန်လုံး
ပျက်ကြပုံကို ပြဆိုလိုက်ဦးအံ့။

ခက်မာမှု၊ ဘွဲ့စည်းမှု၊ ပေါင်းနွေးမှု၊ အရှိန်အဟုန်မှု၊ ဤထေး
ချသောအခြင်းအရာ အမူအရာ ကြိယာကြီးတို့သည် သဘော
လက္ခဏာအားဖြင့် အသီးအသီးထင်ရှားကြကုန်၏။ တည်ရာဌာန
အားဖြင့် ခက်မာမှုကို မ တယ်ပြု၍ တရထည်းကဲ့သို့ တည်ကြ
ကုန်၏။ ဖြစ်အတူ ပျက်အတူ တည်အတူတို့သာတည်း။

ခက်မာမှုဟူသော မြေခတ်ပျက်ဆုံးလျှင် တည်ရာမရှိသည်
ဖြစ်၍ ကြွင်းသော ခတ်သုံးပါးလည်း ပျက်ဆုံးရတော့သည်။
ထိုအတူ ဘွဲ့စည်းမှုဟူသော ရေခတ်ပျက်ဆုံးလျှင်လည်း အဘွဲ့
အစည်းပျက်သဖြင့် တပါးနှင့်တပါး ထောက်ပံ့မှု ကင်းကြ၍
အကုန်လုံးပျက်ဆုံးကြတော့သည်။ ပေါင်းနွေး၍ ထက်သန်အောင်
ပြုမှုဟူသော မီးခတ်ပျက်ဆုံးလျှင်လည်း ကြွင်းသောခတ်သုံးပါး
တို့သည် မိမိတို့သဘောအတိုင်း ပြည့်စုံစွာမတည်နိုင်ကြ၍
အကုန်လုံးပျက်ဆုံးကြတော့သည်။ ကြံ့ခိုင်တောင့်တင်းမှုဟူသော
လေခတ်ပျက်ဆုံးလျှင်လည်း ကြွင်းသောခတ်တို့သည် အား

ပြတ်၍ ပျက်ဆုံးကြဲကုန်တော့သည်။ မီးဟူသောပုဂ္ဂိုလ်အားမူသည်
လှုံ့ဆော်မှုတလုလုဆောင်ရွက်ခြင်းဟူသော လေခတ်နှင့်တွဲရမှ
ဖြစ်နိုင်သည်။ လေခတ်မရှိလျှင် အားပြတ်၍ ခဏခြင်းကွယ်ဆုံး
လေ၏။

ထို့အတူ ခက်မာမှုဟူသော မြေခတ်သည်လည်း ခက်မာခြင်း
ကြိယာကို ကြံ့ယံ တင်းရင်းအောင် ချိုးပင့်သော လေခတ်
မရှိလျှင် အားပြတ်၍ ကွယ်ဆုံးလေ၏။ ဘွဲ့စည်းခြင်းဟူသော
ရေခတ်သည်လည်း ဘွဲ့တွယ်ခြင်းကြိယာကို ကြံ့ယံ တင်း
ရင်းအောင် ချိုးပင့်သောလေခတ်မရှိလျှင် အားပြတ်၍ ကွယ်ဆုံး
လေ၏။ ဤကား အခြင်းအရာကြီးလေးပါးတို့၏ အချင်းချင်းမှီတွယ်
ကြပုံ၊ တပါးပျက်လျှင် အကုန်လုံးပျက်ကြပုံကို ပြဆိုလိုက်သော
အချက်တည်း။

ဤခတ်ကြီးလေးပါးကို သဘောပိုင်နိုင်စွာ ဉာဏ်အမြင်ပေါက်
ရောက်ပါလျှင် ပထမမဟာနိဗ္ဗာန်သို့ လူယ်ကုစွာဆိုက်ရောက်
နိုင်ကြကုန်လတ္တံ့။ ထိုခတ်ကြီးလေးပါးတို့၌ အချုပ်အချာ ဦးစီး
ဦးကိုင်ကား တေဇောပေတည်း။ စကြဝဠာ ကမ္ဘာမြေရေနှင့်
တကွ၊ ရုပ်သဏ္ဌာန်နှင့်စပ်သော သက်ရှိသက်မဲ့ အလုံးစုံသည်
တေဇော၏အစီးအပွားချည်းတည်း။ ခတ်မီး၏အစီးအပွားချည်း
တည်း။ တေဇောဟူသောခတ်မီး၏ ဣဒ္ဓိပ္ပါဒ်တန်းခိုးအကျိုး
သွားကို ဘုရားသမ္မညတို့၏ ဉာဏ်တော်သည်သာ မှီနိုင်ရာ
သတည်း။

ခတ်ဉာဏ်ပေါက်အောင်ရှုနည်းပြီး၏။

ခြောက်မျိုးသော ခတ်ကြည်ခတ်လင်း၊ မှန်ကြည်မှန်လင်း
ကိုယ်တွင်းအပြည့် ချယ်လယ်ပုံပြဆိုချက်။

ပသာဒေါ၊ အကြည်။ မဏ္ဍော၊ အကြည်။ အဇ္ဈော၊ အကြည်။ ။
အကြည်ဟောသဒ္ဒါရ။ ။ ထိုသဒ္ဒါတို့တွင် မဏ္ဍသဒ္ဒါ၏ နာမသတ်

အနက်ကိုယူ၍ ဖန်မန်ဟူသောစကား၌ မန်ဟူ၍ဆိုသည်။ ထိုမန်
ကိုပင် ယခုကာလမှန်ဟူ၍ ဆိုကြသည်။ ထိုမှန်သည်—

ဥတုဇောတ်မှန်၊

ကမ္မဇောတ်မှန်၊

ဟူ၍-နှစ်မျိုးရှိ၏။

ရန်ကုန်မြို့-မန္တလေးမြို့တို့၌ မှန်တန်းမှာလုပ်အပ်သော မှန်စု၊
မျက်မှန်-မှန်ပြောင်းမှန်စုသည် ဥတုဇောတ်မှန်စုပေတည်း။ သတ္တဝါ
တို့၏ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်အတွင်း၌ ဖြစ်သောမှန်စုသည် ကမ္မဇောတ်
မှန်စုပေတည်း။

ကမ္မဇောတ်မှန်။

ထိုကမ္မဇောတ်မှန်သည်—

စက္ခုခေါ်သောဇောတ်မှန်၊

သောတာခေါ်သောဇောတ်မှန်၊

ဗာနခေါ်သောဇောတ်မှန်၊

ဇိဝှါခေါ်သောဇောတ်မှန်၊

ကာယခေါ်သောဇောတ်မှန်၊

မနောခေါ်သောဇောတ်မှန်၊

ဟူ၍-ခြောက်မျိုးအပြားရှိ၏။

စက္ခုဇောတ်မှန်သည် မျက်လုံးအိမ်တွင်း၌တည်၏။ သောတာ
ဇောတ်မှန်သည် နားတွင်း၌တည်၏။ ဗာနဇောတ်မှန်သည် နှာခေါင်း
တွင်း၌တည်၏။ ဇိဝှါဇောတ်မှန်သည် လျှာအပြင်၌တည်၏။ ကာယ
ဇောတ်မှန်သည် တကိုယ်လုံးအပြည့်အနှံ့တည်၏။ မနောဇောတ်
မှန်သည် နှလုံးအိမ်၌တည်၏။ ဤအကြည်ဇာတ် ၆-မျိုးကိုရှု၍
ထင်မြင်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား ဤခန္ဓာကိုယ်ကြီးသည် အလွန်
ကြည်ထွဋ်သော ဖန်တုံးဖန်တိုင်ကြီး၊ မှန်တုံးမှန်တိုင်ကြီးနှင့်
အလွန်တူ၍ (ဤအကြည်ဇာတ် ၆-မျိုးကိုပင် သင်္ကြိုဟ်ခွါရ
သင်္ဂဟ၌ ခွါရဟုခေါ်သည်။)

ခါရဆိုသည်လည်း—

အာကာသခါရ၊

မဏ္ဍခါရ၊

ဟူ၍-နှစ်မျိုးအပြားရှိ၏။

ဘုန်းရှိသောသူတို့၏အိမ်၌ ထံခါးနှစ်မျိုးရှိ၏။ အိမ်တွင်းအိမ်ပြင် ထွက်ဝင်ရန် အပေါက်ထံခါး၊ လေငင်ရန် လေသာပြွတ်တင်းပေါက် ထံခါးဟူ၍ အပေါက်ထံခါးတမျိုး။ အပေါက်ကားမရှိ၊ မှန်ချပ် တပ်၍ထားသော အကြည်ထံခါး၊ အလင်းထံခါးတမျိုး။ ထို ၂-မျိုး တို့တွင် မှန်ချပ်တပ်၍ထားသော အကြည်ထံခါး၊ အလင်းထံခါး၏ ကိစ္စမူကား၊ ထိုမှန်ချပ်မျက်နှာစာ၌ အဝေးအနီးတွင် ရှိရှိသမျှသော နေ၊ လနက္ခတ် တာရာတိမ်တိုက် တိမ်ဘောင် ကောင်းကင်မြေပြင် ချေပြင်တောတောင် သစ်ပင်၊ အိမ်ရာ၊ ကျောင်းကန်ဘုရား စေတီ အစရှိသော အဆောက်အဦတို့သည် မိမိတို့သဏ္ဌာန်အတိုင်း မှန်ချပ်အပြင်မှာထင်လာရကုန်၏။

အိမ်တွင်း၌နေကြကုန်သော အိမ်သူအိမ်သားတို့သည် အိမ် တွင်း၌နေလျက်ပင် ထိုမှန်ချပ်မှာ ထင်လာသမျှသော နေဝန်း သဏ္ဌာန် လဝန်းသဏ္ဌာန် နေရောင်လရောင်အစရှိသော အလုံးစုံ တို့ကို အကုန်အစင်မြင်ရကုန်၏။ အိမ်ပြင်ကနေ၍ ထိုမှန်ထံခါးဖြင့် အိမ်တွင်းသို့ ကြည့်ပြန်လျှင်လည်း အိမ်တွင်း ရှိရှိသမျှ အကုန် မြင်ရ၏။ ထိုမှန်ထံခါးမှာ နေရောင်လရောင်မီးရောင်တို့သည် မှန်၏ အဘော်သဟဲဘို့ပေတည်း။ လူနတ်ခန္ဓာ နွား၊ ကျွဲ၊ ဆင်၊ မြင်း၊ ခန္ဓာတို့မှာလည်း ထိုနည်းတူမြင်အောင်ရှု။

ထိုထံခါးနှစ်မျိုးအပြည့်ရှိသော အိမ်ကြီးနှင့်အလားတူ ဤတစ်ခု သော လူ့ခန္ဓာ-နတ်ခန္ဓာ နွား၊ ကျွဲ၊ ဆင်၊ မြင်း၊ ကြက်၊ ဌာန်၊ စသော ခန္ဓာစုမှာလည်း အာကာသထံခါးတမျိုး၊ မဏ္ဍမှန်ထံခါးတမျိုး ဟူ၍ နှစ်မျိုးစီရှိကြ၏။

အာကာသတံခါး။

အာကာသတံခါးဆိုသည်ကား—

ခံတွင်းပေါက်၊ လည်ချောင်းပေါက်၊ နှာရည်ထွက်သော နှာ
ခေါင်းပေါက်၊ မျက်ရည်ထွက်သော မျက်စိပေါက်၊ အစရှိသော ခွံရ
ကိုးပေါက်ဟူ၍ ဆိုအပ်သော အပေါက်စု ကိုးသောင်းကိုးထောင်
သော မွေးညွှင်းပေါက်စုသည် အာကာသတံခါးမျိုးစုတည်း။

ဆိုခဲ့ပြီးသော—

စက္ခုအကြည်၊
သောတအကြည်၊
ဗာနအကြည်၊
ဇိဝှါအကြည်၊
ကာယအကြည်၊
မနောအကြည်၊

တည်းဟူသော အဇ္ဈတ္တကမ္မဇ ဓာတ်မှန်မျိုးတို့သည်ကား၊
အာကာသတံခါးပေါက်မဟုတ်၊ မှန်ချပ်တွေနှင့် အလားတူသော
မှန်ပေါက်၊ အကြည်ပေါက်၊ အလင်းပေါက်တို့ပေတည်း။

နန်းအိမ်-ဥပမာ။

ကမ္မဇဓာတ်မှန် ခြောက်မျိုးတို့၏ကိစ္စ။ ။ကမ္မဇဓာတ်မှန်
ခြောက်မျိုးတို့၏ကိစ္စမူကား၊ အမိုးအကာ လေသာပြုတင်းအလုံးစုံ
ဖန်မှန်အတိပြီးသော နန်းအိမ်ကြီးသည်ရှိ၏။ အလယ်၌ အတုမရှိ
အလွန်ကြည်သော ဖန်လုံးမှန်လုံးတခုလည်းရှိ၏။ ထိုနန်းအိမ်ကြီးမှာ
အထက်ကောင်းကင်တခွင်လုံး၌ ရှိနေကုန်သော ဖိပ်တိုက်တိမ်လွှာ
နေလနက္ခတ်တာရာအပေါင်းတို့သည်၎င်း၊ ကောင်းကင်၌ ပျံသွား
သောဌာတ်တို့သည်၎င်း၊ အထက်အမိုးရှိ မှန်ချပ်တို့မှဝင်၍ အိမ်
တွင်းရှိမှန်လုံးမှာ အကုန်ပေါ်ကြကုန်၏၊ အထက်အမိုးမှန်ချပ်စုမှာ
နေဝန်းလဝန်းတခုစီ၊ အိမ်တွင်းရှိမှန်လုံးမှာ နေဝန်းတခုလဝန်းတခု

ပေါ်၏။ ထိုအတူ အထက်ကောင်းကင်၌ ရှိသမျှသော ဝတ္ထုတို့သည် အရိုးမှန်ချပ်တို့၌၎င်း၊ အိမ်တွင်းမှန်လုံး၌၎င်း၊ တပြိုင်နက် တချက်ထည်း ပေါ်ကြကုန်၏။

ထိုအတူ အရှေ့အရပ်၌ရှိသမျှသော ဝတ္ထုတို့သည် အရှေ့နံရံ ပြုတင်းမှန်ချပ်တို့၌၎င်း၊ အိမ်တွင်းမှန်လုံး၌၎င်း၊ တပြိုင်နက်ပေါ် ကုန်၏။ အနောက်အရပ်၌ ရှိသမျှသော ဝတ္ထုတို့သည် အနောက် နံရံ ပြုတင်းမှန်ချပ်တို့၌၎င်း၊ အိမ်တွင်းမှန်လုံး၌၎င်း၊ တပြိုင်နက် ပေါ်ကုန်၏။ တောင်အရပ်၌ ရှိသမျှသော ဝတ္ထုတို့သည် တောင်နံရံ ပြုတင်းမှန်ချပ်တို့၌၎င်း၊ အိမ်တွင်းမှန်လုံး၌၎င်း၊ တပြိုင်နက်ပေါ် ကုန်၏။ မြောက်အရပ်၌ ရှိသမျှသော ဝတ္ထုတို့သည် မြောက်နံရံ ပြုတင်းမှန်ချပ်တို့၌၎င်း၊ အိမ်တွင်းမှန်လုံး၌၎င်း၊ တပြိုင်နက်ပေါ် ကုန်၏။ အောက်အရပ်၌ ရှိသမျှသော ဝတ္ထုတို့သည် အောက် ကြမ်းပြင်မှန်ချပ်တို့၌၎င်း၊ အိမ်လယ်၌မှန်လုံးတခု၌၎င်း၊ တပြိုင်နက် ပေါ်ကြကုန်၏။

နန်းအိမ်ကြီးနှင့်ခန္ဓာကိုယ်တူပုံ။

ဤနန်းအိမ်ကြီးအလားတူ ဤကိုယ်ခန္ဓာ၌လည်း မနောဟူသော အကြည်ဓာတ် မှန်လုံးကြီးသည် နှလုံးအိမ်တွင်း၌တည်၏။ ထိုမနော ဟူသော အကြည်သည်သာလျှင် တသျှမ်းလျှမ်းဟလက်သက် ပြီးပြီပြန်တောက်ထွန်း၏။ “တိက္ခဇေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣဒံစိတ္တံ၊ ဤစိတ်ဟူသောဓာတ်သည်။ ပာသသရံ၊ တထိန်ထိန်တလက်လက် ပြီးပြီးပြန်ရှိ၏”။ အဟိတ်စိတ်ပင် ဖြစ်သော်လည်း အသက် ထက်ဆုံး ဝေ့ဘူးသမျှ-ကြိုဘူးသမျှကို အောက်မေ့လို၍ ရှေးရှု ပြုလိုက်လျှင် အလိုရှိရာအာရုံ ဝတ္ထုအမှိုက်စွစသည် ထိုစိတ် အကြည်မှာ ထင်လာပေါ်လာရသည်။ အဟိတ်ဟူသော မနော အကြည်ထက် နှိဟိတ်မနောက သာလွန်၍ကြည်သည်။ နှိဟိတ် မနောအကြည်ထက် တိဟိတ် မနောအကြည်က သာလွန်၍ ကြည်သည်။

ဘုံအားဖြင့်—

ဘုံအားဖြင့် လူတို့ဟိတ်မနောထက် ဘုမ္မဗိုးမနောကသာလွန်၍
ကြည်သည်။

ထို့ထက် တာဝတိံသာမနော။

ထို့ထက် ယာမာမနော။

ထို့ထက် တုသိတာမနော။

ထို့ထက် နိဗ္ဗာနရဟိမနော။

ထို့ထက် ပရနိဗ္ဗိတစသဝတ္တိမနော။

စသည်ဖြင့် အထက်ဘဝဂ်တိုင်အောင် အဆင့်ဆင့်သိလေ။

ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့်—

ပုထုဇ္ဇန် သာမနီထက် ပကတိသာဝကဗောဓိ အ
လောင်းမနော။

ထို့ထက် မဟာသာဝကဗောဓိအလောင်းမနော။

ထို့ထက် အာရုံသာဝကဗောဓိအလောင်းမနော။

ထို့ထက် ပစ္စေကဗောဓိအလောင်းမနော။

ထို့ထက် သဗ္ဗညုဗောဓိအလောင်းတော်ကြီးများမနော။

က သာလွန်၍ကြည်သည်။

ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူပြီးသော မနောအကြည်သည်
အတ္တတ်အထိပ်သို့ရောက်၏။ ထိုထက် တိုးတက်ဘွယ်ကိစ္စမရှိပြီ။
စကြဝဠာအနန္တ၊ ကမ္ဘာအနန္တ၊ သတ္တဝါအနန္တ၊ သင်္ခါရအနန္တ၊
ပညတ်အနန္တ၊ နိဗ္ဗာန်ဧက၊ ဤအလုံးစုံသောတရားစုသည် သဗ္ဗညု
မနောအကြည်တွင် မထင်သည်ဟူ၍ မရှိပေ။ အလုံးစုံအကုန်
ထင်ကြပေ၏။

ဤမနောအကြည်သည် နန်းအိမ်ကြီးအလယ်၌ စိုက်ထားသော
မှန်လုံးကြီးနှင့်တူ၏။ စက္ခု၊ သောတာ၊ ဗာန၊ ဇိဝှါ၊ ကာယ၊ ဟူသော
အကြည်ငါးမျိုးတို့သည် နန်းအိမ်ကြီးမှာ ခြောက်မျက်နှာရှိမှန်ချပ်
တို့နှင့်တူကုန်၏။ မျက်စိဖြင့်မြင်ကောင်းသော အဆင်းသဏ္ဌာန်

အထည်ဝတ္ထု ဟူသမျှသည် စက္ခုအကြည်၊ မနောအကြည် နှစ်ဌာန၌ ဆိုက်ရသည်။ အသံဟူသမျှသည် သောတအကြည်၊ မနောအကြည်နှစ်ဌာန၌ ဆိုက်ရသည်။ အနံ့ဟူသမျှသည် ဗာဏ အကြည်၊ မနောအကြည်နှစ်ဌာန၌ ဆိုက်ရသည်။ အရသာဟူသမျှ သည် ဇိဟ္ဋိအကြည်၊ မနောအကြည်နှစ်ဌာန၌ ဆိုက်ရသည်။ တွေ့၍ ထိ၍ သိကောင်းသော အပူအချမ်း၊ အကြမ်းအနွှဲဟူသမျှသည် တကိုယ်လုံးရှိ ကာယအကြည်နှင့် မနောအကြည်နှစ်ဌာန၌ ဆိုက် ရသည်။ ကြွင်းသောဓမ္မာရုံဟူသမျှသည် မနောအကြည်သက် သက်၌ဆိုက်ရသည်။

အကြည် ၂-ခု တဖြိုင်နက်ပေါ်ပုံ။

မျက်စိဖြင့် လာဘုံကြည့်သောအခါ မျက်စိအကြည်မှာ လဝန်း သဏ္ဌာန်တစ်ခု။ နှလုံးအိမ်မနောအကြည်မှာ လဝန်းသဏ္ဌာန် တစ်ခု။ ။ရောင်ခြည်ရွှန်းရွှန်း ထိန်ထိန်ထွန်းသော လဝန်းသဏ္ဌာန် နှစ်ခုတို့သည် မရှေးမနှောင်းတဖြိုင်နက် တချက်ထည်း ထိနှစ်ဌာန မှာပေါ် ရကုန်သည်။

ဌက်ရိပ်၊ လူရိပ်-ဥပမာ။

မရှေးမနှောင်း တဖြိုင်နက်ကျပုံကား။ ။ဌက်နှင့်ဌက်ရိပ် သစ် ကိုင်းနှင့် သစ်ကိုင်းရိပ်မှာ မရှေးမနှောင်း တဖြိုင်နက် နားဘိ သကဲ့သို့၎င်း၊ မှန်ကြည့်သောအခါ လူနှင့်လူရိပ် တဖြိုင်နက်ပြုံးခြင်း ရယ်ခြင်းမဲ့ခြင်းစသည်ကဲ့သို့၎င်း၊ မှတ်ရမည်။

အရှေ့အရပ်မှနေဝန်း။

အရှေ့လောကဓာတ်မှ ထွက်ပေါ်၍လာသော နေဝန်း၏အရိပ် သဏ္ဌာန်ကြီးသည် နန်းအိမ်ကြီးမှာ အရှေ့နံရံရှိ မှန်အကြည်ပေါက်မှ အိမ်လယ်ရှိ မှန်လုံးတိုင်အောင် ထိုးဝင်၍မှန်လုံးထဲမှာ ထိန်ထိန် ရွှန်းရွှန်း နေဝန်းသဏ္ဌာန်ကြီး ထင်လေ၏။ အရှေ့အရပ်မျက်နှာကို မကြည့်ဘဲ ထိုမှန်လုံးကိုကြည့်၍ပင် နေဝန်းသဏ္ဌာန်ကြီးကိုမြင် နိုင်၏။

ဤအတူ မျက်စိဖြင့် လ-ကိုကြည့်လေရာ၏။ လ-၏ရွှန်းရွှန်း ဖိတ်ဖိတ် အရိပ်သဏ္ဌာန်ကြီးသည် စက္ခုဟူသော ကမ္မဘေဝာတံမှန် အကြည်ပေါက် နှလုံးအိမ်တွင်းရှိ မနောဟူသော ကမ္မဘေဝာတံမှန် တိုင်အောင် ထိုးဝင်၍ နှလုံးအိမ်တွင်းမှာ ထိန်ထိန်ရွှန်းရွှန်း လဝန်း သဏ္ဌာန်တစ်ခုပေါ်လေသည်။ စက္ခုအကြည်မှာပေါ်သည်နှင့် နှလုံး အိမ်တွင်းမှာပေါ်မှုသည် မရှေးမနှောင်း တပြိုင်နက်တချက်ထည်း သာတည်း။ ။ ကွယ်ပျောက်မှုမှာမူကား၊ စက္ခုအကြည်မှာ လဝန်းသဏ္ဌာန် ကွယ်ပျောက်သော်လည်း မနောအကြည်မှာ ပျောက်ထွဲနိုင်သည်မဟုတ်။ (မြင်အောင်ကြံည့်ပါလေ။) သည်တ ချက်ကောင်းကောင်းမြင်လျှင် အကြည်ခြောက်မျိုးအကုန် ဓာတ် ပေါက် အောင်မြင်နိုင်လိမ့်မည်။

ထိုလဝန်းသဏ္ဌာန် အရိပ်ကြီး၏ စက္ခုမှန်ကြည်မှာ ထင်မှု၊ နှလုံးအိမ်တွင်းမနောမှန်ကြည်မှာ ထင်မှုပေါ်မှုသည် မိုးကြိုးမှန် သကဲ့သို့ပြင်းထန်၏။ ထိုအတူ နေဝန်းကြည့်ရှုရာ၌လည်း မျက်စိ ဟူသောစက္ခုအကြည်မှာ နေဝန်းသဏ္ဌာန်အရိပ်ကြီးတစ်ခု၊ မနော အကြည်မှာ နေဝန်းသဏ္ဌာန်အရိပ်ကြီးတစ်ခု၊ မရှေးမနှောင်း တပြိုင် နက် တချက်ထည်းသာတည်း။ သစ်ပင်ကိုကြည့်ရာ၌ စက္ခုမှာ သစ်ပင်သဏ္ဌာန်အရိပ်တစ်ခု၊ မနောမှာသဏ္ဌာန်အရိပ်တစ်ခု၊ တပြိုင် နက်ပေါ်သည်။ လူကိုကြည့်ရာ၌ စက္ခုမှာလူသဏ္ဌာန်အရိပ်တစ်ခု၊ မနောမှာလူသဏ္ဌာန်အရိပ်တစ်ခု၊ တပြိုင်နက်ပေါ်သည်။ ထိုပေါ်မှု သည် မိမိ၏ကြိုးကြိုးကျသကဲ့သို့ ပြင်းထန်သည်။ မျက်စိနှင့်မြင်မြင် သမျှ ခပ်သိမ်းတို့၌ ဤနည်းအတူချည်းသိလေ။

စက္ခုဗိညာဏ်စိတ်။

တိမ်တိုက်ချင်းချင်း ခွပ်ကြသောအခါ လျှပ်ရောင်ဖြစ်ပေါ်လာ သကဲ့သို့၎င်း၊ လေချင်းချင်းတိုက်ကြသောအခါ ကြိတ်ပျံ့သည်ဟု ခေါ်ကြသော ဥက္ကာလုံးဖြစ်ပေါ်လာသကဲ့သို့၎င်း၊ ခက်မာသော ဝတ္ထုတစ်ခုနှင့် ခက်မာသောဝတ္ထုတစ်ခု ထိခိုက်ကြသောအခါ အသံ

ဖြစ်ပေါ်လာသကဲ့သို့၎င်း၊ သံမီးခတ်နှင့် အနှစ်အဆီရှိသောကျောက်
ထိခိုက်ကြသောအခါ မီးပွင့်မီးပွါးဖြစ်ပေါ်သကဲ့သို့၎င်း၊ ထိုအတူ
လဝန်းသဏ္ဌာန်စသော အရိပ်သည် စက္ခုအကြည်မှာ ထိခိုက်
သောအခါ မိဗ္ဗိးကြိုးကျသကဲ့သို့ ပြင်းထန်သော ထိခိုက်ချက်
ဒဏ်အဟုန်ကြောင့် စက္ခုအကြည်ပေါ်မှာ ဝိညာဏ်စိတ်တဖွားဖွား
ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ထိုဝိညာဏ်စိတ်ကို စက္ခုပေါ်မှာဖြစ်ခြင်း
ကြောင့် စက္ခုဝိညာဏ်စိတ်ခေါ်သည်။ ထိခိုက်ချက်စဲပြန်လျှင်
မီးပွါးသေပျောက်သကဲ့သို့ ထိုဝိညာဏ်သေပျောက်ပြန်၏။

မနောအကြည်မှာ ထိခိုက်ချက်ဒဏ်အဟုန်ကြောင့် ထိုလဝန်း
သဏ္ဌာန်ကိုသိသော ဝိထိစိတ်အစဉ် တဖွားဖွားဖြစ်ပေါ်လေ
သည်။ ခေါင်းလောင်းကြေးစည်ဘို့ကို ဒုတ်တံနှင့်တချက်နှက်လိုက်
လျှင် နှက်လိုက်သော ဒဏ်အဟုန်ကြောင့် အသံကလာပ်တွေ
တဖွားဖွားပေါ်၍ နေသကဲ့သို့တည်း။ ထိုဒဏ်ငြိမ်းပြန်လျှင် အသံ
ပျောက်ဆုံးပြန်သကဲ့သို့ လဝန်းသဏ္ဌာန် ထိခိုက်ချက်ဒဏ်ဟုန်
ငြိမ်းပြန်လျှင် ထိုဝိထိစိတ်အစဉ်သည် သေပျောက်ပျက်ဆုံးပြန်
လေ၏။ (မျက်စိဖြင့်မြင်မြင်သမျှမှာ ဤနည်းအတူချည်းသိလေ။)

စက္ခုအကြည်၊ ရူပါရုံ၊ စက္ခုဝိညာဏ်၊ ခေတ်သုံးပါး
တချက်ထည်း ခေတ်ဉာဏ်ပေါက်
အောင်ရှုနည်းပြီး၏။

သောတဝိညာဏ်စိတ်။

မိဗ္ဗိးသံလုံး၊ ရေသံလုံး၊ လေသံလုံး၊ စည်သံလုံး၊ ခေါင်းလောင်း
သံလုံး၊ လူသံ၊ ခွေးသံ၊ ကြက်သံ၊ ဌက်သံ အစရှိသော အသံစုသည်
နားခေါ်သော သောတခေတ်မှန်၎င်း၊ နှလုံးအိမ်တွင်းရှိ မနော
ခေတ်မှန်၎င်း၊ ဤအကြည်ခေတ်မှန်နှစ်ခု၌ မရှေးမနှောင်း တပြိုင်
နက်တချက်ထည်း ပေါ်သည်ခိုက်သည်၊ ထိုထိခိုက်မှုသည်လည်း

မိဗ်းကြိုးကျသကဲ့သို့ ပြင်းထန်သည်။ သောတအကြည်မှာ အသံလုံးပေါ်ချက် ထိခိုက်ချက်ဒဏ်အဟုန်ကြောင့် သောတအကြည်ပေါ်မှာ ဝိညာဏ်စိတ်တဖွါးဖွါးဖြစ်ပေါ်သည်။ ထိုဝိညာဏ်စိတ်ကို သောတအကြည်ပေါ်မှာ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့် သောတဝိညာဏ်စိတ်ခေါ်သည်။ အသံစဲပြန်လျှင် ထိုသောတဝိညာဏ်စိတ်သည် သေပျောက်ကွယ်ဆုံးပြန်၏။

မနောအကြည်မှာ ထိခိုက်ချက်ဒဏ်အဟုန်ကြောင့် ထိုအသံကို သိသော ဝိထိစိတ်အစဉ် တဖွါးဖွါးဖြစ်ပေါ်သည်။ အောက်က ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ခေါင်းလောင်းပမာကဲ့သို့ ထိုအသံခိုက်ဒဏ်ငြိမ်းပြန်လျှင် ထိုဝိထိစိတ်အစဉ် သေပျောက်ကွယ်ဆုံးပြန်၏။ (နားနှင့် ကြားကြားသမျှ ဤနည်းချည်းသိလေ။)

သောတအကြည်၊ သဒ္ဓါရုံ၊ သောတဝိညာဏ်စိတ်၊
ဓာတ်သုံးပါးကို တချက်ထည်း ဓာတ်ဉာဏ်
ပေါက်အောင်ရှုနည်းပြီး၏။

ဃာနဝိညာဏ်စိတ်။

ခွေးသေကောင်ပုပ်အနံ့၊ လူသေကောင်ပုပ်အနံ့၊ မြွေသေကောင်ပုပ်အနံ့၊ စမ္ပယ်နံ့၊ နှင်းဆီနံ့၊ ဒေါနံ့၊ ခေမ္မေးနံ့အစရှိသော အနံ့စုသည် နှာခေါင်းခေါ်သော ဃာနဓာတ်မှန်၌၎င်း၊ နှလုံးအိမ်တွင်းရှိ မနောဓာတ်မှန်၌၎င်း၊ ဤအကြည်ဓာတ်မှန်နှစ်ခု၌ မရှေးမနှောင်း တပြိုင်နက်တချက်ထည်း ပေါ်သည်ခိုက်သည်။ ထိုထိခိုက်မှုသည် လည်းမိဗ်းကြိုးကျသကဲ့သို့ ပြင်းထန်သည်။ ဃာနအကြည်မှာ အနံ့လုံးပေါ်ချက် ထိခိုက်ချက်ဒဏ်အဟုန်ကြောင့် ဃာနအကြည်ပေါ်မှာ ဝိညာဏ်စိတ်တဖွါးဖွါး ဖြစ်ပေါ်သည်။ ထိုဝိညာဏ်စိတ်ကို ဃာနအကြည်ပေါ်မှာ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့် ဃာနဝိညာဏ်စိတ်ခေါ်သည်။ အနံ့စဲပြန်လျှင် ထိုဃာနဝိညာဏ်စိတ်

သည် သေပျောက်ကွယ်ဆုံးပြန်၏။

မနောအကြည်မှာ ထိခိုက်ချက်ဒဏ်အဟုန်ကြောင့် ထိုအနံ့ကို သိသော ဝီထိစိတ်အစဉ် တဖွါးဖွါးဖြစ်ပေါ်သည်။ ထိုအနံ့ ခိုက်ဒဏ်ငြိမ်းပြန်လျှင် ထိုဝီထိစိတ်အစဉ် သေပျောက်ကွယ်ဆုံး ပြန်၏။

(နှာခေါင်းနှင့်နံ့သမျှ ဤနည်းချည်းသိလေ။)

နှာခေါင်းရှိဇာနိအကြည်၊ အနံ့အမျိုးမျိုးဟူသောဂန္ဓာရုံ၊
ထိုနှာခေါင်းအကြည်မှာဖြစ်ပေါ်သောဇာနိဝိညာဏ်
စိတ်၊ ဤခတ်သုံးပါးကို တချက်ထည်း ခတ်
ညာဏ် ပေါက်အောင် ရှုနည်းပြီး၏။

ဇိဝှိဝိညာဏ်စိတ်။

အမျိုး၊အချဉ်၊ အငံ၊အစပ်၊ အဖန်၊အခါး၊အစရှိသော အရသာ စသည် လျှာခေါ်သော ဇိဝှိခတ်မှန်၌၎င်း၊ နှလုံးခိမ်တွင်းရှိ မနောဓာတ်မှန်၌၎င်း၊ ဤအကြည်ခတ်မှန်နှစ်ခု၌ မရှေးမနှောင်း တပြိုင်နက်တချက်ထည်း ပေါ်သည်ခိုက်သည်။ ထိုထိခိုက်မှု သည်လည်း မိဗန်းကြိုးကျသကဲ့သို့ပြင်းထန်သည်။ ဇိဝှိအကြည်မှာ အရသာလုံးပေါ်ချက် ထိခိုက်ချက်ဒဏ်အဟုန်ကြောင့် ဇိဝှိအ ကြည်ပေါ်မှာ ဝိညာဏ်စိတ်တဖွါးဖွါးဖြစ်ပေါ်သည်။ ထိုဝိညာဏ် စိတ်ကို ဇိဝှိအကြည်ပေါ်မှာ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့် ဇိဝှိဝိညာဏ် စိတ်ခေါ်သည်။ အရသာစပ်ပြန်လျှင် ထိုဇိဝှိဝိညာဏ်စိတ်သည် သေပျောက်ကွယ်ဆုံးပြန်၏။

မနောအကြည်မှာ ထိခိုက်ချက်ဒဏ်အဟုန်ကြောင့် ထိုအရသာ ကိုသိသော ဝီထိစိတ်အစဉ် တဖွါးဖွါးဖြစ်ပေါ်သည်။ ထိုအရသာ ခိုက်ဒဏ်ငြိမ်းပြန်လျှင် ထိုဝီထိစိတ်အစဉ် သေပျောက်ကွယ်ဆုံး

ပြန်၏။ (လျှာနှင့်လျက်သမျှ ဤနည်းချည်းသိလေ။)

လျှာအပြင်ဖိဝှါအကြည်၊ အမျိုးအချဉ်အစရှိသောရသာရုံ၊
လျှာအကြည်ပေါ်မှာဖြစ်ပေါ်သော ဖိဝှါဝိညာဏ်စိတ်၊
ဤဓာတ်သုံးပါးကို တချက်ထည်း ဓာတ်ဉာဏ်
ပေါက်အောင် ရှုနည်းပြီး၏။

ကာယဝိညာဏ်စိတ်။

ကာယဟူသော မှန်အကြည်သည်ကား၊ ဦးခေါင်းဦးထိပ်မှစ၍
ခြေဘဝါးအပြင်တိုင်အောင် ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပ အသားအသွေး
ရှိသမျှအလုံးစုံကို အကုန်နှံ့ပြား၍ တည်၏။ မြဲမြံသက်သော
အပ်သွားနှင့် ထိုး၍စမ်းလျှင် နာမှန်းသိရာအရပ်ရပ်သည် ကာယ
ဓာတ်ကြည်ရှိသည်ချည်းတည်း။

ပထဝီကြမ်း ပထဝီနုအမျိုးမျိုး၊ အပူအအေးဟူသော တေဇော
အမျိုးမျိုး၊ အဟုန်ကြမ်းအဟုန်နုဟူသော ဝါယောအမျိုးမျိုးသည်
ထိုကာယ အကြည်မှာချည်း ဆိုက်ရသည်။ ခြေဘဝါးအပြင်ကို
မီးနှင့်ကင်၍ပူမှန်းသိရာ၊ ရေနှင့်ဆေး၍ အေးမှန်းသိရာတို့၌ ထိုပူမှု
အေးမှုတို့သည် ခြေဘဝါးအပြင်ရှိ ကာယဓာတ်ကြည်စုမှာတချက်၊
ရှုလုံးအိမ်တွင်းရှိ မနောအကြည်ကြီးမှာတချက်၊ တပြိုင်နက်ပေါ်
လေ၏။ ခိုက်လေ၏။ တိုက်လေ၏။ ထိုထိုမှု၊ ခိုက်မှု၊ တိုက်မှုသည်
မိမိကြီးမှန်သကဲ့သို့ ပြင်းထန်၏။ ပြင်းထန်သောဒဏ်ချက်ကြောင့်
ခြေဘဝါးအပြင်တလုံးမှာ ကာယ ဝိညာဏ်စိတ် အပြည့်ပေါ်
သေ၏။ ရှုလုံးအိမ်အတွင်းမှာ ထိုအပူအအေးကိုသိသော ဝိသိစိတ်
အစဉ် တတွေတွေဖြစ်ပေါ်လေ၏။ ထိုအပူ ထိုအအေးရပျောက်
စဲလျှင် ထိုဝိညာဏ်စု၊ ထိုဝိသိအရ ပျောက်ပျက်သေဆုံးလေ၏။

အတွင်းပြင်တကိုယ်လုံး၌ ပူမှန်းသိရာဌာန၊ အေးမှန်းသိရာဌာန၊
နာမှန်းသိရာဌာန၊ ကျဉ်မှန်းသိရာဌာန၊ ကိုက်မှန်းသိရာဌာန၊
မှန်းညာမှန်း-ထုံမှန်း-အောင့်မှန်း-အင့်မှန်း-လှုပ်မှန်း-တုန်မှန်း သိရာ

ဌာနစသည်တို့မှာ ဤနည်းချည်းတည်း။ (ကာယဝိညာဏ်ဓာတ်
ပေါ်မှုကိုသိလေ။)

ကာယဓာတ်မှန်၊ ငမပါဌဗ္ဗာရုံ၊ ကာယဝိညာဏ်စိတ်၊
ဓာတ်သုံးမျိုးကို ဓာတ်ဉာဏ်ပေါက်
အောင် ရှုနည်းပြီး၏။

မနောဝိညာဏ်စိတ်။

နှလုံးအိမ်တွင်း၌ စန်းရေပွက်သကဲ့သို့ တလက်လက် တလင်း
လင်း စာဖွားဖွား မပြတ်မစဲအမြဲဖြစ်ပေါ်၍နေသော ဘဝင်စိတ်ကို
မနောအကြည်ဆိုသည်။

ထိုဘဝင်စိတ်ဟုဆိုအပ်သော မနောအကြည်သည် ရှေးဘဝ
ဟောင်းနှင့်စပ်သော အာရုံကိုသာ အာရုံပြုသည်ဖြစ်၍၎င်း၊ ထိုသို့
ပြုသော်လည်း ထင်လင်းသောပြုခြင်းမဟုတ်၊ မထင်မရှားသော
ပြုခြင်းသာဖြစ်၍၎င်း၊ အဘယ်ကို အာရုံပြုသည်ဟု ပုဂ္ဂိုလ်
သဏ္ဌာန်မှာ ပေါ်တော့သည်မဟုတ်။ တညဉ့်လုံးအိပ်၍နေရာ
အိပ်မက်မှာကိုလွှတ်၍ ဘဝင်စိတ်အာရုံပြုချက်နှင့် ငါသည်-
ဘယ်အာရုံကို တွေ့မြင်ရသည်ဟု မသိလေ။ ထိုဘဝင်ဟူသော
မနောအကြည်လည်း မြစ်ရေအစဉ်ကဲ့သို့ ဖြစ်၍နေစဉ်အခါ
ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် သေငယ်သေ၍နေသတည်း။

အကြင်အခါ နေဝန်းလဝန်းစသော အာရုံနိမိတ်သည် စက္ခု
အကြည်စသော အကြည်ငါးမျိုးတို့မှဝင်၍ ထိုဘဝင်ဟူသောမနော
အကြည်မှာ ပေါ်၏၊ ခိုက်၏။ ထိုအခါ ထိုဘဝင်အကြည်သည်
ဒုတ်လှံဒဏ်ထိသော မြွေကဲ့သို့၎င်း၊ တိကဲ့သို့၎င်း၊ ဆတ်ဆတ်ခါ
ထကြွ၍ ပြတ်စဲပြီးလျှင် ထိုနေရာမှာကြယ်ဥက္ကာလုံးတွေ ပေါ်
ထွက်သကဲ့သို့ ထိခိုက်လာသော အာရုံကိုသိသော ဝီထိစိတ်တွေ
ပေါ်ထွက်လေ၏။ ထိုအခိုက်အတိုက် ပြယ်ပျောက်ပြန်လျှင်

ကြယ်ဥက္ကာလုံးတွေ ကွယ်ပျောက်ပျက်ဆုံးသကဲ့သို့ သေပျောက်
ပျက်ဆုံးလေ၏။

အကြင်အခါ၌ မြင်မှု၊ ကြားမှု၊ နံမှု၊ လျက်မှု၊ ကိုယ်မှာတွေ့ထိမှု
တို့မှအလွတ်ဖြစ်၍ ခြောက်ပါးသောအာရုံတို့သည် မနောအကြည်
သက်သက်မှာသာဝင်၍ထင်လာကုန်၏။ ထိုအခါမှာလည်းထိုဘဝင်
ဟူသော မနောအကြည်သည် ဆတ်ဆတ်ခါခါလှုပ်ကြွ၍ ပြတ်စဲ
ပြီးလျှင် အာဝဇ္ဇန်းဇောတို့သည် ဖြစ်ပေါ်၍ ထိုအာရုံဝတ္ထုအမှု
ကိစ္စတို့ကိုကြံ့တန်ကုန်၏။ အထင်အခိုက်စုံပြန်လျှင် ထိုအာဝဇ္ဇန်း
ဇောတို့သည် ပေါ်ထွက်သောကြယ်ဥက္ကာလုံးတွေ ပျောက်ကွယ်
သကဲ့သို့ ပျောက်ကွယ်သေဆုံးကြလေကုန်၏။

ဘဝင်ဟူသော မနောအကြည်ခတ်၊ ဓမ္မာရုံ၊ မနော
ဝိညာဏ်၊ ခတ်သုံးပါးကို ခတ်ဉာဏ်
ပေါက်အောင် ရှုနည်းပြီး၏။

အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ လက္ခဏာရေးသုံးပါးကို
ထင်ရှားအောင်ပြပေအံ့။

လက္ခဏာရေးသုံးပါးကို ရှုလိုမြင်လိုသောသူသည် ထိုလက္ခဏာ
ရေးသုံးပါး၏ ခိုရာမြို့ရာဖြစ်သော ရုပ်ခတ်နာမ်တို့ကို တကိုယ်
ကောင်လုံး အုန်းအုန်းဆူကြွ အကုန်ထအောင်ဆွရသည်။ တကိုယ်
ကောင်လုံး အုန်းအုန်းဆူကြွအကုန်ထမှ မြင်ရသည်။

ဆွပုံဆွနည်း။

ဆွပုံဆွနည်းမှာ၊ ဤခန္ဓာကို—

နှစ်ပုံခွဲ၍ဆွနည်း၊

သုံးပုံခွဲ၍ဆွနည်း၊

လေးပုံခွဲ၍ဆွနည်း၊

ငါးပုံခွဲ၍ဆွနည်း၊
ခြောက်ပုံခွဲ၍ဆွနည်း၊
စသည်ဖြင့်များသောအပြားရှိ၏။

နှစ်ပုံခွဲ၍ဆွနည်း။
ရုပ်တရ၊ နာမ်တရ၊ ပြု၍ ဆွနည်းသည် နှစ်ပုံခွဲ၍ဆွနည်း
မည်၏။

သုံးပုံခွဲ၍ဆွနည်း။
ဝေဒနာသုံးပါးနှင့် သုံးပုံခွဲ၍ဆွနည်းသည် သုံးပုံခွဲ၍ဆွနည်း
မည်၏။

လေးပုံခွဲ၍ဆွနည်း။
အာဟာရလေးပါးပြု၍ ဆွနည်းသည် လေးပုံခွဲ၍ဆွနည်း
မည်၏။

ငါးပုံခွဲ၍ဆွနည်း။
ခန္ဓာငါးပါးပြု၍ဆွနည်းသည် ငါးပုံပြု၍ဆွနည်းမည်၏။

ခြောက်ပုံခွဲ၍ဆွနည်း။
ဓမ္မတရ၊ ရေတရ၊ လေတရ၊ မီးတရ၊ ဝိညာဏ်တရ၊ အာကာသ
တရပြု၍ဆွနည်းသည် ခြောက်ပုံခွဲ၍ဆွနည်းမည်၏။ (အာယ
တနနှင့်ခွဲလျှင် ဆွဲနှစ်ပုံဖြစ်၏။ ဓာတ်နှင့်ခွဲလျှင် ဆွဲရှစ်ပုံဖြစ်၏။
ကောဠာသနှင့်ခွဲလျှင် သုံးဆွဲနှစ်ပုံဖြစ်၏။ အဘိဓမ္မာနည်းနှင့်
ခွဲမှုကား၊ တရားသရုပ်အလွန်များပြား၏။)

ဤခန္ဓာကို လက္ခဏာရေးနှင့် ကြိတ်နယ်လိုသောသူမှာ-
အဘိဓမ္မာနည်းမလို၊ ပညာပါရမီပွားများ၍ ပဋိသန္ဓိဒါဉာဏ်
ပွားများ၍ အရာ၌သာ အဘိဓမ္မာနည်းလိုသည်။ တရားကိုယ်
အစိတ်အလီများပြားလွန်းလျှင် ခွဲမှုခြမ်းမှုဝန်ကြီး၍ ခရီးမတွင်
ရှိသည်။ အစိတ်များလျှင် မမြင်နိုင်မထင်နိုင်သော တရားစုအများ
ပါရှိသည်။

မမြင်သောတရားကို လက္ခဏာရေးတင်၍လည်း ဘာဝနာ အစစ်မဖြစ်။ တရားကိုယ်တရားချက်ကို အတတ်မြင်၍တင်မှ ဘာဝနာအစစ်ဖြစ်သည်။ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း အဘိဓမ္မာ နည်းကို တာဝတိံသာ၌တစ်၊ စန္ဒကူးတောတွင် ရှင်သာရိပုတ္တရာ ကိုတစ်၊ ဟောလေသည်။ သည်ပြင် ဘယ်သတ္တဝါကို အဘိဓမ္မာနည်းနှင့်ဟော၍ ချွတ်သည်ဟုမရှိ၊ တာဝတိံသာတွင် အဘိဓမ္မာဟောစဉ်အခါမှာလည်း နတ်ဗြဟ္မာတို့ကို သုတ္တန်နည်းညွှပ်၍ ညွှပ်၍ ချွတ်ရသည်။

ဗုဒ္ဓါနုဿတိကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းလိုသောသူသည် ကျယ်ဝန်း နက်နဲလှ၍ ဈာန်မရ။ ။ စတုဓာတုဝဝတ္ထာန်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်း လောသုသည် သိမ်မွေ့နက်နဲလှ၍ ဈာန်မရ။ ။ ဤအတူမှတ်။ ။ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် တရားအစိတ်အလီ ကျယ်ဝန်းများပြား၍ နေသောကြောင့် ဆွဲငါးရက်မှရဟန္တာဖြစ်သည်။ အရှင်မောဂ္ဂလာန် မှာ တရားအစိတ်အလီ သင့်တင့်ရုံခွဲခြမ်း၍ရှုသောကြောင့် ခုနစ်ရက် နှင့်ရဟန္တာဖြစ်သည်။ (သက်သေ။)

ခတ်ခြောက်ပါးခွဲ၍ ပက္ခယသတ်မင်းကျွတ်ရာမှာ ခတ်ကြီး လေးပါး၌လက္ခဏာရေးသုံးပါးတင်လျှင် ဥပါဒါရုပ်ရူပိဒ္ဓိတော့သည်။ စိတ်၌လက္ခဏာရေးသုံးပါးတင်လျှင် စေတသိက်ရူပိဒ္ဓိတော့သည်။ အာဏာသခတ်မှာ ထင်ရှားလှ၍ အကူအပံ့မျှတည့်လေသည်။ ဘုံနန်းပြာသာဒ်ဆောက်လုပ်ရာ၌ သည်တိုင် ထုပ်လျှောက်ရက်မ ဆင့်ကြမ်း-ဒိုင်းကျားတုံးနှင့် သတ္တဝါမှာ အမာခံအထည်ခံ ခတ် ကြီးလေးပါးတူသည်။ ပြာသာဒ်အမွမ်းအခြယ်ကြိယာစုနှင့်အကြည် ခတ်ခြောက်မျိုးတူသည်။

သန္တတိဇ္ဈာပုံ၊

အနိစ္စလက္ခဏာကို သန္တတိဇ္ဈာပုံလွှမ်းသည်။ သန္တတိကိုခွါမှ အနိစ္စလက္ခဏာပေါ်သည်ဟူသော ကျမ်းဂန်စကား၌-သန္တတိကို ခွါမှသည် အဟာရနှင့်စပ်၍ ခွါမှ၊ ဣရိယာပထနှင့်စပ်၍ ခွါမှ၊ အနာရောဂါနှင့်စပ်၍ ခွါမှစသည်ဖြင့် များပြား၏။

အာဟာရနှင့်စပ်၍ခွဲ၍ခွဲ၍ပုံ။

အာဟာရနှင့်စပ်၍ ခွဲ၍ခွဲ၍ ဆိုပေအံ့။ ။ “သဗ္ဗေသတ္တာ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ” သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ၊ အာဟာရနှင့်တွဲဘက်၍ အသက်ရှည်ရတည်ရကြကုန်၏။ (ပါဠိတော်။)

တထပ်စာပြု၍ မျိုးအပ်သောအစာ၌ ဓာတ်ဆီထက်ဝက်၊ ဓာတ်မီးထက်ဝက်ပါ၏။ ဆာလောင်နွမ်းလျ၍နေသောသူ၌ ဆာလောင်မှုကား ပါစကဓာတ်မီးသည် အစာအိမ်မှာ အစာမရှိ၍ အထက်နှလုံးအသည်းသို့ မီးကူးလျှင် နှလုံးအသည်းစသော ရင်တွင်းသားတို့မှဓာတ်မီးထ၍ လောင်သည်ကို ဆာလောင်ခေါ်သည်။ နွမ်းလျမှုကား၊ တကိုယ်လုံးရှိ ရုပ်ဓာတ်တို့၏ လျော့ပါးမှုတည်း။

ရေမြုပ်ဆိုင်-ဥပမာ။

လေဟုန်လှိုင်းဟုန်ကြောင့် ရေမှဖြစ်သော လူပမာဏရှိသော ရေမြုပ်စုကြီးသည် ရေလွှတ်၍ ကုန်းပေါ်သို့ရောက်လေရာ ရေနှင့်ကွာ၍ အာပေါအစေးခြောက်သဖြင့် အတွင်းတခွင်လုံး ပြင်တခွင်လုံးရှိ ရေပွက်တို့သည် ဖြုတ်ဖြုတ် ဖြုတ်ဖြုတ်ကြွေပျက်ကြကုန်၏။ အတွင်းတခွင်လုံး ရေပွက်ငယ်နှင့်ကြွေပျက်ပုံကို အကုန်မြင်အောင်ကြည့်။ ထိုအခါ၊ အတွင်းသား ရေပွက်တို့ကြွေပျက်ကြကုန်သည်အတွက် ရေမြုပ်ခဲကြီး အတွင်းသားအားလုံး ကြိ၍ဟာ၍ကုန်သဖြင့် တရွှေတရွှေကြိ၍သွား၏။ ကျန်ရှိသော ရေမြုပ်သားတို့လည်း လျော့လျော့ပါးပါး အားနွှဲအင်နွှဲဖြစ်ကြကုန်၏။ (မြင်အောင်ကြည့်။)

မီးအိမ်ယုံ ဥပမာ။

မီးအိမ်ယုံမှိုင်းခံရာ၌ ရေနံတိုင်ကြီးကို မီးညှိ၍ အတွင်းသို့ သွင်းလိုက်လျှင် မီးတောက်များမှသွက်သော အခိုးတို့သည် အိမ်တွင်းတခွင်လုံး အပြည့်တိုးပွားကာနေကုန်၏။ ဤကိုယ်တကောင်

လုံးသည် မီးအိမ်ရှည်ကြီးနှင့်တူ၏။ တထပ်စာမျှလိုက်သော အစာ
စုသည် မီးအိမ်တွင်သွင်းလိုက်သော ရေနံတိုင်မီးတောက်ကြီးနှင့်
တူ၏။ အစာသစ်တွင်ပါသော ဓာတ်ဆီဓာတ်မီးတို့မှထ၍ တကိုယ်
လုံးအပြည့်ဘိုးပွားသော မြေ၊ ရေ၊ မီး၊ သေ ဗဟာဘုတ်ရုပ်သစ်
ကလာပ်သစ်တို့သည် မီးအိမ်တွင်း၌ မှိုင်းမှိုင်းဘိုးပွား ပြည့်လျှမ်း
သည်နှင့်တူ၏။ ဤဥပမာ၌-အစာအိမ်၌ ထမင်းအစာရောက်သော
အခါ အတွင်းတခွင်လုံး အပ်သွားရာမှမလပ်ရအောင် ဘုတ်သစ်၊
ရုပ်သစ်၊ ကလာပ်သစ်တို့ တိုးတက်ဖြစ်ပွားပုံကို အတပ်မြင်အောင်
ပြသည်။ (မြင်အောင်ကြည့်။)

မှန်တုံး၊ ဖန်တုံး-ဥပမာ။

လူကောင်ပမာဏရှိသော မှန်းတုံးဖန်တုံးကြီးဝယ် အလယ်
အတွင်း၌ မီးဘိုင်သွင်း၍ ထွန်းထားလျှင် မီးတောက်သည်နှင့်
တပြိုင်နက် မှန်တုံးဖန်တုံးတစ်ခုလုံး မီးရောင်အပြည့်အနှံ့ဖြစ်ပေါ်၏။
ထွန်းထားသောမီး တရှေ့တရှေ့ သေ၍သေ၍ မှိန်၍မှိန်၍သွားလျှင်
ထိုမီးရောင်တို့လည်း ချဉ်ယုတ်နည်းပါး၍သွားကုန်၏။ မီးတောက်
သေလျှင် မီးရောင်တို့လည်း အကုန်ပျောက်ကုန်၏။ ဤဥပမာဖြင့်-
ထိုရုပ်သစ်ကလာပ်သစ်တို့သည် အစာအိမ်မှ အာဟာရဆူလျှင်
ဆူဆူတက်တိုးပွားကုန်၏။ အာဟာရကျလျှင် ကျကြကုန်၏။
အာဟာရကုန်လျှင် ကုန်ကြကုန်၏ဟုပြသည်။ (မြင်အောင်ကြည့်။)

ဆန္ဒတိစ္ဆာဗုံကိုဆိုအံ့။

ယခုနေ့ညစာစားပြီးနောက် အစာရေစာအပြီးဖြတ်လိုက်အံ့။
ဤကိုယ်သည် အတယ်သို့ဖြစ်သွားမည်နည်းဟု ဉာဏ်နှင့်ကြည့်။
ယခုစားသောအစာမကျမီအတွင်း ယင်းအစာတွင်ပါသော ဓာတ်
ဆီဓာတ်မီးတို့၏ အဟုန်ကြောင့် တကိုယ်လုံးရှိ ဓာတ်ဆီဓာတ်မီး
တို့သည် လျှမ်းလျှမ်းတောက်မျှ အကုန်ထ၍ တကိုယ်လုံးဝယ်
အထည်ခံအမာခံဖြစ်သော ဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့ကို အပြည့်အနှံ့

ပွားစေကုန်၏။ မြေ၊ ရေ၊ မီး၊ လေ၊ ဓာတ်ကြီးလေးပါး အသစ်အသစ် ဖြစ်ပေါ်တိုးပွားလျှင် ကြာအိုင်ကြီးဥပမာကဲ့သို့ စက္ခု၊ သောတ၊ ဗာန၊ ဇိဝှါ၊ ကာယ၊ မန၊ ဓာတ်ကြည်ခြောက်ပါးတို့လည်း လင်းလင်း တက်တိုးပွားကုန်၏။ နွေအခါ ခြောက်သွေ့ ကျေချောင်၍နေသော တောကြီးမှာ မိဃ်းကြီး ကြီးစွာရွာ၍ ယခုအသစ်ဖြစ်ပေါ်ပေါက် ပွားသော အညွန့်အရွက်တို့ဖြင့် ထူထပ်ပိတ်ဆို့ ညှို့ညှို့မှိုင်းမှိုင်း ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။ (မီးအိမ်ယုံဥပမာနှင့်လည်း တူအောင်ကြည့်။)

မျက်လုံးနှစ်ခုသည် ထိုတောအုပ်၌ ချုံဖုတ်ငယ်နှစ်ခုနှင့်တူ၏။ ထိုချုံငယ်နှစ်ခုသည် အရွက်ကြွေ၍ ကျရဲနေစဉ် မိဃ်းကြီး ရွာ၍ အတွင်းပြင်အရွက်အညွန့်ပြည့်သဖြင့် တချုံလုံစွဲ၍ ရှန်း၍ ပိတ်၍ပိန်း၍ စိမ်းစိမ်းညှို့ညှို့ မိ.မိ.မှိုင်းမှိုင်းဖြစ်ပြန်၏။ (ချုံဖြစ် ပုံကိုမြင်အောင်ကြည့်။)

မျက်လုံးနှစ်လုံးမှာလည်း ဝမ်း၌အစာမရှိ၍ မျက်လုံးရုပ်ခဲ အတွင်းသား ကျရဲနေပုံ၊ အစာမျှိုသောအခါ မိဃ်းကြီးရွာ၍ တချုံလုံးပေါက်သော အရွက်အညွန့်ပြည့်သကဲ့သို့ အစာ၌ပါသော ဓာတ်ဆီအခိုး ဓာတ်မီးအခိုးတက်၍ မျက်လုံးတွင်းရှိဓာတ်ဆီ ဓာတ်မီးတို့ကို လန်းလန်းရှင်မြှိုး ကြွေအောင်နှိုး၍ ထိုဓာတ်ဆီ ဓာတ်မီးတို့၏ အစီးအပွားဓာတ်ဆီလေးပါး အကြည်ဓာတ်သုံး ပါးတို့ တဘွားဘွားဖြစ်ပေါ် တိုးတက်ပြည့်လျှမ်းပုံများကို အတတ် မြင်အောင်ကြည့်။ ဤသို့သောအချက်သို့ဆိုက်မှ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ် နှစ်ပါးကွဲပြားသည်။ ဒွိဟိတ်မှန်လျှင် မြင်အောင်မကြည့်နိုင်။ တိဟိတ်မှန်မှ အတတ်မြင်အောင်ကြည့်နိုင်သည်။

ထို့ကြောင့် ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်အင်္ဂါကို ပြရာ၌— “ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ ပညာယ သမန္နာဂတော” ဟု ဟောတော် မူသည်။ ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ၊ ရုပ်ဓာတ်နာမ်ဓာတ်တို့၏ အသစ် အသစ် တဘွားဘွား ဖြစ်ပေါ် တိုးတက် ချက်ကိုလည်းကောင်း၊ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်ပြီးသော် ထိုရုပ်ဓာတ်နာမ်ဓာတ်တို့၏ အစဉ်

အတိုင်း ဖြုတ်ဖြုတ်ဖြုတ်ဖြုတ် ချုပ်ပျက်ကွယ်ပျောက်ချက်
ကိုလည်းကောင်း၊ အတပ်သိနိုင်မြင်နိုင်သော။ ပညာယ၊ပညာနှင့်။
သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံ၏။

မျှအပ်သော တောဖြစ်၊ တောင်ဖြစ်၊ မြေဖြစ်၊ ရေဖြစ်၊ အစာ
ရေစာ၌ပါသော ဗဟိဒ္ဓဓာတ်ဆီဓာတ်မီးတို့မှ ဆက်လက်ဖြစ်
ပေါ်ကြသော ရုပ်သစ်ကလာပ်သစ်တို့ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်လည်း
ထိုတာဘွားဘွား ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်သော ရုပ်သစ်နာမ်သစ်ကလာပ်
သစ်တို့သည် အခိုက်အတန့်ဖြစ်ပေါ်လာသော အာဂန္တုတို့
သာတည်း။ ငါနှင့်မဆိုင်ငါပိုင်မဟုတ်ကုန်။ အနာပုပ်ကြီး၌ မဲရိုင်း
ယင်မတို့ လွှတ်၍ကျသော သိမ်မွေ့သေးငယ်လှစွာသော လောက
ရှင်တွေနှင့်ထပ်တူတို့သာတည်း။ ကိုယ်တွင်း၌ပင် ဖြစ်ကုန်သော်
လည်း ထိုလောကရှင်တို့ကို ငါ့ကိုယ်ငါ့ကိုယ်ဟု အတွင်းပြု၍
သိမ်းပိုက်ခြင်းငှါမထိုက်ပေ။

ထိုမျက်စိနှစ်လုံး၌ ဥတုဇရုပ်ကြမ်းဖြစ်သော အသားကြမ်း
အသွေးကြမ်းစုသည် အထည်ခံတည်း။ ထိုအထည်ခံရုပ်ကြမ်း
စုကား၊ သေသည်နောက်တိုင်အောင် ကျန်ရှိလေ၏။ အကာရုပ်
အခွံရုပ်စုပေတည်း။ သတ္တဝါဟုမှောက်မှားကြသော ရုပ်နုဓာတ်နု
တို့မူကား၊ သေသည်နှင့်တပြိုင်နက် ချုပ်ကွယ်ကုန်၏။

ဖြစ်ပွားချက်ကို မြင်ရသည်ဆိုသော်လည်း ဝတ္ထုအသည်ဒြပ်
အနေနှင့် မမြင်စေနှင့်။ ရိတ်ရိတ်ရိတ်ရိတ် မာချက်တိုးတက်၍
လာသည်ကား ပထဝီတည်း၊ မြေဓာတ်တည်းစသည်ဖြင့် အမူ
အရာကြိယာမျှကို မျက်လုံးသားတခုလုံး ဉာဏ်နှင့်ကြည့်။ မြင်
အောင်ကြည့်နိုင်လျှင်တိဟိတ်။ မကြည့်နိုင်လျှင်ဒွိဟိတ်။

ထိုသို့ တိုးတက်ဖြစ်ပွား၍ မျက်လုံးပြည့်သောအခါ ထိုသတ္တဝါ
အား ငါငါဟူသောငါလုံး၊ ငါ့ငါ့ဟူသောငါလုံးနှင့်တကွ ကြွ
တောင့်တင်းသောစိတ်သညာသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာ
သော ရုပ်သစ်တို့ကိုငါပြု၍ ကြည့်ကြည့်ထင်ထင် ငါမြင်သည်ဟု

မိစ္ဆာအယူဖြစ်၏။ ထိုရုပ်သစ်ကလာပ်သစ်တို့ကို အာဂန္တိက ပြင်ပာဏ်စစ် လောက်ရှင်တို့နှင့်မခြား ထင်နိုင်မှသာ မိစ္ဆာအယူ ပျောက်၍ သမ္မာအယူရောက်နိုင်မည်။

ဥပယာကိုပြသော အချက်ပြီး၏။

တောချုံပိတ်ပေါင်းဥပမာ။

ထိုနေ့ညစာကိစ္စနှင့် မျိုလိုက်သော အစာတို့သည် သန်းခေါင် ကျော်မျှသာ မပုပ်မနွမ်းတည်နိုင်ကုန်သည်။ သန်းခေါင်ကျော်ကို လွန်လျှင်ပင် မစင်ပုပ်အဖြစ်သို့ တရွေတရွေရောက်လေ၍ ပုပ်သိုး ရိနွမ်း၍ ကျလေကုန်၏။ ထိုအခါ မိုးခတ်ရေခတ်နှင့်ဝေး၍ တဖြေးဖြေး ရင့်ရော်ရော့ရဲသဖြင့် ထိုတောအုပ် ထိုချုံငယ်ရှိ သစ်ရွက်တို့သည် ဖြုတ်ဖြုတ်ဖြုတ်ဖြုတ်ကြွေကျ၍ တောအလုံး၊ ချုံအလုံး အရိုးကျဲကျဲ အခြင်ကျဲကျဲ မွဲခြောက်ခေါင်းပါးပြန် သကဲ့သို့ ထိုအတူ သန်းခေါင်ကျော်တိုင်အောင် ကိုယ်နှင့်အပြည့်၊ မျက်လုံးအိမ်နှင့်အပြည့်၊ ဖြစ်ပွားတိုးတက်ကြကုန်သော ဓာတ်ကြီး လေးပါးအကြည်ဓာတ်အများတို့သည် ဓာတ်ဆီဓာတ်မီးတို့ တရွေ တရွေ ဆုတ်ယုတ်သည်နှင့် ထက်ကြပ်တကွ ဆုတ်ယုတ်ကွယ် ပျောက်ကြပြန်ကုန်၏။ မျက်လုံးသားသည် အရိုးကျဲကျဲ အခြင်ကျဲကျဲ ရော့ရဲနွမ်းပါးကြုံ၍သွားပြန်၏။ သတ္တဝါသည်လည်း ကြည့်မှုမြင်မှု မရှင်မပြရှိပြန်၏။ တောချုံငယ်၌ အတွင်းပြင်တခွင် အရွက်တွေ ကြွေချက်နှင့် ထပ်ထူထပ်မျှမြင်အောကြည့်။ (မြင်လျှင်တိဟိတ်။ မမြင်လျှင်ဒွိဟိတ်။)

မြစ်ချောင်း-ဥပမာ။

မြစ်နားတလျှောက်ရှိ ချောင်းထဲ၊ မြောင်းထဲ၊ အင်းထဲ၊ အိုင်ထဲမှာ မြစ်ရေကြီးစွာတက်သောအခါ အပြည့်အလျှမ်းရှိနေသော ချောင်း ရေ၊ မြောင်းရေ၊ အင်းရေ၊ အိုင်ရေတို့သည် မြစ်မကရေ ကျ၍သွား လျှင် လျော့၍ပါလေကုန်သည်နှင့်လည်း အတန်ငယ်တူပါ၏။

ငါမနိုင်-ငါမဆိုင်-ငါမပိုင်။

အစာသစ်ဆိုရသော ဗဟိဒ္ဓ ဓာတ်ဆီဓာတ်မီးတို့မှာကွယ်၍
 ဖြစ်ပွားရသော ထိုမျက်လုံးရှိ အဇ္ဈတ္တရုပ်နာမ်ရသည် ဗဟိဒ္ဓ
 ဓာတ်ဆီဓာတ်မီးတို့ ဆုတ်ယုတ်ကျလျော့လျှင် ဆုတ်ယုတ်ကျလေ
 သောကြောင့် ဆိုခဲ့ပြီးသောအာဂန္တုအဖြစ်သည် ထင်ရှားလှ၏။
 ငါမပိုင် ငါမနိုင်၍ မဆိုင်မှုသည်ထင်ရှားလှ၏။ အကြောင်းတရ
 ကြောင့် ဧဝံအနာပုပ်တွင်းမှာပင် သေပျောက်ကွယ်ဆုံးကြသော
 လောကီငယ်တွေနှင့် တူလှပေ၏။ မြင်အောင်ကြည့်။ (မြင်လျှင်
 တိဟိတ်။ မမြင်လျှင်မ္ဘိဟိတ်။)

အစာအသက်-ခုနစ်ရက်။

အစာသစ်အိမ်မှာ ပါစကဓာတ်မီးအဆီထုတ်ပြီးသော ရသ
 ဓာတ်ရည်သည် ဖရဏဓာတ်လေကြောင့် ဆူဝေလျှောက်သွား၍
 တကိုယ်လုံးအပြည့် ရှိနေသောအခါ ဥသွာဓာတ်မီးရှိန် စောင့်
 ရှောက်ချက်ကြောင့် ရုတ်တရက်အကုန် မပုပ်မရိမကုန်မခန်းတဲ့မှု၍
 တရွေတရွေသာ ရိကုန်ခန်းသဖြင့် တကြိမ်မျှသောအစာ အသက်
 ခုနစ်ရက်ဖြစ်ရလေသည်။ ထို့ကြောင့် အစာသစ်အိမ်မှာ အစာသစ်
 ကုန်ပြီးနောက် ထိုအစာသစ်ဖြစ်သော ဓာတ်ဆီညွန့်ဓာတ်မီးညွန့်
 ဟုဆိုအပ်သော ရသဓာတ်ဆီတို့ စောင့်ထိန်းချက်ကြောင့် တကိုယ်
 လုံးရှိ အတွင်းဓာတ်နဲ့တို့သည် ခဏစဉ်အတိုင်း တဖြုတ်ဖြုတ်
 ချုပ်ကုန်ငြားသော်လည်း ရုတ်တရက်မကုန်တဲ့မှု၍ ခုနစ်ရက်တိုင်
 အောင်မြင်၍သွားကုန်၏။ ခုနစ်ရက်တိုင်လျှင် အကြွင်းမရှိကုန်
 ကုန်၏။ သတ္တဝါကိုသေပြီဆိုရ၏။

ကြာရုံကြီး-ဥပမာ။

ဤအချက်ကို ကြာရုံကြီးဥပမာနှင့်ထင်စွာပြပြီးအံ့။ အိုင်တွင်း၌
 ရေရှိသောအခါ ကြာရုံရွှင်လန်း၏။ အိုင်တွင်း၌ ရေကုန်လျှင်ကုန်
 ခြင်းကြာရုံမသေတဲ့သေး၊ ရွှံ့ရုပ်၍နေသောရေအစောင့်အရှောက်နှင့်

မသေဘဲ နေနိုင်သေးသည်။ ရွံ့စုပ်သော ရေကုန်၍ ရွံ့ခြောက်မှ
သေသည်။

သေပုံ။

သေပုံကား။ ။ ရွံ့စုပ်သောရေသည် အားရှိတုံးအခါ ကြာ
မြစ်မှလျှောက်၍ ကြာရွက်ဖျားတိုင်အောင်တက်သည်။ နေပူ၍
တနေ့တခြားရေအားနည်းသောအခါ ကြာရွက်ဖျားမှစ၍ တရွေ့
တရွေ့ရေသက်ကုန်ခန်းသည်။ ရေသက်ကုန်ခန်းရာ ကုန်ခန်းရာမှ
ခြောက်သွေ့သေဆုံး၍လိုက်သည်။ ရွံ့စုပ်သောရေသက်အကုန်လုံး
ကုန်သောအခါ အပင်ပါအမြစ်ပါသေဆုံးသည်။ ဝမ်း၌ဘည်သော
အစာသစ်သည် ကြာအိုင်ရှိရေနှင့်တူသည်။ ဝမ်း၌အစာသစ်
ကုန်ပြီးနောက် ထိုအစာသစ်မှ တကိုယ်လုံးပျံ့နှံ့၍နေသော ရသ
ဓာတ်ဆီသည် ရွံ့စုပ်၍ထားသော ရွံ့ထဲရှိရေနှင့်တူသည်။ ဝမ်း၌
အစာကုန်သော်လည်း ထိုရသဓာတ်ဆီ စောင့်ရှောက်ချက်ကြောင့်
ခုန်ရက်အသက်ရှည်မှုသည် ရွံ့ထဲရှိရေစောင့်ရှောက်ချက်ကြောင့်
ကြာရုံမသေဘဲနေသေးသည်နှင့်တူသည်။ ထိုကြာရုံသည် မသေ
သေးသော်လည်း အိုင်တွင်းရေ သွေ့ပိုးလျှင် လျှော့ပါးသည်။
အိုင်တွင်းရေကုန်လျှင် မသေရုံမျှကုန်ရှိသည်။ အိုင်တွင်းရေကုန်
လျှင် ရွံ့တွင်းရေလည်း တနာရီတခြား တနေ့တခြားခန်း၍ သွား
သကဲ့သို့ ဝမ်း၌ရှိသော အစာကုန်လျှင် ကိုယ်တွင်း၌ရှိသော ရသ
ဓာတ်ဆီတို့လည်း တနာရီတခြား တနေ့တခြားကုန်ခန်းကုန်သည်။
ရွံ့တွင်းရေ တနာရီတခြားခန်း၍သွားလျှင် ကြာရုံမှာလည်း ကြာ
ရွက်ဖျားမှစ၍ တနာရီတခြားအစေးကုန်ခန်း၍ လျှော့ပါး၍သွား
သကဲ့သို့ ကိုယ်တွင်းရှိရသဓာတ်ဆီ တနာရီတခြားကုန်ခန်း၍
သွားလျှင်လည်း ကိုယ်တွင်းရှိဓာတ်ဆီဓာတ်မီး ဓာတ်ကြီးဓာတ်
ကြည်တို့ ခြေဖျားလက်ဖျား နားရွက်မျက်လုံးစသည့်တို့မှစ၍
ကုန်ခန်းကြကုန်သည်။ ရွံ့တွင်းရှိရေ အကြွင်းအကျန်မရှိကုန်၍
ခြောက်သွေ့သော အခါ အမြစ်ပါကြာပင် သေဆုံး သကဲ့သို့

အသည်းနှလုံးရှိ ရသာဓာတ်ဆီတိုင်အောင် အကြွင်းအကျန်မရှိ ကုန်ခန်းသောအခါ အသည်းနှလုံးရှိဓာတ်နှုတ် အကုန်ချုပ်ဆုံး၍ သတ္တဝါသေပြီဆိုရသည်။ (ဥပမာမှာ အမြင်လင်းအောင်ကြည့်။)

မျက်လုံးတွင်းရှိ ဓာတ်ဆီ-ဓာတ်မီး-ဓာတ်ကြီး-ဓာတ်ကြည်
တို့ ချုပ်ယုတ်ကွယ်ပျောက်ပုံ။

အထက်၌ ဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း ဝမ်းတွင်းရှိအစာကျသော အခါမှစ၍ မျက်လုံးတွင်းရှိဓာတ်ဆီဓာတ်မီး ဓာတ်ကြီးဓာတ်ကြည် တို့သည် အားအင်လျော့ပါးကုန်၏။ ထင်းအားမီးအားကောင်း၍ ခွင်ပေါ်ရှိအိုးတွင်း၌ဆူဝေပြည့်လျှမ်း၍တက်သောရေပွက်ရေမြုပ် တို့သည် ထင်အားမီးအားနည်းသောအခါ လျော့ပါး၍ကုန် သကဲ့သို့ ထင်ကုန်မီးကုန်သည့်အခါ ဖြုတ်ဖြုတ် ဖြုတ်ဖြုတ် ကြွေပျက်ချုပ်ဆုံးကြကုန်သကဲ့ အစာသစ်အိမ်တွင် အစာကုန် သောအခါမှစ၍ မျက်လုံးတွင်း၌ ဓာတ်ဆီဓာတ်မီး-ဓာတ်ကြီး- ဓာတ်ကြည်တို့သည် တရွေ့တရွေ့အားနည်းကုန်၍ ဖြုတ်ဖြုတ် ဖြုတ်ဖြုတ် ချုပ်ကြွေပျက်ကြ ကွယ်ပျောက်ကြကုန်၏။ မျက်လုံး နှစ်ခုကို ကွက်ခြား၍ဆိုသည်မှာ ဉာဏ်အမြင်လင်းတဲ့မည်နေရာ ဖြစ်၍ ကွက်ခြားသည်။ မျက်လုံးနှစ်ခု၌ အတပ်မြင်ပြီးမှ တကိုယ် လုံးဉာဏ်ဖြန့်ရမည်။

အသက်ဟူသော ဇီဝိတရုပ်သည်
အပိုင်းအပိုင်းပြတ်ပုံ။

ထိုသို့ချုပ်သောအခါ ထိုသတ္တဝါသည်လည်း တရွေ့တရွေ့ နှမ်းပါးကြိတ်သွားတော့သည်။ ထိုဓာတ်နှုတ် ချုပ်ကုန်ရာသို့ ထိုသတ္တဝါ၏အားသည်လည်း ရိတ်ရိတ် ရိတ်ရိတ် အပိုင်းပြတ်၍ ပါလေတော့သည်။ ထိုသတ္တဝါ၏ အသက်သည်လည်း အပိုင်း အပိုင်းပြတ်၍ ပါလေတော့သည်။ အားဟူသည်ကား၊ ဗလဓာတ် ပေတည်း။ အသက်ဟူသည်ကား၊ ဇီဝိတရုပ်တည်း။ အသက်

အပိုင်းအပိုင်း ကြွေ၍ကြွေ၍ ပါလေသောအခါမှစ၍ ထိုသတ္တဝါ
နဲ့နဲ့သေပြီ။ သို့သော်လည်း ဇိဝိတရုပ်အကြွင်းအကျန်များသေး၍
အသေမခေါ်ကြသေး။ ထိုသို့ တနာရီထက်တနာရီ တကိုယ်လုံးရှိ
အတွင်းဓာတ်နဲ့ အားနဲ့ အသက်တို့ ဖြုတ်ဖြုတ်ဖြုတ်ဖြုတ် မစဲ
ချုပ်၍ အတွင်းချုပ်၍ နှစ်ရက်သုံးရက် လေးရက်ငါးရက် ခြောက်
ရက်တိုင်သေ၍သွားသဖြင့် အရွက်များမှစ၍ အစဉ်အတိုင်းသေ၍
လာသော ကြာရုံကဲ့သို့ ထိုသတ္တဝါဝယ် ဦးခေါင်းခြေလက်
မျက်စိနားနှာစသော ကိုယ်အင်္ဂါအပျားအနားမှစ၍ အသက်ကုန်၍
ကုန်၍သွား၏။

သတ္တဝါသေဆုံးပုံ။

နောက်ဆုံး၌ နှလုံးအသည်းရှိ ဓာတ်ဆီနဲ့၊ ဓာတ်မီးနဲ့၊ ဓာတ်
ကြီးနဲ့၊ ဓာတ်ကြည်နဲ့တို့ အကြွင်းအကျန်မရှိ ကုန်ဆုံးကွယ်
ပျောက်သောအခါ အသက်လည်း အကြွင်းအကျန်မရှိ ကုန်ဆုံး
လေတော့သည်။ ထိုအခါ ထိုသတ္တဝါကို သေပြီဆိုကြသည်။

ဇီရဏ ဓာတ်မီး၏ သတ္တိ။

အစာသစ်အိမ်၌ အစာပြတ်သောအခါမှစ၍ တကိုယ်လုံး
အပြည့်ရှိသော ဇီရဏဓာတ်မီးတို့လည်း အခွင့်ကြီးရကြ၍ မျက်
လုံးတွင်းရှိ ဇီရဏဓာတ်မီးတို့သည် မျက်လုံးတွင်းရှိ ဓာတ်ဆီ
ဓာတ်မီး ဓာတ်ကြီး ဓာတ်ကြည်တို့ကို အစဉ်အတိုင်းကုန်အောင်
ခန်းအောင် အမျှင်းမျှင်းလောင်ကုန်၏။ ထိုဓာတ်ဆီ၊ ဓာတ်မီး၊
ဓာတ်ကြီး၊ ဓာတ်ကြည်တို့သည် အသက်ခဲရနှင့်တကွ တဖြစ်ဖြစ်
ကွယ်ပျောက်ကုန်ဆုံးကြွေကုန်၏။ ဤအတူ ဦးဈေးကွက်ခဲကြီးတခု
လုံးရှိ ဇီရဏဓာတ်မီးတို့သည် ထိုဦးဈေးကွက်ခဲကြီးအပြည့်ရှိသော
ဓာတ်ဆီအနဲ့၊ ဓာတ်မီးအနဲ့၊ ဓာတ်ကြီးအနဲ့၊ ဓာတ်ကြည်အနဲ့တို့ကို
အသက်ခဲရနှင့်တကွ တမျှင်းမျှင်းကုန်ခန်းစေကုန်၏။

ထိုအတူ အသည်းတွင်းရှိ အဆုတ်တွင်းရှိ နှလုံးတွင်းရှိ
စသည်ဖြင့် တကိုယ်လုံးကုန်အောင် ညဏ်နိုင်ရုံ ကွက်၍ကွက်၍

ကြည့်လေ' ရေမြုပ်ခဲကြီးရှိ ရေပွက်ငယ်တို့ ချုပ်ကြကုန်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ကြာရုံတွင်းရှိ အစေးတို့ ချုပ်ကြကုန် သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ထပ်တူထပ်မျှမြင်အောင်ကြည့်။ တကယ်မြင် ပေလျှင်— “ဖေဏပိဏ္ဍုပမံရူပံ” ဟု ဟောတော်မူသော ခန္ဓ သံယုတ်ကို ဟုတ်ထွေပေသည်ဟု ဖြစ်လတ္တံ့။ ။ ရူပံ၊ ရုပ်ကောင် ကြီးသည်။ ဖေဏပိဏ္ဍုပမံ၊ အထက်ကထုတ်ပြခဲ့သော ရေမြုပ် ခဲကြီးနှင့် တထင်ထဲဘူလှ၏။

တကိုယ်လုံးရှိ မာချက်မာမှုဟူသော ဖြေခတ်ကြီး။

ဘွဲ့မှုစေးမှုဟူသော ရေခတ်ကြီး။

နွေးမှုအေးမှုဟူသော မီးခတ်ကြီး။

တောင့်မှုတင်းမှုဟူသော လေခတ်ကြီး။

ဤခတ်ကြီးလေးပါးတို့၏ ရိတ်ရိတ် ရိတ်ရိတ် ရွေ့ရွေ့ ငွေ့ငွေ့ ချုပ်ယုတ်ကုန်ခန်းချက်တို့ကိုမြင်လတ္တံ့။

စိတ်စေတသိက်တို့နှင့် တကွသော ခတ်ကြည်မျိုးတို့သည် ကား၊ မိဗန်းတိမ်တိုက်ကြီး၏အပေါ်တွင် ဖြစ်ပေါ်ထင်မြင်ရသော သက်တန်ရေးတို့နှင့် တူကုန်၏။ ဖြေ၊ ရေ၊ မီး၊ လေ၊ ဟူသော မဟာ ဘုတ်ခတ်ကြီးငါးခုသည် မိဗန်းတိမ်တိုက်နှင့်တူ၏။ မိဗန်းတိမ်တိုက် ထူထပ်လျှင် ထိုသက်တန်ရေးတို့လည်း နတ်ဝတ်ပုဆိုးကို ဖြန့် တန်း၍ထွန်းထားသကဲ့သို့ ရှိကုန်၏။ မိဗန်းတိမ်တိုက်ပါးလျားလျှင် ပါးလျားကုန်၏။ မိဗန်းတိမ်တိုက် အပိုင်းအပိုင်းပြတ်၍သွင်းလျှင် အပိုင်းအပိုင်းပြတ်ကုန်၏။ မိဗန်းတိမ်ကွယ်ပျောက်လျှင် ကွယ် ပျောက်ကုန်၏။ ဤဥပမာအတိုင်းပင်တည်း။ (အတပ်မြင်အောင် ကြည့်လေ။)

ဤသို့သော အချက်သို့ဆိုက်မှ နွှိပ်တိတ်၊ တိပ်တိတ် နှစ်ပါးကွဲ သည်။ နွှိပ်တိတ်မှန်လျှင် မြင်အောင်မကြည့်နိုင်၊ တိပ်တိတ်မှန်လျှင် အတပ်မြင်အောင်ကြည့်နိုင်သည်။ ဤသို့လျှင် ရိတ်ရိတ် ရိတ်ရိတ်

တိုးတက်ဖြစ်ပွားမှုဟူသော ဥဒယသဘော၊ ရိတ်ရိတ် ရိတ်ရိတ်
ဆုတ်ယုတ်ကုန်ခန်းမှုဟူသော ဝယသဘောကို တကယ်မြင်ပေ
မူကား-

ယောစ ဝဿသတံ ဇီဝေ၊
အပဿံ ဥဒယဗ္ဗယံ၊
ဧကောဟံ ဇိဝိတံ သေယျော၊
ပဿတော ဥဒယဗ္ဗယံ။ ။

ဟုချီးမွမ်းချက်နှင့် ထိုက်သက်ပေတော့သည်။

ယောစ၊ အကြင်သူသည်လည်း။ ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ရုပ်နာမ်ဓမ္မတို့၏။
ဥဒယဖြစ်ပုံ-ဝယဖြစ်ပုံကို။ အပဿံ၊ အိပ်မက်တွင်မျှ မမြင်ဘူးဘဲ။
ဝဿသတံ၊ အနှစ်တရာပတ်လုံး။ ဇီဝေ၊ အသက်ရှည်၏။ တဿ၊
ထိုသူ၏။ ဇိဝိတာ၊ အနှစ်တရာအသက်ရှည်မှုသက်။ ဥဒယဗ္ဗယံ၊
ရုပ်နာမ်ဓမ္မတို့၏ ဥဒယဖြစ်ပုံ-ဝယဖြစ်ပုံကို။ ပဿတော၊ မြင်သော
သူ၏။ ဧကောဟံ၊ တရက်မျှ။ ဇိဝိတံ၊ အသက်ရှည်ခြင်းသည်။
သေယျော၊ မြတ်သေး၏။

ရိတ်ရိတ် ရိတ်ရိတ် ပြိုပျက်မှုကို အတပ်မြင်သျှင် အနိစ္စ
လက္ခဏာကိုလည်း အတပ်မြင်လတ္တံ့။ အနိစ္စဖြစ်၍ ထိုတရားတို့
နွမ်းပါးညှိုးချိုမှု၊ သေဆုံးချုပ်ပျက်မှုသည်ပင် နုက္ခဖြစ်လေရကား
နုက္ခလက္ခဏာကိုလည်း အတပ်မြင်လတ္တံ့။ အနှစ်မရှိ၍ သိရသော
အနတ္တလက္ခဏာ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုရှိချက်သို့ မလိုက်၍ သိရသော
အနတ္တလက္ခဏာ၊ ထိုတရားတို့ ဖြစ်မှု၊ တည်မှု၊ ပွားမှု၊ ဆုတ်ယုတ်မှု၊
ချုပ်ဆုံးမှုတို့မှာ အာဏာပေး၍ အရေးမရသောကြောင့် အစိုး
မရ၍ သိရသောအနတ္တလက္ခဏာ၊ ဤအရာကိုလည်း ကောင်းစွာ
ထင်လင်းကုန်လတ္တံ့။

သန္တတိပညတ်၊ အတပ်မြင်ရန်။

ဤသို့လျှင် တနေ့တနေ့လျှင် နှစ်သပ်နှစ်ထပ်မျှ၍ ဖြေဖြစ်
ရေဖြစ် ဓာတ်ဆီဓာတ်မီးတို့ကို အလျဉ်းမပြတ်ရအောင် ဆက်သွင်း

သဖြင့် အတွင်းဓာတ်ဆီ၊ အတွင်းဓာတ်မီး၊ အတွင်းဓာတ်ကြီး၊
အတွင်းဓာတ်ကြည်တို့၏ ချုပ်ချုပ်ဖြစ်ဖြစ် အသစ်အဟောင်း
သောင်းပြောင်းရောထွေ အနေမပြတ် ဆက်လက်မြင့်တက် အစဉ်
တည်မှုသည် သန္တတိပညတ်မည်၏။

ထိုသန္တတိပညတ် မြေးယွက်ဖုံးလွှမ်းမှုကြောင့် ခိုတောင်လဲ
ရွက်အုပ်နုသစ်ပင်၌ အသစ်အသစ်နုသောအရွက်တို့၏ ဖုံးလွှမ်း
ချက်ကြောင့် အနေမပျက် စည်ကားလျက်သာမြင်ရသဖြင့် တနေ့
မစဲ တဖွဲဖွဲကြွေချက် အရွက်ဟောင်းကုန်၍ကုန်၍ သွားချက်
များကို အပင်ကိုကြည့်၍ သိခွင့်မရှိ။

ဤအတူ လူတို့ခန္ဓာမှာသည်း ရှေးရှေးအနပ်က မျှီအပ်သော
ဓာတ်ဆီဓာတ်မီးတို့အတွက်နှင့် တိုးတက်ပြည့်လျှမ်းသော တ
ကိုယ်လုံးရှိ ဓာတ်ဆီ ဓာတ်မီး ဓာတ်ကြီး ဓာတ်ကြည်တို့သည်
တဆွဲငါးနာရီမျှ တည်တံ့စွာနေကြ၍ တဆွဲငါးနာရီကို လွန်သော
အခါမှစ၍ ထိုသစ်ပင်ရှိ သစ်ရွက်ဟောင်းတို့ကဲ့သို့ တရွေ့တရွေ့
ချုပ်ပျက်ကွယ်ဆုံးကြကုန်၏။ ခုနစ်ရက်ခန့်တိုင်လျှင် ထိုတနပ်မှ
ဖြစ်ပွားကြကုန်သော ဓာတ်အပေါင်းတို့သည် မကြွင်းမကျန်
ကွယ်ဆုံးကုန်၏။ ထိုအနပ်ဝယ် တဆွဲငါးနာရီကျော်၍ အတော်
လျော့ပါးအင်အား နည်းချိန်သို့ကျလျှင် ဒုတိယအနပ် ထောက်ရ
ပြန်၏။ ပထမအနပ်စားယိုယွင်းရာကို ဒုတိယအနပ်ကဖြည့်ပေ၏။
ဒုတိယအနပ်စား ယိုယွင်းရာကို တတိယအနပ်က ဖြည့်ပေ၏။
ဤသို့ ရှေးရှေးအနပ်စား ဆုတ်ယုတ်လျော့ပါး အင်အားချိန်ရှိချိန်
ကျလျှင် နောက်နောက် အနပ်ထောက်၍ ဖြည့်ကာဖြည့်ကာ လာခဲ့
သောကြောင့် ရှေးရှေးအနပ်အတွက် တိုးတက်သမျှ တဆွဲငါး
နာရီကျော်ကစ၍ တခုမကျန်ကုန်သည်တိုင်အောင် ကြေပျက်
ကွယ်ဆုံး၍သွားသည်ကို မသိကြမမြင်ကြရှိသေးသည်။ မသိကြ
သော်လည်း ပထမအနပ်ကဖြစ်ပေါ်သော မျက်လုံးသားစုသည်
ခုနစ်ရက်တိုင်ကုန်သည်။

ထိုအတူ ဦးဇေယျာကံခဲရ၊ အသည်းခဲရ၊ နှလုံးခဲရ၊ လျှာခဲရ၊ ကိုးရာသောသားတစ်ခဲရ၊ သလိပ်ရည်သလိပ်ခဲရ၊ သည်းခြေရည် သည်းခြေခဲရ၊ သွေးရည်သွေးခဲရအလုံးစုံသည် ခုနစ်ရက်တွင် ကုန်ဆုံးသည်။ တဆွဲငါးနာရီကျော်၍ အတန်ငယ် ကွယ်ပျက် လျော့ပါးသည်မှစ၍ ကွယ်ပျက်တိုင်း ကွယ်ပျက်တိုင်းမှာသည်း တကိုယ်လုံးရှိ အားခဲအသက်ခဲဘို့လည်း ဖျက်ဖျက်ကြွေ၍ ပါလေ ကုန်သည်။

ယခုနေ့မှစ၍ အစာရေစာကို အပြီးဖြတ်ခဲ့သော်ဟု ကြံ၍ရှုမှ သန္တတိပညတ် ပြယ်ပျောက်၍ မြစ်ရေကို ကြည့်၍ နေသော ယောက်ျားသည် တွေ့တွေ့တွေ့တွေ့ မျောသွားလေသော မြစ်ရေ ဟောင်းစုကိုလည်း မျောလေမှန်းသိရလေသည်။ ထိုနေရာမှာ ထပ်ကာထပ်ကာ နောက်ထပ်လာ၍ဖြစ်လာသော ရေသစ်စု ကိုလည်း နောက်လာသက်သက် ဖြည့်လျှောက်ချက်ဟု အတင် မြင်သည်။

ဤအတူ ဘွားမြင်စမှစ၍ ယခုနေ့တိုင် တနာရီစေ့ အသားခဲ၊ ဦးဇေယျာကံခဲ၊ အဆုတ်ခဲ၊ နှလုံးခဲ၊ အသည်းခဲ၊ မျက်လုံးခဲ၊ အားခဲ၊ အသက်ခဲ၊ ထိုတကိုယ်လုံးမှ ခဏမစဲ ကြေပြုန်းကွယ်လွန်၍သွား ချက်တို့ကို မြင်သာသည်။ ထိုကိုမြင်ရလျှင် နောက်နောက်မျှီအပ် သော အထပ်စုသည် ထိုယိုယွင်းကွယ်ဆုံးသော နေရာစုကို အခြေအနေ မဘောက်ပြားအောင် အစားစိုက်မှု၊ အစားသွင်းမှု၊ အစားထူထောင်မှုသာဟု မြင်နိုင်မည်။ ထိုနှစ်ချက်ကိုမြင်လျှင် လည်း တနေ့လျှင် နှစ်ထပ်နှစ်ထပ် စားမှုသည် အသက်မပြတ် ရအောင် အသက်သစ်သွင်းမှုပင်တည်းဟုမြင်နိုင်မည်။

စပါးဆန်ထဲမှာ အသက်နေပုံ။

ထိုသို့မြင်ရလျှင် လဆန်းမှာနေ့ခိုက် လပြည့်ကျော်တို့အသက် စုသည် စပါးထဲဆန်ထဲမှာ ရှိသေးသည်ဟု မြင်နိုင်သည်။ အသစ်

အသစ်မျိုးမှ ထိုအစာအတွက် အသစ်အသစ်ဖြစ်ပေါ်လာသော အသက်ရ၊ခန္ဓာရ၊စိတ်စုကို ထိုအစာ ထိုဆန်စပါးမှာ အပါပြု၍ စပါးထဲဆန်ထဲမှာ ရှိသေးသည်ဟူသတည်း။ ထိုစပါးထိုဆန်ကို မရ၍ မမျိုးရလျှင် ထိုအသက်မပေါ်လာပြီ။ ဤသို့မြင်ရလျှင် တလောကလုံး အသက်မွေးရန်ကိစ္စနှင့် ကြောင့်ကြ စိုက်ကြ အားထုတ်ကြသော ရောင်းမှုဝယ်မှု လယ်ယာဥယျာဉ်လုပ်မှု လက်မှုပညာ နှုတ်ပညာနှင့် ပစ္စည်းဥစ္စာရှာမှု အလုံးစုံသည် အသက်သစ်သက်ရန် အသက်သစ်သွင်းရန် အမှုဘို့သာဟု မြင်လတ္တံ့။ အနုမာဂ္ဂ သံသရာတလျှောက် ပေါက်အောင်ကြည့်။ စကြဝဠာ အနန္တ နှံ့အောင်ကြည့်။

ယခုနေ့စကြဝဠာအနန္တသားတို့ တပြိုင်နက်အစာအပြီးဖြတ် ကြကုန်အံ့။ ရှစ်ရက်ကိုးရက် ဆယ်ရက်တိုင်လျှင် အနန္တစကြဝဠာ သည် မသာတော-အသေတော-အလောင်းကောင်တောကြီးအပြီး ဖြစ်လတ္တံ့။ နှစ်လ၊သုံးလ ဆယ်လ၊ကိုးလကြာလျှင် စကြဝဠာ အနန္တလုံး အရိုးတောကြီးအပြီး ဖြစ်လတ္တံ့။ (မြင်အောင်ကြည့်။)

ဤတွင်ရှေ့ကား၊ အနိစ္စလက္ခဏာကို ကွယ်ကာဖုံးပိတ်သော သန္တတိပညတ်ကို အစာအာဟာရနှင့် စပ်၍ခွါ၍ အနိစ္စလက္ခဏာ ကိုထင်ရှားအောင် ပြဆိုချက်ပေတည်း။

**သန္တတိပညတ်ကို ဣရိယာပထနှင့်
စပ်၍ခွါပုံ။**

ထိုသန္တတိပညတ်ကို ဣရိယာပထနှင့်စပ်၍ ခွါနည်းကို အမြွက်မျှဆိုလိုက်အံ့။ ဣရိယာပထကိုခွါမှုသည်ကား၊ ဣရိယာပထ အပြောင်းအလဲကို မပြုမူ၍ တခုတည်းသောဣရိယာပထ၌ထား၍ ကြည့်ခြင်းတည်း။

ယခုအချိန်မှစ၍ ကိုယ်အင်္ဂါကြီးငယ်ကို အတန်ငယ်မျှ မထွပ် မရှားပြီ။ မျက်တောင်မျှမခတ်ပြီ။ တစင်းထဲစင်း၍အပြီး အိပ်တော့

အံ့ဟုပြု၍ ဤကိုယ် ဘယ်ကိုသွားမည်ဟု ဉာဏ်နှင့်ကြည့်။ ထိုသို့ ကိုယ်ကို အသေထားသောအခါ ကိုယ်မှာ အပေါ်ကျသော မြေခတ်ရေခတ်တို့က အောက်ကျသော မြေခတ်ရေခတ် တို့ကို တစီးစီ ဘိနှိုင်းကြိတ်နင်း၍သွားလတ္တံ့။ ခေတ်ချင်းအနှိုင်း အကြိတ်နာရာ အောက်ခံခတ်ရမှ ခေတ်မီး ထ၍ထ၍ လာ လတ္တံ့။ ။ အလွှ်အရှားမရှိ၍ အငွေ့အခိုးမထွက်ရသဖြင့် အမြဲ ထာဝရ အင်္ဂါကြီးငယ်လျှောက်သွား၍နေသော ခေတ်မီးခတ်လေ တို့လည်း အခိုးထုတ်ခွင့်မရ၍ အဆစ်အပုဒ်တွင် ရပ်သုရာရ၍ ထကြွသောင်းကျန်းလတ္တံ့။ ။ သို့သို့ဖြစ်သမျှ ခိုမြှင်လျှင် ဤခန္ဓာ သည် အပြုအပြင်မရှိဘဲ ဆယ်နာရီ တဆွဲငါးနာရီကျော်လျှင် အောက်ခြမ်းတပြင်လုံး ပူသောင်၍သာလတ္တံ့။

အောက်မှထသော ခေတ်မီးတို့သည် ကိုယ်လုံးအနှံ့ဘက်၍ တကိုယ်လုံး ညောင်းမှုညာမှု ထုံမှုကျင်မှုတွင် ဖြစ်လတ္တံ့။ အခိုး ထုတ်မှု လွှ်မှုရှားမှု မပြုသောအတွက်ကြောင့် ထိုခေတ်မီးတို့သည် တရွေ့တရွေ့ တနာရီတခြား တနေ့တခြား အတွင်းခတ်နှုတ်ကို အတွင်းလောင်မြိုက်ကုန် လတ္တံ့။ ထိုအခါ တကိုယ်လုံးမှသော ခေတ်ဆီနဲ့ ခေတ်မီးနဲ့ ခေတ်ကြီးနဲ့ ခေတ်ကြည်ရဘို့သည် အား ခဲတွေ အသက်ခဲတွေနှင့်တကွ ဖျစ်ဖျစ် ဖျစ်ဖျစ် ဖျက်ဖျက် ဖျက်ဖျက် ကြေပျက်ကွယ်ဆုံး ပိန်ချုံးလျော့ပါး၍ များမကြာမီ အသေကြီးသို့ ဆိုက်လတ္တံ့။ တရွေ့တရွေ့ အတွင်းခတ်နှုတ် ကြေပျက်ရာ ကြေပျက်ရာတို့၌ ထိုထိုနေရာမှ အသက်ခဲအားခဲတို့ လည်း အဆုတ်ဆုတ်ပြိုကွဲကွယ်ဆုံး၍သွားပုံကို မြင်အောင်ကြည့်။

ဤသို့သောအဖြစ်ကို အတပ်မြင်ခဲ့လျှင် ကိုယ်ခန္ဓာဘို့၏ ဇာတိ အမျိုး အရိုးစစ်ဖြစ် ဒုက္ခစစ်ကြောင်းကိုသိလတ္တံ့။ အညာမှ စီးလာသောရေတို့မည်သည် ခိုင်ခံ့သော ဆည်ရိုးဆည်ဘောင်နှင့် တားဆီးနိုင်ပါမူ- တန့်ရင်ပေါင်းဘွဲ့ကာ ရက်ကြီးနေ့များနေပါ၏။ ဆည်ရိုးဆည်ဘောင် မရှိခဲ့လျှင် မျက်စိတင့်တယ်မျှ ရင်တန့်၍မနေ

နိဗ္ဗာနအကြောသို့ စီးသွားမြဲဓမ္မတာအတိုင်းသာ စီးဆင်းမျှော့သွား၏။

ဤအတူ ဤကိုယ်ခန္ဓာတို့သည် ပြုပြင်ထိန်းကျောင်းမှုနှင့် ထက်ကြပ်ကွေ့ စောင့်ရှောက်ပါမူ—အတော်အတန် သန္တာန် ရုပ်ဆင်း အသင်းမပျက် သာယာဘက်၌ တန့်ရပ်ပေါင်းဘွဲ့ကာ နေပါသေး၏။ အပြင်အပြု အမှုမဘက်သက်သက်နေခဲ့လျှင် မျက်တောင်တခတ်မျှ တန့်ရပ်တည်နေခြင်းမရှိ၊ ယိုင်ယိညှိုးနွမ်း ဒုက္ခလမ်းသို့သာ သွားမြဲဓမ္မတာဖြစ်သတည်း။

ထိုဒုက္ခဘက်သို့ တသွန်ထဲလဲ၍ ကစဉ့်ကရဲ ပြိုကွဲကုန်ဆုံးသည်တိုင်အောင် မတန့်မနား သွား မြဲဓမ္မတာ အတွက်ကြောင့် ပေါက်လွတ်လျောက်လျား သွားခွင့်မပေးမူ၍ ဒုက္ခမီးမီးကြိမိ တင်ကူး၍တင်ကူး၍ ပြောင်းမှုလဲမှု လွဲမှုဖယ်မှု ပြုမှုပြင်မှုတို့ကို အစဉ်အမြဲ ကြောင့်ကြစိုက်ကြရကုန်၏။ အိပ်၍ကြာညောင်းလျှင် ထိုင်ရသည်၊မထိုင်လျှင် မကြာမီကိုးကွယ်ရာမဲ့ အဖြစ်သို့ရောက်၍ ပျက်ဆုံးမည်။ ကြွင်းသောဣရိယာပုထ်တို့၌လည်း ဤနည်းချည်း ဖြစ်လေ၊သို့သော်လည်း ဒုက္ခဘက်သို့ တသွန်ထဲလဲ၍အမြဲသွားမှုကြောင့် တင်ကူး၍ပြုပြင်ကြကုန်သည်ဟု နက်နွှာမသိကြ၊ အရိုးအစဉ်အနေမျှသိကြသည်။ ပြုပြင်နိုင်လှ၍ အခြေအနေမပျက် နေသည်ကို သန္တတိဖုံးလွှမ်းချက်ခေါ်သည်။

ဣရိယာပုထ်ကိုခွါ၍ ဒုက္ခသစ္စာမှုကို မြင်အောင်
ကြည့်နည်း အမြွက်ပြီး၏။

ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဘေတ်ကြီးလေးပါး ဓာတ်ခြောက်ပါးတို့ကို ပေါက်ရောက်အောင် ကြည့်ရှုနိုင် ကြသော ယောဂီတို့သည် ဤထုရားသာသနာတော်အတွင်း၌ ပထမနိဗ္ဗာန်ဘုံသူ၊ပထမနိဗ္ဗာန်ဘုံသားဖြစ်ကြ၍ တဘဝထက်တဘဝ မြင့်သည်ထက်မြင့်ကြ

ပြီးလျှင် အနုပါဒိသေသ တတိယနိဗ္ဗာန်သို့ ဝင်စံကြရမည်အမှန် ဖြစ်သည်။

ဤစကား၌ သဉ္ဇပါဒိသေသ ပထမနိဗ္ဗာန်ဆိုသည်ကား—

ခပ်သိမ်းသော ဘုရားရှင်တို့၏ သာသနာ၌ ကျွတ်လွတ်ကြ ကုန်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းတို့တွင် သောတာပန်အဖြစ်နှင့် ကျွတ်ကြသူတို့သည် အများဆုံးဖြစ်ကုန်၏။ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် တို့တွင်လည်း သိကြားမင်း၊ ဗုဒ္ဓရထနတ်သား၊ မဟာရထ နတ်သား၊ အနောကဝဏ္ဏနတ်သား၊ ဝိသာခါ၊ အနာထပိဏ်တို့ကဲ့သို့ ဝဋ္ဋဇ္ဈာသယ၊ ဝဋ္ဋဘိရတဘုံစဉ်စံ သောတာပန်မျိုးတို့သည် အညံ့ဆုံးသော သောတာပန်မျိုးဖြစ်ကြ၍ အများဆုံးဖြစ်ကြ ကုန်၏။

ယခုအခါ၌ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်တို့တွင် တခုတခုသော နတ်ပြည်မှပင် ဘုံစဉ်စံသောတာပန်အရိယာနတ်မျိုး အသင်္ချေယျ အနန္တရှိနေကြကုန်၏။ ယခုအခါ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်သည် အရိယာတို့ဖြင့်ပြည့်လျက် ရှိကြ၏။ ဘုရားသာသနာ၌ ကျွတ်ကြသူ အပေါင်းတို့တွင် အညံ့ဆုံးဖြစ်၍ အများဆုံး ဖြစ်ကြကုန်သော ဝဋ္ဋဇ္ဈာသယ၊ ဝဋ္ဋဘိရတဘုံစဉ်စံ သောတာပန်တို့၏ အလားကို ပြဆို၍ ထိုအမေးနှစ်ချက်ကို ဖြေဆိုရာ၏။

သဉ္ဇပါဒိသေသ ပထမမဟာနိဗ္ဗာန်ဆိုသည်ကား၊ အဘယ်နည်း ဟူသောအမေး၌ သဉ္ဇပါဒိသေသ ပထမမဟာနိဗ္ဗာန်သည်—

- သောတာပတ္တိမဂ်ခဏ၌ ရောက်ရသောနိဗ္ဗာန်။
- သကဒါဂါမိမဂ်ခဏ၌ ရောက်ရသောနိဗ္ဗာန်။
- အနာဂါမိ မဂ်ခဏ၌ ရောက်ရသောနိဗ္ဗာန်။
- အရဟတ္တမဂ်ခဏ၌ ရောက်ရသောနိဗ္ဗာန်။

ဟူ၍ ရောက်ကြသူတို့၏အခိုက်အတန့်အားဖြင့်လေးပါးရှိ၏။

ထိုလေးပါးသည် သဉ္ဇပါဒိသေသချည်းဖြစ်၍ ကျမ်းဂန်တို့၌ သဉ္ဇပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်တခုသာ ဆိုကြကုန်၏။ ထိုလေးပါးတွင်

သောတာပန်တို့ ရောက်ကြရကြ ခံစံကြရသော နိဗ္ဗာန်သည် သဉ္စပါဒိသေသပဏမမဟာနိဗ္ဗာန်ပေတည်း။ အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်၌ မူကား၊ ဘင်္ဂဉာဏ်မှစ၍ ဗလဝိပဿနာအစိုက်သို့ ရောက်၍ နေသော ဝိပဿနာယုတ္တ ကလျာဏပုထုဇ္ဇန်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း သဉ္စပါဒိသေသပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။

တိဏ္ဍိသံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နော
ဟောတိ၊ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္မောမိ
ပရာယနော။ ။

ဟူ၍ သုတ္တန်၊ အဘိဓမ္မာ ပါဠိတော်အရပ်ရပ်တို့၌ ဟောတော်မူ၏။

တိဏ္ဍိသံယောဇနာနံ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသ-ဟူသော သုံးပါးသောသံယောဇနတို့၏။ ပရိက္ခယာ၊ ကုန်ဆုံး ချုပ်ငြိမ်း ရပ်သိမ်းခြင်းကြောင့်။ သောတာပန္နော၊ မြင့်မြတ်ရာသို့သာ တဖြောင့်တည်းဆန်တက်သော သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ ဟူသော ဓမ္မသောတာ၊ မြင့်မြတ်သော ဘုံအစဉ်၊ ပရိသန္ဓေ အစဉ်ဟူသော ဘဝသောတာသို့ အစဉ်ဆက်ရောက်သော သောတာပန်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အဝိနိပါတဓမ္မော၊ စုတေ သည်၏အခြားမဲ့၌ အလိုမရှိရာဘဝသို့ ဘယမ်းဘတာကျခြင်း ဝိနိပါတဘေးကြီးမှ အပြီးကင်းလွတ်ပြီ။ နိယတော၊ ဘာအဆက် ဆက် ကမ္ဘာအဆက်ဆက် မပျက်ကွက်ဘဲ အစဉ်မြဲသော သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာနှင့်ပြည့်စုံ၏။ သမ္မောမိပရာယနော၊ အထက်မက် အထက်ဖိုလ်လျှင် လိုခါရကြောင်း မတိမ်းစောင်းနိုင်သော လည်း လျောင်းမြ့်ရာရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

သံသရာဘေးအပေါင်းတို့တွင် အဆိုးဝါးဆုံး အညစ်ညမ်းဆုံး အကြမ်းထမ်းဆုံး အယုတ်မာဆုံး ဘေးကြီးစုကား—

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသ-ဟူသော ကိလေသဝန်ဆိုးကြီးတပါး။

ဒုစ္စရိတ်ဆယ်ပါးဟူသော ကမ္မဝဋ်ဆိုးကြီးတပါး ။
အပါယ်ကျမှုဟူသော ဝိပါကဝဋ်ဆိုးကြီးတပါး။

ဤဝဋ်ဆိုးကြီးသုံးပါးသည် သံသရာ၌ အဆိုးဝါးဆုံး အညစ်
ညမ်းဆုံး အကြမ်းထမ်းဆုံးဖြစ်၏။ ကြွင်းသော ကိလေသဝဋ်
ကမ္မဝဋ် ဝိပါကဝဋ်တို့ကား မထေးဝင်းတာရှိ၏။

ကြွင်းသောဝဋ်ဆိုသည်ကား၊ ကာမသုဂတိချနစ်ဘုံ၌ ကျင်
သည်ရန် ကာမတဏှာ၊ ကာမကုသိုလ်၊ ကာမသုဂတိဘဝဟူ၍
ကာမဝဋ်သုံးပါး။ ။ ရူပ ၁၆ ဘုံ၌ကျင်လည်ရန် ရူပတဏှာ၊ ရူပ
ကုသိုလ်၊ ရူပဘဝဟူ၍ ရူပဝဋ်သုံးပါး။ ။ အရူပဘုံ၌ ကျင်လည်ရန်
အရူပတဏှာ၊ အရူပကုသိုလ်၊ အရူပဘဝဟူ၍ အရူပဝဋ်သုံးပါး။ ။
ဤဝဋ်စုကို ကြွင်းသောဝဋ်ဆိုသည်။

သောတာပတ္တိမဂ်ခဏ၌ ဝဋ်ဆိုးကြီးသုံးပါးနောင် အကြွင်းမရှိ
ကုန်ငြိမ်း၏။ ကာမသုဂတိချနစ်ဘုံ၌သည်း အဟိတ်ဘဝ၊ ဒွိဟိတ်
ဘဝ၊ ကုန်ငြိမ်း၏။ စည်းစိမ်ချမ်းသာ အလိမ်မာ ဘုန်းတန်ခိုး
ယုတ်ညံ့သော လူမျိုးနတ်မျိုးဖြစ်မှု ကုန်ငြိမ်း၏ဟူလိုသည်။ ဗြဟ္မာ
ဘုံမှာလည်း ဗြဟ္မာယုတ်၊ ဗြဟ္မာညံ့ဖြစ်မှု ကုန်ငြိမ်း၏။ သောတာ
ပတ္တိမဂ်ခဏ၌ ဤအလုံးစုံသောကုန်ငြိမ်းမှုသည် သဉ္ဇပါဒိသေသ
ပထမမဟာနိဗ္ဗာန်ကြီးပေတည်း။

သဉ္ဇပါဒိသေသခေါ်ပုံ။

အဘယ့်ကြောင့် သဉ္ဇပါဒိသေသခေါ်သနည်း ဟူမူကား။ ။
ရှေ့သို့ ဘုံစဉ်စံစား၍သွားရန် တဏှာကြွင်းနှင့်တကွ လူ့ဘဝ၊
နတ်ဘဝ၊ ဗြဟ္မာဘဝတွေ များစွာကြွင်းကျန်လျက် ရှိသေးသော
ကြောင့် သဉ္ဇပါဒိသေသခေါ်သတည်း။ ဝဋ်ဆိုးကြီးသုံးပါး ငြိမ်းမှု
ကြောင့် နိဗ္ဗာန်ခေါ်သည်။ (ဝဋ်ကောင်တွေ ကျန်ရှိသေးသော
ကြောင့် သဉ္ဇပါဒိသေသခေါ်သည်ဟူလို။)

ဘုံစဉ်စံ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထိုနိဗ္ဗာန်ဘုံဌာနသို့

အဘယ်သို့ ရောက်ကြံကုန်သနည်း ဟူသော အမေး၌-ဘုံဌာန ဆိုသည်ကား။ ။အတ္တောဘုံပေတည်း။ အခွင့်ထူး၊ အရာထူး၊ ဌာနန္တရထူးပေတည်း။ ထိုဝဋ်ဆိုးကြီးသုံးပါးရှိနေသော ပုထုဇ္ဇန်၏ အဖြစ်ကား တဌာနတည်း။ ပုထုဇ္ဇန်ဘူမိခေါ်၏။ လောကီယ ဘူမိလည်းခေါ်၏။ ထိုဝဋ်ဆိုးကြီးသုံးပါး ကုန်ငြိမ်းသောအရိယာ၏ အဖြစ်သည်ကား အရာထူးတပါး၊ ဌာနန္တရထူးတပါးတည်း။ အရိယဘူမိခေါ်၏။ လောကုတ္တရာဘူမိလည်းခေါ်၏။

ဤသို့လျှင် သောတာပတ္တိမဂ်သို့ ရောက်သောအခါမှစ၍ နောက်အနာဂတ် သံသရာတစ်လုံး ထိုဝဋ်ဆိုးကြီးသုံးပါး ကင်းရှင်းမှုနယ်ကြီးသည် အခွင့်ထူး၊ အရာထူး၊ ဌာနန္တရခေတ်အထူး၊ နယ်အထူးဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်ဘုံဌာနဆိုသတည်း။

သောတာပတ္တိမဂ်သို့မရောက်မီ အနမတဂ္ဂ အတိတ်သံသရာ ကာလ၌ ထိုဝဋ်ဆိုးကြီး သုံးပါးရှိနေသော ပုထုဇ္ဇန်အဖြစ်နှင့်သာ ထာခဲ့ရ၏။ သောတာပတ္တိမဂ်သို့ ရောက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် ထိုအဖြစ်မှ ကျွတ်လွတ်၍ ထိုဝဋ်ဆိုးကြီးသုံးပါး ကင်းငြိမ်းခြင်း ဟူသော အခွင့်ထူး၊ အရာထူး၊ ဌာနန္တရထူးသို့ ရောက်သည်ကို သဥပါဒိသေသ ပထမမဟာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သည်ဟုဆိုသတည်း။

ထိုဝဋ်ဆိုးကြီးသုံးပါး၏ ကင်းငြိမ်းမှုသည်လည်း အမြဲနိဂ္ဂထာဝရ တည်ငြိမ်တော့သည်ဖြစ်၍ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်နှင့် တပြိုင်တည်း တဆက်တည်း တရတည်းသာတည်း။ နှစ်ခုမျှရန် အပိုင်းအခြား မရှိပြီ။ ထိုဘုံစဉ်စံ သောတာပန်တို့သည်လည်း သောတာပတ္တိ မဂ်သို့ ဆိုက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် သောကီဘုံသူ လောကီဘုံသား အဖြစ်မှ ကျွတ်လွတ်၍ နိဗ္ဗာန်ဘုံသူ နိဗ္ဗာန်ဘုံသားအဖြစ်သို့ ရောက်ကြလေကုန်၏။ သောကုတ္တရာဘုံသူ လောကုတ္တရာဘုံသား အဖြစ်သို့ ရောက်ကြလေကုန်၏။ အရိယာဘုံသူ အရိယာဘုံသား အဖြစ်သို့ရောက်ကြလေကုန်၏။ ထိုခဏမှစ၍ အဆုံးဘဝ၌ အနုပါဒိ သေသ နိဗ္ဗာန်သို့ ဆိုက်ရောက်သည်နှင့်အောင် ဘဝအဆက်ဆက်

ကမ္ဘာအဆက်ဆက် ထိုပထမနိဗ္ဗာန်ဟူသော ဌာနန္တရ၌ တည်ကြ ကုန်၍ ဥပါဒိကြွင်းဟုဆိုအပ်သော လူ့ဘဝလူ့ချမ်းသာ နတ်ဘဝ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာဘဝဗြဟ္မာချမ်းသာတို့ကို အစဉ်စံစား စံစား၍ သွားကြရကုန်၏။ ထို့ကြောင့် “ဝိဇ္ဇန္တိ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နော ဟောတိ”ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။

အဝိနိပါတဓမ္မော၊ ဂုတေသည၏်၏အခြားမဲ့၌ အလိုမရှိ ရာဘဝသို့ ဘယမ်းဘတာကျခြင်း ဝိနိပါတဘေးကြီးမှ အပြီးကင်းလွတ်ပြီ။ ။

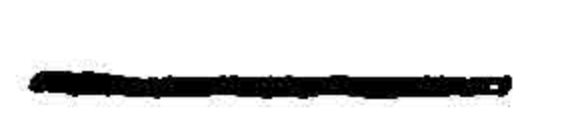
ဟူသောစကား၌ ဝိနိပါတဘေးကြီးဆိုသည်ကား။ ။ပုသုဇ္ဇန် သတ္တဝါတို့သည် မိမိတို့ ရင်တွင်းနှလုံးတွင်း၌ မြှင့်ရိပ်တောင်ကြီး ကဲ့သို့ အလွန်ဝန်လေးသွစွာသော ဝန်ဆိုးကြီးသုံးပါး ရှိ၍နေသည့် အတွက် သေကြသောအခါ၌ ဘယ်တုံ့မှာငါဖြစ်မည်ဟု မိမိတို့ ဖြစ်လိုရာတုံ့၌ ဖြစ်နိုင်ကြကုန်သည်မဟုတ်။ ကံပစ်ချရာဟု ကံတရ ကြမ္မာတရ ပေါက်လွှတ်ထားကြရကုန်၏။

ထန်းသီးခိုင်-ဥပမာ။

ထန်းပင်ပေါ်၌ ရှိနေကြကုန်သော ထန်းသီးခိုင်တွေကို ခုတ် ချိုင်သောအခါ အခိုင်အညွှာပြတ်သည်နှင့်တပြိုင်နက် ထန်းသီး ခိုင်တို့သည် ဘယ်နေရာကိုငါကျမည်ဟု ရွေးချယ်၍ကျနိုင်ကုန် သည်မဟုတ်။ ပေါက်လွှတ်ဒလကျန်း ဘယမ်းဘတာကျကြလေ ကုန်သကဲ့သို့၊ ထိုအတူ လူ့ပြည်မှသေလျှင်လည်း ပေါက်လွှတ်ကျ ကြရကုန်၏။ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်တို့မှသေလျှင်လည်း ပေါက်လွှတ် ကျကြရကုန်၏။ ဗြဟ္မာပြည်မှသေလျှင်လည်း ပေါက်လွှတ်ကျကြ ရကုန်၏။ ကံပစ်ချရာကျရောက်ကြရကုန်၏။

ဤသို့သေသည့်နောက်၌ ပေါက်လွှတ်လျောက်လျား ပစ်၍ ထားကြရသောအမှု၊ ကမ္မသကာ ဈာန်ရရာရာ ပေါက်လွှတ်ကျ ရောက်ကြရသော ဓမ္မတာမှုကြီးကို ဝိနိပါတဘေးကြီးဆိုသတည်း။

ဤသံသရာ၌ ပညာရှိကြီးတို့သည် အလွန်စက်ဆုပ်ကြရသော သံသရာဘေးကြီးပေတည်း။ ပညာနည်းသောသူတို့သည်သာလျှင် အများမွေတပေဟု ကြေအေးကြကုန်၏။ သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုသ် သို့ ရောက်ကြ၍ ဝန့်ဆုံကြီးသုံးပါး ကျွတ်ထွတ်ကြသောအခါမှ ထိုဝိနိပါတ်ဘေးကြီး အပြီးကင်းလွတ်ကြလေကုန်၏။ သေကြသည် နောက်၌ ရောက်လိုရာဘဝသို့ ရောက်နိုင်ကြကုန်၏။ အလိုဆန္ဒ အထူးမရှိဘဲ လွတ်၍ထားပြန်လျှင် ယခုဘဝထက် ကောင်းမြတ် သောဘဝသို့ တက်လမ်းဆန်လမ်းတလမ်းသာရှိကြကုန်၏။ ရောက် လိုရာဘဝသို့ ရောက်နိုင်ကြကုန်၏ဟူရာ၌ ဈာန်ရဈာန်မရစသည် တို့နှင့် လျော်စွာသိလေ။ ထို့ကြောင့်—“အဝိနိပါတ်ဓမ္မော” ဟူ၍ ဟောတော်မူပေသည်။

နိဗ္ဗဟော၊ အဘဝအဆက်ဆက် ကမ္ဘာအဆက်ဆက် မပျက်ကွက်ဘဲ အစဉ်မြဲသော သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ။

ဟူရာ၌ ပုထုဇ္ဇန်တို့၌ရှိကြသော သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာမည်သည် အဟုန်နှင့်တကွ ပြေးသောမြင်း၏ကျောက်ကုန်း၌ ပေါက်လွှတ် တင်ထားသော အုန်းသီးနှင့်တူ၏။ ဘဝပြောင်းမှုနှင့် တချက် လွှပ်လျှင်အကုန်ကျ၏။ ဘဝတွင်းမှာပင် ချတင်ချကျ၏။ သော တာပန်တို့၌တည်ရှိသော နိစ္စသီလမျိုး၊ ကုသိုလ်မွေတို့၌ တည် ကြည်နိုင်သော သမာဓိမျိုး၊ သစ္စာလေးပါးကိုမြင်သော ဉာဏ် ပညာမျိုးသည် သံကြိုးသံလွန်တို့ဖြင့် ကောင်းစွာဘွဲ့အပ်သော မြင်းတန်ဆာနှင့်တူ၏။ ဘဝကမ္ဘာသံသရာ အစဉ်မြဲ၏။ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာတို့သည်သာ အစဉ်မြဲသည်မဟုတ်ကုန်။ ထိုဘုံစဉ်စံ သောတာပန်တို့အား ကိုးကွယ်ရာဘုရားလည်းအစဉ်မြဲ၏။ တရား လည်းအစဉ်မြဲ၏။ သံဃာလည်းအစဉ်မြဲ၏။ သာသနာလည်းအစဉ်

မြီ၏။ ဘဝများစွာကမ္ဘာအဆက်ဆက် ကျင်လည်၍ သွားကြ ကုန်သော်လည်း သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားတို့၏ ဂုဏ်တော်ကျေးဇူး တော်ဘို့သည် ထိုသူတို့မှာ တဘဝထက်တဘဝ ထင်လင်း ထင်ရှား၍ သွားကုန်၏။ တရားဂုဏ်၊ သံဃာ့ဂုဏ်၊ သာသနာ့ဂုဏ် တို့လည်း ထို့အတူထင်ရှား၍ သွားကုန်၏။ ထိုသူတို့မှာ သာသနာပ သောဘဝ၊ သာသနာပသောကမ္ဘာဟူ၍ မရှိကြကုန်ပြီ။

ပုထုဇ္ဇန်တို့မည်သည် သံသရာ၌ ရံခါရံခါ ရှေ့ဘဝဟူ၍မသိ၊ နောက်ဘဝဟူ၍မသိ၊ မောဟတုံးဖြစ်၍ ကိုးကွယ်ရာမရှိဘဲ ဖြစ်ချင် တတ်တိုင်းရိုင်းစိုင်းစိုက်မဲ၍ နေကြသောဘဝတွေလည်း များစွာ ရှိကုန်၏။ ရံခါရံခါ ကိုးကွယ်ရာမဟုတ်သော အယုတ်တမာကြီး တွေကို ဘုရားပြုလုပ်၍ တဘဝတမျိုး ကိုးကွယ်ရာပေါင်း သောင် သောင်းမက ပြောင်းလဲ၍နေကြသောဘဝတွေလည်း များစွာရှိ ကုန်၏။ ဤသံသရာ၌ ဟညာရှိကြီးတို့သည် ဘုရားမဟုတ်ဘာမ ဟုတ်သော အယုတ်တမာကြီးတွေကို ဘုရားပြုလုပ်၍ တဘဝ တမျိုးကိုးကွယ်ရာ မှောက်မှားမှုကြီးကိုလည်း အလွန်နာကျေးကြ ကုန်၏။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဆိုသော်—ကိုးကွယ်ရာ မှောက်မှား လျှင် ထိုဘဝမှာရေစရာမရှိ၊ အကုန်လုံးမှောက်မှားလေတော့သည်။ ဂေါသီလ၊ ဂေါဝတ အစရှိသည်ဖြင့် တရားမဟုတ်ဘာမဟုတ် သော အယုတ်တမာအကျင့်တွေကို အထွတ်အမြတ်တရား ပြုလုပ်၍ တဘဝတမျိုး ကိုးကွယ်ရာပေါင်းသောင်သောင်းမက ပြောင်းလဲ၍နေကြသော ဘဝတွေလည်းများစွာရှိကုန်၏။

ဤကဲ့သို့မဟုတ်သော လောကုတ္တရာဘုံသူ လောကုတ္တရာ ဘုံသားဖြစ်ကြကုန်သော ထိုဘုံစဉ်စံအရိယာတို့မှာ ဘဝများစွာ ကမ္ဘာ အဆက်ဆက်တို့၌ ဘုရား တရား သံဃာ ကိုးကွယ်ရာ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းမရှိကြကုန်ပြီဟူလိုသည်။ ထို့ကြောင့်—‘နိယတော’ ဟူ၍ ဟောတော်မူပေ၏။

သမ္မောဓိပရာယနော၊ အထက်မဂ် အထက်ဖိုလ်လျှင်
လိုခါရကြောင်း မတိမ်းစောင်းနိုင်သော လည်းလျောင်း
မှီခိုရာရှိသည်။ ။

ဟူရာ၌ မိမိတို့အတွက် အထက်မဂ်အထက်ဖိုလ် အထက်
နိဗ္ဗာန်ဟူသောအကြောင်းကြောင့် နောက်ဘုရား နောက်သာသနာ
ကို မြော်ဘွယ်ရာကိစ္စမရှိကြကုန်ပြီဟူလို။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း
ဆိုသော်-ထိုသူတို့မှာ သောတာပန်မည်ရှိသော ဗောဓိပက္ခိယ
သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးတို့သည် အနုပါဒ်သေသနိဗ္ဗာန်သို့ကျအောင် တဘဝ
ထက်တဘဝ တကမ္ဘာထက်တကမ္ဘာ တုံးပွါးစည်ကား၍သာ
သွားကြလေကုန်၏။ ငါတို့မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်မြတ်ကြီး
သုံးပါးတို့သည် ထိုသူတို့သန္တာန်မှာ တဘဝထက်တဘဝ ထွန်း
လင်းစည်ကား၍ သွားကြကုန်၏။

ထို့ကြောင့် ဤဘုရားသာသနာတော်ကွယ်သည့်နောက် အနုမ
တဂ္ဂသံသရာမှာ ဘုရားပွင့်မှုမရှိပြီ ဆိုသော်လည်း ထိုသူတို့
ပူဇွန်မရှိကြကုန်ပြီ။ ထို့ကြောင့်-“သမ္မောဓိပရာယနော”ဟူ၍
ဟောတော်မူသည်။

(ဤမျှသော စကားရပ်တို့ဖြင့် ငါတို့ဘုရား သာသနာ၌
အကျွတ်ရကြသူ အပေါင်းတို့တွင် အညံ့ဆုံး အများဆုံး
ဖြစ်သော ဘုံစဉ်စံ သောတာပန်တို့၏ သောတာပတ္တိ
မဂ်သို့ ဆိုက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် သဉ္ဇပါဒ်သေသ ပထမ
မဟာနိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်ကိုရကြောင်း အမျိုး
အရိုးအားဖြင့် လောကီဘုံသူ လောကီဘုံသားအဖြစ်မှ
ကျွတ်၍လောကုတ္တရာဘုံသူလောကုတ္တရာဘုံသားအရိယာ
ဘုံသူအရိယာဘုံသား၊ နိဗ္ဗာန်ဘုံသူနိဗ္ဗာန်ဘုံသားအဖြစ်သို့
အမှန်ရောက်ကြောင်း အကုန်၌ဘုံသို့ ကျရောက်အောင်
ဘဝများစွာ ကမ္ဘာအဆက်ဆက် သဉ္ဇပါဒ်သေသနိဗ္ဗာန်၌

တည်၍ ဝင့်ဆိုးကြီးသုံးပါးငြိမ်းခြင်းတည်းဟူသော သဒ္ဓါ
သုခ နိဗ္ဗာနသုခနှင့်တကွ လူ့ချမ်းသာနတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ
ချမ်းသာတည်းဟူသော လောကီလောကုတ္တရာချမ်းသာ
နှစ်ပါးကို အစဉ်ခံစား စံစား၍ သွားကြရကြောင်းကို
အကျဉ်းအေးဖြင့် ထင်လျားစွာပြဆိုလိုက်သည်။)

အကနိဋ္ဌတုံသို့ ကျအောင် ဟူသော စကား၌ အထက်မဂ် အ
ထက်ဖိုလ်သို့ ရောက်ကြသည့်အခါ ဒုတိယ၊ တတိယ၊ စတုတ္ထ
သဉ္ဇပါဒီသေသနိဗ္ဗာန် သုံးပါးပါရှိ၍ဆိုလိုက်သည်။ ဤစကားရပ်
ကိုလည်း သောက၌ နိဗ္ဗာန်စာအုပ် မလည်မပတ်တွေ များလှ၍
ပညာရှိတို့ရိပ်မိရုံမျှ ပြဆိုလိုက်သည်။

ကျေးဇူးတော်ရှိင် ဆရာတော်မဟာ ခေမိန္ဒြိတ် ဘုရားကြီး၏
အောင်သီသပဋ္ဌနာ ဆုတောင်းတော်မူချက်၊

ပုညေနတေန နိဗ္ဗာနံ၊
လဒ္ဓါ သဒ္ဓိဋ္ဌိကံ ဣဓ။
ပရမတ္ထံ အာရာဓေန္တိ၊
ဇနာ သဗ္ဗေပိ သုဗ္ဗတာ။

တေနပုညေန၊ နိဗ္ဗာန်အချက် တရားနက်ကို ပျက်ပျက်ထင်ထင်
ဉာဏ်မြင်သန့်ရှင်းအလင်းပေါက် မှုရေးသားပြုစုရသော ဤကောင်း
မှုကြောင့်။ ဣဓ၊ မျက်မှောက်ဒိဋ္ဌ ဤဘဝ၌။ သဒ္ဓိဋ္ဌိကံ၊ ကိုယ်တွေ
မျက်မြင် အထင်အရှားရှိနေသော။ နိဗ္ဗာနံ၊ အန္တရာယ်ခပ်သိမ်း
တေးခပ်သိမ်းတို့၏ ကင်းငြိမ်း ချမ်းသာခြင်း တည်းဟူသော
သဒ္ဓိဋ္ဌိကနိဗ္ဗာန်ကို။ လဒ္ဓါ၊ ကိုယ်တွေဒိဋ္ဌ ရကုန်ကြ၍။ သုဗ္ဗတာ၊
စင်ကြယ်ကောင်းမြတ် ချိုမွမ်းအင်သော ပဋိပတ်ကိုယ်ကျင့်
တရားကို မနေမနားအားထုတ်ကြကုန်၍။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်း
ဖြစ်ကုန်သော။ ဇနာ၊ လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့သည်။ ဣဓေဝ၊
ရှင်ချစ်ဂေါတမ ဘုရားသာသနာ ဤအခါ၌ပင်လျှင်။ ပရမတ္ထံ၊
အထွတ်အမြတ် ပရမတ်ဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ အာရာဓေန္တိ၊
အလိုပြည့်၍ ကိုယ်တွေဉာဏ်မြင် အစဉ်ပေါက်ရောက် ပြီးမြောက်
ခံစံကြပါစေကုန်သတည်း။

ပုံနှိပ်နေပြီ။

ပုံနှိပ်နေပြီ။

ကျေးဇူးဆပ်နည်းနိဿည်းစားအုပ်တွင်ပါရှိသော မဟာသရဏာ
ဂုံတော်ကြီး၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်တို့ကို ကွက်ကွက် ကွင်းကွင်း အ
လင်း ထိမြင်လိုကြသော ကလျာဏာဂိုဏ်းဝင် သူတော်စင် မွေ
မိတ်ဆွေအပေါင်းတို့သည် ကျေးဇူးတော်ရှင် ဇာယံတိဆရာတော်
မဟာထေရ်မြတ်ကြီး မြန်မာဘာသာပြန်ဆိုတော်မူခဲ့သော ——

မဟာသရဏာဂုံတော်

ဘာသာပြန်

ဆက်လက်ပုံနှိပ်နေပါပြီ

လယ်တီ-ဦးလှတင်

လယ်တီ-စာပေဖြန့်ချိရေးဌာန

တိုက်နံပါတ် ၂၆၇

ဗိုလ်ချုပ်လမ်းနှင့် လွတ္တလမ်းထောင့်

ရန်ကုန်မြို့။